

TUPANA'GA REMBIEPIUKARA JOÃOVA'EA PE Apocalipse ou A Revelação de Deus a João

Joãova'ea okwatija gwembiepiapava

¹ Kiro ji ikwatijari Jesus Cristo'ga rembiepiukara ji ve. A'ea Tupana'ga gwepiuka Jesus Cristo'ga pe javo ga pe:

—Aere'ĩ ti nahanahã nehẽ. A'ea ti ehapiuka jireheve'ga pe nahã ti nehẽ aere'ĩva'ea javo. Ojiko ga ji rehe okovo nhinh'i'ga rupi, ei Tupana'ga Jesus Cristo'ga pe. Tokwaha ti ga aere'ĩva'ea, ei ga ga pe.

—Kwa, ei Jesus Cristo'ga Tupana'ga pe.

A'ero Jesus Cristo'ga ei ojipyrive'ga pe yvagipeve'ga pe:

—Eho ti hepiuka aere'ĩva'ea jireheve'ga pe João'ga pe ikwahavuka ga pe nahã ti nehẽ javo, ei ga.

—Kwa, ei gapyrive'ga ua yvya koty ji pyri.

Ovahema ji pyri gapyrive'ga ei:

—Aere'ĩ ti nahanahã nehẽ, ei ga ji ve hepiuka aere'ĩva'ea ji ve.

A'ero ji hepiepiapavi ikwahava.

² Kiro ji ikwatijari ikwahavuka nhirembiepiapava Tupana'gareheve'ga pe. Akwatija ji Tupana'ga remimombe'uukara. Akwatija ji a'itituhẽva'ea Jesus'ga rembiepiukara.

³ Pyry hete ga pe – kiroki ga omonhi'ĩ a'ea nhirembikwatijara herovia okovo

nhirembikwatijara rupi nahã tuhẽ ti javo. Nahãva'ea imbegwee'yma ġwaramo po pyry hete ġa pe – kiroki ġa ġwendu nhirembikwatijara herovia okovo nhirembikwatijara rupi nahã tuhẽ ti javo.

Joãova'ea okwatija cidadespeva'ea pe

⁴ Ji ko Joãoramo. Kiro ji ikwatijari pe me Tupana'gareheva'ea pe imondovouka pe me. Pejiko pe ga rehe pejatykavo tihendu ti Tupana'ga nhi'ĩga javo. Sete ko pejatykahava Ásiapeve'ġa gwryi pe. Pevo ti ji imondoukari nhirembikwatijara pe me nehẽ.

Aġwamo Tupana'ga oko. Ymyahũ ga oko hako. Aerẽ ti ga ruri nehẽ no. Kiro ji ei: Ga ti tomomyry pe me. Tonoġatu ti ga pepy'a no, a'e ji.

Tomomyry ti Tupana'ga ra'uva pe me inoġatuavo pepy'a, a'e ji. Tupana'ga ra'uva hekoi garovai pyteri pe ga'apykavakatua pyri. Oapyga pevo Tupana'ga jukwahavamo aheruvihavuhetero. Seteva'ea ja ko Tupana'ga ra'uva.

⁵ Jesus Cristo'ga ti tomomyry pe me, a'e ji. Tonoġatu ti ga pepy'a, a'e ji. Hupi katu Jesus Cristo'ga Tupana'ga kwahavukari ahe ve. Pyry ahe ganhi'ĩga reroviari a'ero. Omanoheterẽ ga na'ẽ okwerava'ja hete omanove'ġa mbogwera'java renonde. Ga ko vyvakotyve'ġa nduvihavuhu'ġa nduvihavuhete'ga.

Timbohete ti ga! Ga nhande arõ hete. Ga ohy nhanderekote'varuhua nhande hugwi gwekoa reka'vogukarame ojukahara'ġa pe omanomo nhande repyga.

⁶ Ga nhande mongo toko ti ġa aheruvihavamo javo. Ga e'i nhande ve: “Peko ti jiruva'ga nhi'iġa rupi.” A'ea ga e'i nhande mongovo toko ti ġa ikwava'ēharamo Tupana'ga pe javo.

A'ero ji ei: Timbohete tuhē ti Jesus Cristo'ga jipi! Toko ti ga yvyakotyve'ġa nduvihavuhuhetero jipi yvagipeve'ġa nduvihavuhuhetero no. Toko ti ġa nhaporemō ganhi'iġa rupi jipi. Na tuhē! Amém! a'e ji.

⁷ Pehendu ti! Aerē ti ga rura'javi yvaġatiġa pavēi nehē.

Yvyakotyve'ġa nhaporemō ti ga repiagi ga rura'javame nehē.

Gakutuhara'ġa no – kiroki ġa ojuka ga – ġahã ti ga repiagi nehē.

Ojehe'o ti ġande'ynde'yja'ġa nhaporemō okyhyji-avo okoveveuhuavo garura ġwaramo.

Kwa. Na tuhē a'ero! a'e tuhē ji. Amém!

⁸ Kiro Jesus Cristo'ga nhandepojoykaharete'ga ei:

—Ji ypy ko ako jipe jahykavamo Alfa. Jypyva'ea pe ji ei Alfa, ei ga. Mbapavamo ji ako jahykavamo Ômega. Mbapavava'ea pe ji ei Ômega, ei ga. Aġwamo ji ako. Ymyahũ ji ako hako. Aerē ti ji ruri nehē no. Yvyakotyve'ġa hohe ji popoakahetero jitekovo ġanduvihavuhuhetero. Yvagipeve'ġa hohe ji rekoi no jitekovo ġanduvihavuhuhetero, ei Jesus Cristo'ga.

Joãova'ea gwepia Jesus Cristo'ga

⁹ Jihi ko Joãoramo. Jihi ko peirũa jijikoga ġwaramo Jesus Cristo'ga rehe pe ja. Hahya Tupana'ga arõe'ÿve'ġa omondo pe me Jesus Cristo'ga jikoty'aro ġwaramo pe pavēi. Ji ve ġa omondo

hahya no Jesus Cristo'ga jikoty'aro ġwaramo ji pavēi. Peko pe Tupana'ga nhi'iġa rupi. Jihi ako ganhi'iġa rupi no. A'ereki Jesus Cristo'ga ojikoty'a nhande pavēi. Penhimomirana pe. Jihi anhi-momirana no. A'ereki nhandejikogypygwera jate Jesus Cristo'ga ojikoty'a nhande pavēi nhande pokoga.

Ji Tupana'ga nhi'iġa mombe'uro ġwaramo ġa ji mondouka ypa'ouhū me Patmos pe tomombe'ua'javyme ti ga Tupana'ga nhi'iġa javo. Ji Jesus Cristo'ga mombe'uro ġwaramo ġa ji mondouka pevo.

¹⁰ Pevo Tupana'ga ra'uva ji pojkakatui domingo rupi. Jirakykwera koty ji henduvi ganhi'iġahyhiva. Trombeta ja ga nhi'iġahyhivi javo:

¹¹ –Kiha ti nde erehepia nehē – a'ea ti ekwatija livro pype imondovo ojatykave'ġa pe Ásiapeve'ġa gwyrì pe. Sete ko ġacidades. Pero koi tuvi ġajatykahava. Kiro ji imombe'ui nde ve cidades rera: Éfeso, Esmirna, Pérgamo, Tiatira, Sardes, Filadélfia, Laodicéia, ei ga jirakykwera koty.

¹² Ma'ġa onhi'ĩ ra'e? a'e ji jijirovaga ga koty. Jijirovage ji hepiagi hyapehava. Sete ko hyapehava ouro apopyra.

¹³ Hyapehava pyteri pe ji ga repiagi. Ga rekoi ga ja – kiroki yvyakotyve'ga yvagipeve'ga no. Ipukuhu gapira okwava gapya pyvō. Oku'ayvira ga omongi imondovo opoti'a rupi. Ouro apopyra ko gaku'ayvira.

¹⁴ Ga atimbavamo. Ovelha rava itiġahivuhu. A'ea ja hete ga atimbavamo. Amana'java'ea

neve itigahivuhu. A'ea ja ga atimbavamo. Hendy'jandy'ja gareakwara tata ja.

¹⁵ Gapyia rendy'jahetero metal ja bronze ja ġa metal mbukumbukuheterame fornalha pype tata pype toroapo ti metalkatuva'ea javo. Na jitehe gapyia rendy'jahetero. Onhi'igahyahivuhu ga ty-pojuhetea pyambua ja hete.

¹⁶ Opo pe ojuhukoty rūi ga herekoi jaytata'ia. Sete ko jaytata'ia. Gajurua rupi ihemi haimbejovaiva'ea itakyhea'javuhuva'ea. Garova hendy'jahetero kwara ja. Kwara hendy'ja hete ahaji katu. Na jitehe garova hendy'jahetero.

¹⁷ Ga repiagame ji ari gapyia pyri omanove'ga ja jikyhyjiavo ġwaramo ga hugwi. A'ero ga pokogi ji rehe opoa pyvō ojuhukoty rūi. Kiro ga ei ji ve:

—Terekyhyji ti ji hugwi. Jihi ako jipe jypyva'ero. Jihi ako mbapavava'ero.

¹⁸ Avuirama ji rekoi. Amano hete ji. Ji repia kiro. A'ereki ji akoji. Nane'yimi ti ji rekoi nehē. Dwas chaves ji areko. Nurā huvihavamo ji ei okote'varuhuve'ġa pe: Pemanu ti. Huvihavamo ji ei ġa pe no: Peho ti omanove'ġa gwyrri pe okote'varuhuva'ea gwyrri pe, a'e ji ġa pe, ei ga. Pevo rūi ji amondo okokatuva'ea, ei ga.

¹⁹ —Nurā, João, ekwatija ti enhimbiepiaga mombe'gwovo, ei ga ji ve. Ekwatija ti aġwamova'ea mombe'gwovo nahanahā kiro javo. Ekwatija ti aere'iva'ea mombe'gwovo no nahanahā ti nehē javo, ei ga.

²⁰ —Kiro ji imombe'ui onhimiva'ea ikwahavuka nde ve, ei ga ji ve. Nde erehepia jaytata'ia jipo pe jijohukoty rūi. Sete ko jaytata'ia. Seteve'ġa pe Tupana'gapyrive'ġa pe ji ei jaytata'ia. Gahā

yvagipeva'ero omombe'u Tupana'ga nhi'iġa gareheve'ġa pe. Kiroki gareheve'ġa ojatyka henduva ganhi'iġa cidades pe yvya koty - ġa pe ġa omombe'u. Sete ko ġacidades. Sete ko hyapehava no nerembiepiaga ouro apopyra. Tupana'gareheve'ġa pe cidadespeve'ġa pe ji ei hyapehava. Gahã okwahavuka Tupana'ga pyryva ojipe'ġa pe.

A'ea ga ei ikwahavuka onhimiva'ea ji ve.

2

Tupana'ga omondouka onhi'iġa ojiheva'ea pe Éfeso
peve'ea pe

¹ —João, ei Jesus'ga ji ve, kiro ti ji imombe'ui ikwatijaruka nde ve Tupana'ga rembiepiukara ji ve, ei Jesus'ga ji ve. A'ea ti ekwatija Tupana'gapyrive'ga pe yvagipeve'ga pe - kiroki ga omombe'u Tupana'ga nhi'iġa Tupana'gareheve'ġa pe cidade de Éfeso pe, ei Jesus'ga ji ve. Ekwatija ti ga pe tomombe'u ti ga ġa pe Jesus'ga rembikwatijarukara javo, ei Jesus'ga ji ve.

A'ero Jesus'ga imombe'ui ji ve. Nurã kiro ji ikwatijari Jesus'ga remimombe'ua nhitena imondovouka Tupana'gapyrive'ga pe cidade de Éfeso pe.

Nde ve Tupana'gapyriva'ea pe ji ei a'ero: Kiro koi Jesus'ga nhi'iġa nde ve:

—Jihi reki apyhy jaytata'ia jipo pe jijohukoty rūi jigwojigwovo hyapehava pyteri pe. Sete ko jaytata'ia. Sete ko hyapehava no ouro apopyra.

A'ea Jesus'ga ei. Nde ve ga ei tomombe'u ti ga nhinhi'íga Tupana'gareheve'ga pe cidade de Éfeso pe javo. Kiro koi ganhi'íga ga pe:

² —Opokwaha hete ji, ei Jesus'ga. Peporavyky hete pe pejikovo nhinhi'íga rupi penhimomiranama. A'ereki pe ndapepotari okote'varuhuve'ga pepyteri pe. Ojipe'ga uhu pe pyri pe mbo'epota ore ko Cristo'ga moirũharamo javo. A'ero pe ei: “Mara'ngu po ga gamoirũhara'ga? Mara'ngu po Tupana'ga ga mbuhuruka nhande pyri tombo'e ti ga onhi'íga rehe? Tihepia ti,” pe'e pe. Gandeaporogita mombaragwahavame pe ikwahavi ga'mbea. Nhimoirũhara'ga rui ko ga, a'e ji, ei Jesus'ga.

³ —Penhimomirana pe pejikovo nhinhi'íga rupi. Pejikoga gwaramo ji rehe pe peporavyky pene'õe'yma.

⁴ Jypya pe ji arõhetei. Agwamo pe ji aro'ĩ reki. A'ea ji ndapotari, ei Jesus'ga.

⁵ Pekwahava'ja ti a'ero. Tapekwahava'japigi ti no. Nahanahã pe peko katu jypya. A'ea rupi pe pyryvamo. A'ea ti pekwahava'ja pepohia pejikote'varuhua hugwi pejeaporogita rerrojijyita ji arõhetea'java. A'ero ti pe ndekoi pejikopyyagwera rehe nehẽ. A'ero ti pe nhoarõhetea'javi pejikoheteavo nhinhi'íga rupi pejogwerekokatu-avo nehẽ, ei Jesus'ga. Po pe ndaperojijyi pejeaporogita, a'ero ti kotihĩ ji ruri javo pe me nehẽ. Ako ti ji ga ja nehẽ – kiroki ga gwekyi hyapehava tokoa'javyme ti pyte'mbia rehe javo. Ga ja ti ji rekoi pe me nehẽ tapekoa'javi ti Tupana'gareheva'ero javo, ei Jesus'ga.

6 –Ojipe'ga oko te'varuhu Nicolau'ga ja gareheva'ero. Pe ndapepotahetei gandekote'varuhua. Pe ipotare'ymame pyry ji ve. A'ereki jihi ji ndapotahetei gandekote'varuhua no, ei Jesus'ga.

—A'ea nhaporemo ti ere Tupana'gareheve'ga pe cidade de Éfeso pe, ei Jesus'ga nde ve ikwatijaruka ji ve.

7 –Peapyakwa pe. Pehendu katu Tupana'ga ra'uva ea Tupana'gareheve'ga pe a'ero, ei Jesus'ga.

Kiroki ga gwendu katu Tupana'ga nhi'iga onhimomiranama jipi – gaha ti oho Tupana'ga pyri opytavo pevo avuirama nehẽ. Pevo ti ji jukari ga pe yva hugwi ahemongohava hugwi – kiroki yva o'ã Tupana'ga remityma pyteri pe ahererekokatuhava pyteri pe. I'urame ti ga nomanoa'javi nehẽ, ei Jesus'ga ikwatijaruka ji ve.

Tupana'ga omondouka onhi'iga ojiheva'ea pe Esmirnapeva'ea pe

8 –João, ei Jesus'ga ji ve, kiro ti ji imombe'ui ikwatijaruka nde ve Tupana'ga rembiepiukara ji ve, ei Jesus'ga ji ve. A'ea ti ekwatija Tupana'gapyrive'ga pe yvagipeve'ga pe – kiroki ga omombe'u Tupana'ga nhi'iga Tupana'gareheve'ga pe cidade de Esmirna pe, ei Jesus'ga ji ve. Ekwatija ti ga pe tomombe'u ti ga ga pe Jesus'ga rembikwatijarukara javo, ei Jesus'ga ji ve.

A'ero Jesus'ga imombe'ui ji ve. Nurã kiro ji ikwatijari Jesus'ga remimombe'ua nhitena

imondovouka Tupana'gapyrive'ga pe cidade de Esmirna pe.

Nde ve Tupana'gapyriva'ea pe ji ei a'ero: Kiro koi Jesus'ga nhi'iġa nde ve:

—Jypyva'ero ji ako jipe. Mbapavava'ero ji ako. Amano hete ji. Aerẽ ji kwerava'javi.

A'ea Jesus'ga ei. Nde ve ga ei tomombe'u ti ga nhinhi'iġa Tupana'gareheve'ġa pe cidade de Esmirna pe javo. Kiro koi ganhi'iġa ġa pe:

⁹—Opokwaha hete ji, ei Jesus'ga. Hahy hete pe me. Napembateri pe avo. Yvagi pe ki a'e te pe pereko pa.

—Akwaha ji ġa pe mbotegweterame. “Ore ko Tupana'gareheva'ero. A'ereki ore ko judeusramo,” ei ġa novĩa. Tupana'gareheve'ġa rõi ko ġa reki, a'e ji, ei Jesus'ga. A'ereki ġa nohendukatui Tupana'ga nhi'iġa. Ombopogwe ġa Satanás'ga reki onhimono'ono'oġa ganhi'iġa renduva, ei Jesus'ga.

¹⁰—Tapekyhyji ti hahya hugwi, ei Jesus'ga. Pehendu! Aerẽ ti jararamo pe hoi cadeia pype nehẽ, ei Jesus'ga. Diabo'ga ti pe mondoukari ipype nehẽ okote'varuhuavo nehẽ. “Tahepia ti,” e'i ti Diabo'ga nehẽ. “Tahepia ti Esmir-napeve'ġa jikohetepiga Tupana'ga rehe nehẽ ji rekote'varuhurame ġa pe hahya mondovo ġa pe.” A'ea ti Diabo'ga ei pe ndepiaga ve nehẽ, ei Jesus'ga.

—Dez ti pe kiri hahyheterame pe me nehẽ. Tapejikopigi ti Tupana'ga rehe. Po pe manoi pejikopige'yma ġwaramo Tupana'ga rehe, a'ero ti ji pe mongoi avuirama Tupana'ga pyri nehẽ, ei Jesus'ga.

—A'ea nhaporemo ti ere Tupana'gareheve'ga pe cidade de Esmirna pe, ei Jesus'ga nde ve ikwatijaruka ji ve.

¹¹ —Peapyakwa pe. Pehendu katu Tupana'ga ra'uva ea Tupana'gareheve'ga pe a'ero, ei Jesus'ga.

Kiroki ga gwendu katu Tupana'ga nhi'iga onhimomiranama jipi – gaha ti nomanoa'javi nehē. Ndohoi tuhē ti ga tata pype hahyva'ea ruvihava pype nehē. A'ea ti ndahahyi ga pe a'ero nehē, ei Jesus'ga ikwatijaruka ji ve.

Tupana'ga omondouka onhi'iga ojiheva'ea pe Pérgamopeva'ea pe

¹² —João, ei Jesus'ga ji ve, kiro ti ji imombe'ui ikwatijaruka nde ve Tupana'ga rembiepiukara ji ve, ei Jesus'ga ji ve. A'ea ti ekwatija Tupana'gapyrive'ga pe yvagipeve'ga pe – kiroki ga omombe'u Tupana'ga nhi'iga Tupana'gareheve'ga pe cidade de Pérgamo pe, ei Jesus'ga ji ve. Ekwatija ti ga pe tomombe'u ti ga ga pe Jesus'ga rembikwatijarukara javo, ei Jesus'ga ji ve.

A'ero Jesus'ga imombe'ui ji ve. Nurã kiro ji ikwatijari Jesus'ga remimombe'ua nhitena imondovouka Tupana'gapyrive'ga pe cidade de Pérgamo pe.

Nde ve Tupana'gapyriva'ea pe ji ei a'ero: Kiro koi Jesus'ga nhi'iga nde ve:

—Jihi reki areko haimbejovaiva'ea.

A'ea Jesus'ga ei. Nde ve ga ei tomombe'u ti ga nhinhi'iga Tupana'gareheve'ga pe cidade de Pérgamo pe javo. Kiro koi ganhi'iga ga pe:

13 –Opokwaha hete ji, ei Jesus'ga. Akwaha ji pegwyrá – perope Satanás'ga oko ġanduvihavuhuro. Pe ndapekote'varuhui reki pejikoe'yma ġanhi'iġa rupi. Peko tuhē pe jireheva'ero pejikoheteavo ji rehe. Nurā ji ei: Napemoka'nhyimi tuhē pe jirera. Ndape'ei: “Orojiko pi ore Jesus'ga rehe orerekote'varuhua mombohara'ga rehe.” A'ea rūi pe ei, ei Jesus'ga.

–Antipas'ga ji mombe'ui ġa pe jipi no. Ga jikohetepige'yma ġwaramo ji rehe ġa ga jukai pepyteri pe – perope Satanás'ga oko ġanduvihavuhuro. A'ea rupi vehevi pe ndapekote'varuhui pejikoe'yma Satanás'ga nhi'iġa rupi reki. Pe ndapejikopigi ji rehe, ei Jesus'ga.

14 –Pepyteripeve'ġa pe mbo'e reki ite'varuhua rehe Balaãova'ea remimbo'ete'varuhua rehe. A'ea ji ndapotahetei, ei Jesus'ga. Jararamo pe ġa nderoviari pejikovo ġanhi'iġa rupi.

–Ymyahū Balaãova'ea ei Balaqueva'ea pe hako: “Embo'e ti Israelva'ea rakykwepohara'ġa ite'varuhuva'ea rehe. Ere ti ġa pe a'ero to'u ti ġa mbiara – kiroki a'ea ġa omondo ha'angava rovai pyteri pe ġanemimbohete'hara pyteri pe. Togwereco ti ġa ġwembireko'ġarūive'ġa no. Nahā ti ere Israelva'ea rakykwepohara'ġa pe. A'ero ti ġa ndekote'varuhui okorame nenhi'iġa rupi. A'ero ti Tupana'ga pohiri ġa hugwi nehē,” ei Balaãova'ea Balaqueva'ea pe ymyahū hako, ei Jesus'ga imombe'gwovo.

15 –Jararamo pe perovia Nicolau'gareheve'ġa nemimbo'ete'varuhua pejikovo hupi. A'ea ji

ndapotahetei no, ei Jesus'ga.

¹⁶ —Perojijyi ti pejeaporoğita pejipohia ғанemimbo'ete'varuhua hugwi ға mondovo pejihugwi. Po pe ndaperojijyi pejeaporoğita, a'ero ti kotihĩ ji ruri pe pyri jitavuka pe me nehẽ. Ereki pe Balaãova'ea remimbo'ea rerovia Nicolau'gareheve'ğa nemimbo'ea rerovia no. Pe me nhaporemo ti ji tavukari haimbejovaiva'ea pyvõ nehẽ – kiroki haimbejovaiva'ea ohẽ jijurua rupi, ei Jesus'ga.

—A'ea nhaporemo ti ere Tupana'gareheve'ğa pe cidade de Pérgamo pe, ei Jesus'ga nde ve ikwatijaruka ji ve.

¹⁷ —Peapyakwa pe. Pehendu katu Tupana'ga ra'uva ea Tupana'gareheve'ğa pe a'ero, ei Jesus'ga.

Kiroki ga ғwendu katu Tupana'ga nhi'iğa onhimomiranama jipi – ga pe ti ji jukari mbeju'ia'javuhuva'ea maná nhirembiepiukaripyre'yma nehẽ. Itatiğuhũva'ea po ti ji imondoi ga pe nehẽ. Itatiğuhũva'ea rehe ti ji ikwatijari garerapyahua. Gaha jate ti okwaha ojerapyahua nehẽ, ei Jesus'ga ikwatijaruka ji ve.

Tupana'ga omondouka onhi'iga ojiheva'ea pe Tiatirapeva'ea pe

¹⁸ —João, ei Jesus'ga ji ve, kiro ti ji imombe'ui ikwatijaruka nde ve Tupana'ga rembiepiukara ji ve, ei Jesus'ga ji ve. A'ea ti ekwatija Tupana'gapyrive'ga pe yvagipeve'ga pe – kiroki ga omombe'u Tupana'ga nhi'iğa Tupana'gareheve'ğa pe cidade de Tiatira pe, ei Jesus'ga ji ve. Ekwatija ti

ga pe tomombe'u ti ga ġa pe Jesus'ga rembikwati-jarukara javo, ei Jesus'ga ĵi ve.

A'ero Jesus'ga imombe'ui ĵi ve. Nurã kiro ĵi ikwatijari Jesus'ga remimombe'ua nhitena imon-dovouka Tupana'gapyrive'ga pe cidade de Tiatira pe.

Nde ve Tupana'gapyriva'ea pe ĵi ei a'ero: Kiro koi Jesus'ga nhi'iġa nde ve:

—Ĵihi reki ako Tupana'ga ra'yra. Hendy'jandy'ja jireakwara tata ja. Ĵipyã hendy'jandy'ja metal ja bronze ja tatapypeva'ea ja.

A'ea Jesus'ga ei. Nde ve ga ei tomombe'u ti ga nhinhi'iġa Tupana'gareheve'ġa pe cidade de Tiatira pe javo. Kiro koi ganhi'iġa ġa pe:

¹⁹ —Opokwaha hete ĵi, ei Jesus'ga. Penhoarõ hete pe. Pe ĵi arõhetei no. Peporavyky pe pejopokoga pejikovo nhinhi'iġa rupi. Ndapejiko-hetepigi pe ĵi rehe penhimomiranama. Ĵy pya pe poravykyi pejikovo nhinhi'iġa rupi. Aġwamo johe pe poravykyhetei, ei Jesus'ga.

²⁰ —Penhimbo'euka pe Jezabelhã pe. A'ea ĵi ndapotahetei. E'i hãa: “Ĵi ko Tupana'ga nhi'iġa mombe'uharamo,” e'i hãa o'mbero. A'ero hãa jireheve'ġa mbo'ei ite'varuhuva'ea rehe pepyteri pe. Hãa e'i: “Pyry pe penhimbireko'ġarũive'ġa nderekorame. Pyry pe i'urame mbiara ha'angava mbohetea rupiara,” ei hãa o'mbero, ei Jesus'ga.

²¹ —A'ero ĵi ei hãa pe ikwehe'i: Eroĵijyi ti ejeaporogita epohia ejekote'varuhua hugwi. Terekoa'javi ti enhimbireko'ġarũive'ġa no. Terembo'ea'javi ti ojipe'ġa hehe.

Terembopohirukara'javi ġa ji hugwi, a'e ji hēa pe novīa ikwehe'i, ei Jesus'ga.

—Hēa nohendukatui nhinhi'īġa. Ndog-werojijyi hēa ojeaporoġita opohire'yma okote'varuhua hugwi, ei Jesus'ga.

²² —Pehendu ti! Aerē ti ji hēa mombori onhi-nongava rehe. Kiroki ġa oko hēarekote'varuhua rupi – ġahā ti ji ġa mombo hēa pyri. Hahy hete tuhē ti ġa pe a'ero nehē. Po ġa ojeaporoġita rerojijyi opohia hēarekote'varuhua hugwi, a'ero ti ji namondoa'javi hahya ġa pe nehē, ei Jesus'ga.

²³ Ajuka hete ti ji hēara'yra'ġa nehē no. A'ero ti jireheve'ġa nhaporemo ikwahavi. “Jesus'ga okwaha hete nhandeyvytera nhandepy'a no,” e'i ti ġa ji mombe'gwovo nehē, ei Jesus'ga. “Okwaha ga nhandereaporoġita nahanahā ġa oko javo. Po nhande rekote'varuhui, a'ero po ti ga imondoi hahya nhande ve nanani nehē. Po nhande rekokatui, a'ero po ti ga imombyryvi nhande ve nanani nehē,” e'i ti ġa ji mombe'gwovo nehē, ei Jesus'ga.

²⁴⁻²⁵ —Jezabelhēa remimbo'ea pe ojipe'ġa ei: “Onhimiheteva'ea – akoja Satanás'ga okwaha hete.” A'ea ġa ei jupe, ei Jesus'ga. Pe ki a'e te pe ndapekoi hēaremimbo'ea rehe ikwahave'yma Satanás'ga rembikwahava pejjupa Tiatira pe. Pe me ji ei Tupana'gapyrive'ga pe no: Akoja a'e ypy pe me ji ea'javi kiro. Nane'ymi ti peko Tupana'ga nhi'īġa rupi jate penhimomiranama nehē. Nahā pe ndekojipei. Na jitehe ti nane'ymi peko jirure'ymame pe pyri nehē, ei Jesus'ga. Ojipea rehe ti ji nanhi'īġi nehē nahanahā ti peko jave'yma, ei Jesus'ga.

²⁶ —Kiroki ga ġwendu katu Tupana'ga nhi'īġa

onhimomiranama okovo nhinhi'iga rupi jipi onhimarane'ymame - gaha ti ji ga mbopopoaka ga mongovouka vyakotyve'ga nduvihavamo nehē, ei Jesus'ga.

²⁷ Ga pe ti ga hendukatuukahetei onhi'iga nehē.

Ahe ja - kiroki ahe onupā ojipe'ga yvyra pyvō metalva'ea pyvō toho ti ga nhinhi'iga rupi javo
- ahe ja ti ga hendukatuuka ġa pe onhi'iga nehē.

Nhaepepoa ndipopoakari tujuga apopyra ahe ika'mbika'mbiheterame.

Na jitehe ti vyakotyve'ga ndipopoakari ga pe ga hendukatuukarame ġa pe onhi'iga nehē.

Nahā ti ji ga mongoukari nehē toko ti ga ġanduvihavamo ji ja javo. A'ereki na jitehe jiruva'ga ji mongo jipe ji mbopopoaka tohendukatuuka ti ga ġa pe onhi'iga okovo ġanduvihavamo javo, ei Jesus'ga.

²⁸ —Ga pe ji imondoī jaytata'iuhua nehē - kiroki hendy'ja ko'ema koty. Pyry hete ti ga pe a'ero nehē, ei Jesus'ga.

A'ea nhaporemo ti ere Tupana'gareheve'ga pe cidade de Tiatira pe, ei Jesus'ga nde ve ikwatijaruka ji ve.

²⁹ —Peapyakwa pe. Pehendu katu Tupana'ga ra'uva ea Tupana'gareheve'ga pe a'ero, ei Jesus'ga ikwatijaruka ji ve.

3

Tupana'ga omondouka onhi'iga ojiheva'ea pe Sardespeva'ea pe

¹ —João, ei Jesus'ga ji ve, kiro ti ji imombe'ui ikwatijaruka nde ve Tupana'ga rembiepiukara ji ve, ei Jesus'ga ji ve. A'ea ti ekwatija Tupana'gapyrive'ga pe yvagipeve'ga - kiroki ga omombe'u Tupana'ga nhi'i'ga Tupana'gareheve'ga pe cidade de Sardes pe, ei Jesus'ga ji ve. Ekwatija ti ga pe tomombe'u ti ga ga pe Jesus'ga rembikwatijarukara javo, ei Jesus'ga ji ve.

A'ero Jesus'ga imombe'ui ji ve. Nurã kiro ji ikwatijari Jesus'ga remimombe'ua nhitena imon-dovouka Tupana'gapyrive'ga pe cidade de Sardes pe.

Nde ve Tupana'gapyriva'ea pe ji ei a'ero: Kiro koi Jesus'ga nhi'i'ga nde ve:

—Jihi reki areko Tupana'ga ra'uva. A'ea ko seteva'ea ja. Jihi reki apyhy jaytata'ia no seteva'ea.

A'ea Jesus'ga ei. Nde ve ga ei tomombe'u ti ga nhinhi'iga Tupana'gareheve'ga pe cidade de Sardes pe javo. Kiro koi ganhi'iga ga pe:

—Opokwaha hete ji, ei Jesus'ga. Ikwahave'yima ojipe'ga ei pe me: “Peko pyry pe. A'ereki pe peko Tupana'ga nhi'i'ga rupi.” Jihi reki a'e pe me: Ndapekopyryvi pe. A'ereki pe ndapejirokwari pejikovo Tupana'ga nhi'i'ga rupi.

² —Pejirokwa ti pejeaporogita kwahava. Peko gwere pe Tupana'ga nhi'i'ga rupi. Pejirokwa ti xakopigyme ti ganhi'iga rupi javo. Penhim-bopopoaka ti xako ti koji'i hete ganhi'iga rupi javo. A'ea ji ei pe me. A'ereki Tupana'ga e'i pe me: “Ga ndokoi nhinhi'iga rupi nhaporemo,” ei ga.

³ –Tapemoka'nhymi ti. Pe'ji ti pejive: “Nahanahã nhande jikogi Tupana'ga rehe ġa imombe'urame ganhi'iġa nhande ve. Aerẽ nahanahã jitehe nhande jikogi ga rehe ganhi'iġa reroviaheteavo.”

–Nahã ti pe'ji pejive pejikopige'yma Tupana'ga rehe penhimomiranama. Peko hete ti ganhi'iġa rupi. Pepohi ti pejikote'varuhua hugwi pejeaporoġita rerojijyita, ei Jesus'ga.

–Po pe ndapejirokware pejeaporoġita kwa-hava rehe pejeaporoġita rerojijya rehe nehẽ, a'ero ti ji ruri pe pyri pe ji mboha'uve'ymame. Ahe nomboha'uvi iporomive'ġa ndurame. Ahe ja ti napemboha'uvi ji rurame nehẽ. Aerẽ ti ji ruri imondovo ite'varuhua pe me pen-dekote'varuhuro ġwaramo nehẽ, ei Jesus'ga.

⁴ –Jararamo pe ndapekote'varuhui cidade de Sardes pe. Gwihã ji apota hete. A'ero ti pe ndekoi ji pyri imongiavo pepitiġahivuhuva'ea. A'ereki pe pepyry, ei Jesus'ga.

⁵ –Kiroki ga ġwendu katu Tupana'ga nhi'iġa onhimomiranama jipi – ga pe jitehe ti ji imon-doi tapy'ynhapitiġahivuhuva'ea nehẽ emongi ti javo. Tupana'ga okwatija garera livro pype yvagi pe tuhu ti ga ji pyri upa avuirama javo. Ndahyvi ti ji garera jugwi nehẽ. Ga pe ti ji ei nehẽ: Ndehe ko jireheva'ea. A'ea ti ji ei ga pe jiruva'ga nhinhi'iġa renduvame nehẽ Tupana'gapyrive'ġa henduvame no, ei Jesus'ga.

–A'ea nhaporemō ti ere Tupana'gareheve'ġa pe cidade de Sardes pe, ei Jesus'ga nde ve ikwati-jaruka ji ve.

⁶ –Peapyakwa pe. Pehendu katu Tupana'ga

ra'uva ea Tupana'gareheve'ga pe a'ero, ei Jesus'ga ikwatijaruka ji ve.

Tupana'ga omondouka onhi'iga ojiheva'ea pe Filadélfiapeva'ea pe

⁷ —João, ei Jesus'ga ji ve, kiro ti ji imombe'ui ikwatijaruka nde ve Tupana'ga rembiepiukara ji ve, ei Jesus'ga ji ve. A'ea ti ekwatija Tupana'gapyrive'ga pe yvagipeve'ga pe – kiroki ga omombe'u Tupana'ga nhi'iga Tupana'gareheve'ga pe cidade de Filadélfia pe, ei Jesus'ga ji ve. Ekwatija ti ga pe tomombe'u ti ga ga pe Jesus'ga rembikwatijarukara javo, ei Jesus'ga ji ve.

A'ero Jesus'ga imombe'ui ji ve. Nurã kiro ji ikwatijari Jesus'ga remimombe'ua nhitena imondovouka Tupana'gapyrive'ga pe cidade de Filadélfia pe.

Nde ve Tupana'gapyriva'ea pe ji ei a'ero: Kiro koi Jesus'ga nhi'iga nde ve:

—Jihi reki jipyry hete, ei Jesus'ga. Jihi reki ji ako a'itituhēva'ea mombe'uharamo. Jihi reki ji areko chave Daviva'ea apoa israelitasva'ea ruvihavuhuva'ea apoa, ei Jesus'ga. Ji hovapytymba'vogame ojipe'ga nohovapytymi a'ero, ei Jesus'ga. Ji hovapytymame ojipe'ga nohovapytymba'vogi a'ero, ei Jesus'ga.

A'ea Jesus'ga ei. Nde ve ga ei tomombe'u ti ga nhinhi'iga Tupana'gareheve'ga pe cidade de Filadélfia pe javo. Kiro koi ganhi'iga ga pe:

⁸ —Opokwaha hete ji, ei Jesus'ga. Pepopoaka'ri pe. Emo nhinhi'iga rupi pe ndekoi. Ndape'ei ojipe'ga pe: “Ore ko Jesus'gareheva'ea rui.” A'ea rui pe ei, ei Jesus'ga.

Nurã ji pe mondoukari tomombe'u ti ġa Tupana'ga nhi'iġa javo. A'ero ti pe hopehoi Tupana'ga nhi'iġa mombe'gwombe'gwovo ojipe'ġa pe nehē. Tegwete pemombihava Tupana'ga mombe'ua hugwi.

⁹ –Pehendu ti! Kiroki ġa e'i o'mbero: “Ore ko Tupana'gareheva'ero. A'ereki ore ko judeusramo” – ġahã ko Tupana'gareheva'ea rui reki. A'ereki ġa nohendukatui Tupana'ga nhi'iġa. Onhimbopogwe ġa Satanás'ga rehe onhimono'ono'oġa ganhi'iġa renduva, ei Jesus'ga. Pe pyri ti ji ġa mbuhurukari pe mboheteavouka. Nurã ti ġa nenyppy'andurugi pepya pyri nehē pepyry hete pe ore hohe javo. Pe me ti ġa ei nehē: “Gaha pe arō hete Jesus'ga!” e'i ti ġa pe me nehē, ei Jesus'ga.

¹⁰ –Peko pe nhinhi'iġa rupi penhimomiranama ji erame pe me: Penhimomirana ti. Nurã ti ji pe nderekokatui pe a'nguavo ite'varuhuva'ea hugwi ite'varuhuva'ea rurame yvyakotyve'ġa ndehe nhaporemo nehē. Uhu ti ite'varuhuva'ea imboukwahava yvyakotyve'ġa ndeaporoġita nehē, ei Jesus'ga.

¹¹ –Nambegwei ti ji rura'javi nehē. Tapejikopigi ti ji rehe a'ero. Po ti pe jikopigi ji rehe nehē, a'ero ti ojipe'ga ndopyhygukari pe me imbuhutehea nehē. Gwihã Tupana'ga imbuhupotari pe me, ei Jesus'ga.

¹² –Kiroki ga ġwendu katu Tupana'ga nhi'iġa onhimomiranama jipi – gaha ti ji ga rerohoi yvagi pe ga mongoheteavo Tupana'ga pyri avuirama Tupana'ga rongga pe gambohetehai pe nehē. Okyta ja ti ga pytakatui pevo

okaturu. Ndohoa'javi ti ga nehẽ, ei Jesus'ga. Jiruvihavuhuhete'ga rera Tupana'ga rera ti ji ikwatijari ga rehe nehẽ. Ga rehe ti ji ikwatijari jiruvihavuhuhete'ga cidade rera nehẽ no – kiroki cidade ti uhu yvaga hugwi Tupana'ga hugwi cidadepyahua Jerusalém nehẽ. Jirerapyahua ji ikwatijari ga rehe nehẽ no, ei Jesus'ga.

—A'ea nhaporemo ti ere Tupana'gareheve'ga pe cidade de Filadélfia pe, ei Jesus'ga nde ve ikwatijaruka ji ve.

¹³ —Peapyakwa pe. Pehendu katu Tupana'ga ra'uva ea Tupana'gareheve'ga pe a'ero, ei Jesus'ga.

Tupana'ga omondouka onhi'iga ojiheva'ea pe Laodicéiapeva'ea pe

¹⁴ —João, ei Jesus'ga ji ve, kiro ti ji imombe'ui ikwatijaruka nde ve Tupana'ga rembiepiukara ji ve, ei Jesus'ga ji ve. A'ea ti ekwatija Tupana'gapyrive'ga pe yvagipeve'ga pe – kiroki ga omombe'u Tupana'ga nhi'iga Tupana'gareheve'ga pe cidade de Laodicéia pe, ei Jesus'ga ji ve. Ekwatija ti ga pe tomombe'u ti ga ga pe Jesus'ga rembikwatijarukara javo, ei Jesus'ga ji ve.

A'ero Jesus'ga imombe'ui ji ve. Nurã kiro ji ikwatijari Jesus'ga remimombe'ua nhitena imondovouka Tupana'gapyrive'ga pe cidade de Laodicéia pe.

Nde ve Tupana'gapyriva'ea pe ji ei a'ero: Kiro koi Jesus'ga nhi'iga nde ve:

—Jihi ko a'itituhẽva'ea mombe'uhara, ei Jesus'ga. Ambojiko ji ġa jijihe, ei Jesus'ga. Ji ve Tupana'ga oapouka yvaga yvya rehe ve mbatera apovouka.

A'ea Jesus'ga ei. Nde ve ga ei tomombe'u ti ga nhinhi'iġa Tupana'gareheve'ġa pe cidade de Laodiceia pe javo. Kiro koi ganhi'iġa ġa pe:

¹⁵⁻¹⁶ —Opokwaha hete ji, ei Jesus'ga. Pe ndapejirokwari reki pejoryvamo ji rehe. Pejoryjory hete ti ji rehe a'ero. Po pe napendoryndoryhetei ji rehe, a'ero po ti peko te'varuhu hete ji ve hamo. Ahe i'upotarama iroyxaġahiva'ea, a'ero iroyxaġahive'ỹva'ea ahe ndopotari onyvuna ojuru hugwi. Ahe i'upotarama hakuheteva'ea, a'ero hakuhetee'ỹva'ea ahe ndopotari onyvuna ojuru hugwi. Na jitehe ti ji ndapepotari jipohia pe hugwi nehẽ. A'ereki pe napendoryndoryhetei ji rehe. Emo pe ndapekote'varuhuhetei ji ve no, ei Jesus'ga.

¹⁷ —Pe'e pe: “Nhanembate nhande. Tireko hete nhande. Ndopavi nhande hugwi. Nurã ti tipyhygyme ojipea nhandejive,” pe'e pe novia, ei Jesus'ga.

—Na rui pe ndekoi, ei Jesus'ga. Pehe ndapekwahavihu. Ite'varuhu hete pe me reki. Peporia'i reki pe pejikovo imbatere'ỹve'ġa ja reki, heakwagweve'ġa ja reki, ipire'ỹve'ġa ja reki. Pe ndapekwahavi reki nhanembate nhande javo.

¹⁸ —Nurã kiro ji pe mogitai. Ji pyri ti pejo embuhu ji ve javo, ei Jesus'ga. Ji hugwi ti pepyhy ouro imbokatupyra tatapypeva'ea. A'erame tehe ti pe mbateramo tuhẽ nehẽ, a'e ji, ei Jesus'ga. A'ereki ji amondo tehe pota

he'yjuhuva'ea pe me. Ji hugwi ti pepyhy tapy'ynhapitiġahivuhuva'ea. A'erame tehe ti pe ndapekoa'javi ipire'ŷve'ġa ja nehē. A'ero ti ojipe'ġa ndohepiaga'javi pepire'yma nehē. A'ero ti pe napenhinoŧi'a'javi nehē, a'e ji, ei Jesus'ga. A'ereki ji amomboruka pota pen-dekote'varuhua pe hugwi pe mombyrypota toko pyry ti ġa ji ja javo. A'ero jipyryva a'e ji pepitiġahivuhuva'ea pe, ei ga. Ji hugwi ti pepyhy mohaġa nhandya imongyavo pejeakwara rehe, ei Jesus'ga. A'erame tehe ti pe hep-iakatui nehē, a'e ji, ei Jesus'ga. A'ereki ji akwahavuka pota nhimombe'ukatua pe me.

19 —Nhiremiarōheteve'ġa pe ji nhi'iġahyi imondovo hahya ġa pe toko katu ti ġa javo, ei Jesus'ga. Nurā ti pejirokwa pejeaporoġita rerojijyita pepohia pejikote'varuhua hugwi, ei Jesus'ga.

20 —Pehendu! Kiro ji ami mytu'ē me, ei Jesus'ga. Ji kwajikwari porta rehe nhinhi'iġa kiro ji ruri javo. Kiroki ga ġwendu ji nhi'iġame hovapytymba'voga ji ve – garonga pype ti ji reki nehē. Ka'arugame ti ore i'ui orojogwerokupa a'ero nehē, ei Jesus'ga. A'ea ji ei ikwahavuka pe me pejiko ti ji rehe javo. A'ero ti ji jikoty'ari pe pavēi nehē, ei Jesus'ga.

21 —Ahendu katu ji Tupana'ga nhi'iġa nhinhi-momiranama jipi, ei Jesus'ga. Jiruva'ga pavēi ji apygi ga'apykavakatua rehe jitekovo aheru-vihavuhuhetero. Na jitehe ti ga apygi ji pavēi – kiroki ga ġwendu katu Tupana'ga nhi'iġa on-himomiranama jipi. Gaha ti ji ga reroho yvagi pe ga mboapyga ji pavēi jiapykavakatua rehe ga

mongovo nehẽ toko ti ga aheruvihavamo javo, ei Jesus'ga ikwatijaruka ji ve.

—A'ea nhaporemõ ti ere Tupana'gareheve'ga pe cidade de Laodicéia pe, ei Jesus'ga nde ve ikwatijaruka ji ve.

²² —Peapyakwa pe. Pehendu katu Tupana'ga ra'uva ea Tupana'gareheve'ga pe a'ero, ei Jesus'ga.

A'ea nhaporemõ Jesus'ga imombe'upavi ji ve.

—Tupana'gapyrive'ga ti tomombe'u Tupana'gareheve'ga pe cidadespeve'ga pe Tupana'ga rembiepiukara ji ve – kiroki sete gacidades yvya koty, ei Jesus'ga ikwatijaruka ji ve.

4

Ombohete ga Tupana'ga yvagi pe

¹ Aerẽ jirekorame yvya koty ji hepiagi yvate yvaga pype. A'ereki ojipe'a jipe porta'java'ea yvagi pe. A'ero ji ga renduvi – kiroki ga onhi'igypy ji ve. Trombeta ja ga nhi'igahyahivi javo ji ve:

—Herejo avo yvagi pe, ei ga. Nahanahã ti toko nehẽ. A'ea ti ji hepiukari nde ve aerẽva'ea nehẽ, ei ga ji ve.

² Kotihĩ Tupana'ga ra'uva ji pojkakatui ji rerogwovo yvagi pe. Nanime pevo yvagi pe aheruvihavuhete'ga apykavakatusa ga omondo imohina. A'ea rehe ga'apykavareheve'ga apygi okovo aheruvihavuhetero ahe mongomongovo onhi'iga rupi.

³ Itakatua ja jaspe ja sardônio ja ga rendy'jandy'javamo. Ga'apykava arimo

yvagahavuhua rekoi. Yvagahavuhua hendy'jandy'ja itakatua ja esmeralda ja.

⁴ He'yjuhu aheapykava ga'apykava atimana itena. A'ereki ga oko aheruvihavuhuhetero oapyga oapykava rehe. Vinte e quatro ko aheapykava. Ga'apykava teni mbyteri pe a'ero. Ahepia ji huvihavuhu'ga. Pevo ga apygi aheapykava rehe he'yive'ga vinte e quatrove'ga. Ga omongi tapy'ynhapitigahivuhuva'ea oina. Akanitara ouro apopyra ga omongi no huvihavuhuro gwaramo.

⁵ Ga'apykava hugwi iveraveravi onaranarağa onhi'inhi'iga. A'ereki ga oko aheruvihavuhuhetero. Yhyga'java'ea hendypu irupe'i ga'apykava rovai pyteri pe ga rekoro gwaramo aheruvihavuhuhetero. Sete ko yhyga'java'ea. Gara'uva pe ji ei yhyga'java'ea. Seteva'ea ja ko gara'uva.

⁶ Ga'apykava rovai pyteri pe hekoi ypiahua ruvihava'java'ea vidro'java'ea apopyra. Typy katu hete ypiahua ruvihava'java'ea cristal ja.

Quatrove'ga nhatimani ga'apykava upa ga pyri okovo mbyteri pe ga rekoro gwaramo aheruvihavuhuhetero. Gwe'yjuhuro gandeakwara ihygahivi ga ndehe gakambypya koty gakupepytera koty no.

⁷ Quatrove'ga ko nahã: Ojipe'ga rekoi ja'gwara'java'ea ja leão ja. Ojipe'ga rekoi touro ja. Ojipe'ga rova rekoi akwaimbae'ga rova ja. Ojipe'ga rekoi kwanduhua ruvihava'java'ea ja a'ea oveverame. Nahã tuhẽ quatrove'ga ndekoi upa ga pyri.

⁸ Gapepoa oatimamba ġa. Quatrove'ġa naġanani ġapepoa ko seis. Gwe'yjuhuro ġandeakwara ohygahi ġa ndehe ġayvyteri pe no. Ndopytu'ui'i'i ġa javo arimo ypytunimo no. A'ereki nane'yimi ġa e'ie'i:

—Pyry hete ga! Pyry hete ga!

Pyry hete aheruvihavuhuhete'ga Tupana'ga!

Koji'i ga popoakahetero ojipe'ġa hohe pa.

Ga tehe oko aheruvihavuhuhetero, ei ġa.

Ymyahū ga oko hako.

Aġwamo ga oko.

Aerē ti ga ruri nehē.

A'ea ġa ei jipi onhi'imbige'yima ga rehe.

⁹ Nahā ġa ga'apykavareheve'ga mboukwahavi tikatu hete ti ga javo. Nahā ġa ga mbohetei. Ga pe ġa ei:

—Ndepyry hete nde ore rerekokatuavo.

A'ea ġa ei ga'apykavareheve'ga pe ga mboheteavo – kiroki ga oko avuirama okovo aheruvihavuhuhetero.

¹⁰ Ga erame na ga pe akoja'ġa huvihavuhu'ġa vinte e quatrove'ġa – ġahā ġwenypy'anduru ga'apykavareheve'ga rovai pyteri pe avuiramave'ga rovai pyteri pe ga rekoro ġwaramo aheruvihavuhuhetero. Nahā ġa nenypy'andurugi gaha pyry hete nhande hohe javo. Nahā ġa ga mbohetei hekyita oakanitara ouro apopyra imondovo inoġa garovai pyteri pe ga ko nhanderuvihavuhuhete'ga javo.

¹¹ Ga mboheteavo ġa ei ga pe:

—Ndehe jate ndepyryhetero orepojkaharetea.

Ndehe jate ti ahe tanemboukwaha a'ero

gaha tikatu hete javo.

Tanembohete ti ahe.
 Tereko ti aheruvihavuhuhetero epopoakaramo.
 A'ereki nde ereapo pa
 tanhimohē ti hehe javo.
 Nde ipotaro ġwaramo hekopavi a.
 Ejive nde ereapo pa.
 A'ea ġa ei ga pe gworygworyvamo ga rehe.

5

Cordeiro'jave'ga ope'a imamanipyra

¹ Kiro ji hepiagi imamanipyra livro ga'apykavareheve'ga po pe aheruvihavuhuhete'ga po pe. Gapo pe gajohukoty rūi imamanipyra livro hekoī. Livro gwereko ikwatijara mbyteri pe i'arimo no. Tuju'gia apopyra pyvō ga hovapytymukari livro raka'e. Sete ko tuju'gia apopyra. Tuju'gia apopyra arimo herekoi ikwatijara no tope'ayme ti ahe livro hepiage'yma ipype javo.

² Ipopoakaheteve'ga Tupana'gapyrive'ga ji ga repia yvagipeve'ga. Hahyahi ganhi'iġa ga erame tohendu pa ti ġa nhinhi'iġa javo. Gaha e'i:

—Ma'ġa pyry hete huvihavuhuhetero? Pyry hete ti ga ruri ipe'avo livro nehē. Toka'mbika'mbi ti ga tuju'gia apopyra nhaporemo livro pe'avo, ei ga.

³ Ndipe'ahavi tuhē reki. A'ereki ahā pyry-heteve'ġa huvihavuhuhete'ġa. Ndokoi ġa livro pe'aharamo yvagi pe. Ndokoi ġa livro pe'aharamo yvya koty. Ndokoi ġa livro pe'aharamo yvya gwyrī pe no. Ndokoi tuhē ġa ikwatijara repiakaramo a'ero.

4 Nurã ji jehe'oi ranuhũ. A'ereki ġa gweka nanongara'ġa novĩa. A'ereki ahã pyryheteve'ġa huvihavuhuhete'ġa. Nurã ahã ġa livro pe'aharamo. Ahã ġa ikwatijara monhi'ĩharamo a'ero – kiroki ikwatijara oko livro pype. Ahã tuhẽ ikwatijara repiakara'ġa a'ero.

5 A'ero huvihavuhu'ġa – kiroki vinte e quatrove'ġa – ġande'yja'ga ei ji ve:

–Terejehe'oi. Ehepia Judáva'ea rakykwe-pohara'ga. Ga pe nhande ei ja'gwara'jave'ga leão'jave'ga. A'ereki ga ipopoaka aheruvihavuhetero. Ga ko Daviva'ea rakykwepohara'ga. Nurã nhande ei ga pe: Garempopya ko Daviva'ea aheruvihavuhuva'ea. Ojirovia hete ga ovyo omanoa hugwi okwerava'java okovo. Nurã ti gaha tope'a livro ika'mbika'mbiga tujuga apopyra nhaporemo – kiroki seteva'ea, ei ga ji ve.

6 Kiro ji Judáva'ea rakykwepohara'ga repiagi tuhẽ. Pevo ga ami ġapyteri pe. Aheruvihavuhuhete'ga apykava pyri ga ami ga'apykavareheve'ga rovai pyteri pe okovo quatrove'ġa ndovai pyteri pe no vinte e quatrove'ġa ndovai pyteri pe no huvihavuhu'ġa ndovai pyteri pe. Ga repiagame ji ei: Ga ko cordeiro ja jukapyra ja – ġwia ġa ojuka imondovo ikwava'ẽhava arimo. Sete ko garatĩa. Cordeiro ratĩa ja ko garatĩa. Ipopoaka hete ga a'ero aheruvihavuhetero. Sete ko gareakwara no. Tupana'ga ra'uva pe ji a'e gareakwara. Seteva'ea ja ko gara'uva. Tupana'ga omondomondo gwa'uva yvyakotyve'ġa gwyri pe nhaporemo takwaha pa ti ji ġandekoa pevo javo.

7 Kiro cordeiro'jave'ga ruri ipyhyga livro ga'apykavareheve'ga poa hugwi gajohukoty rūi ga apygame okovo aheruvihavuhuhetero.

8 Ga livro pyhygirē ġa nhinoġi upa oiovapyvo yvya rehe garovai pyteri pe. Ga mboheteavo ġa nhinoġi pevo quatrove'ġa vinte e quatrove'ġa pavēi. Gwetakwera ja ġa herekoi imonhi'ihava ġarpa. Nhaetingy'a'java'ea ġa gwereko no. Nhaetingy'a'java'ea ko ouro apopyra. Ipype hekoi incenso perfume apopyra. Tynahē a'ero. Perfume a'e ji Tupana'ga remimo'ēhara'ġa nhi'iġa pe ġa nhi'iġame Tupana'ga pe.

9 Kiro quatrove'ġa vinte e quatrove'ġa pavēi, ġa nhimby'yi ipyahuva'ea rehe. Onhimby'yita ġa ei cordeiro'jave'ga pe:

—Ndehe ko pyryheteva'ea aheruvihavuhuhetea no.

Nurã ndehe epyhy livro ika'mbika'mbiga tuju'gia apopyra.

A'ereki nde erejijukauka heka'voguka ejekoa yvyakotyve'ġa ndepyga.

Nahã nde ġa mbopiro'yi ġandekote'varuhua hugwi ġa mongovo

toko ti ġa Tupana'gareheva'ero javo.

Nahã ko nde yvyakotyve'ġa hugwi ġa mo'emo'ēi, ei ġa onhimby'yita.

Gande'ynde'yja'ġa hugwi nhaporemo nde ġa mo'emo'ēi.

Kiroki ġa ojoatyatyvi ġanhi'iġa – ġa hugwiugwi nhaporemo nde ġa mo'emo'ēi.

Ojipe'ġa hugwi nhaporemo nde ġa mo'emo'ēi.

Yvyakotyve'ġa gwyġagwyripeve'ġa hugwi nhaporemo nde ġa mo'emo'ēi.

Nahã ko nde yvyakotyve'ğa mo'emo'ëi Tupana'ga pe, ei ğa onhimby'yita.

¹⁰ Nde ğa mongomongoi toko ti ğa aheruvihavamo javo.

Nde ğa mongomongoi toko ti ğa ikwava'ëharamo javo.

A'ero ti ğa ndekoi aheruvihavamo yvya koty yvyakotyve'ğa ndepiakatuavo

hendukatuuka ğa pe Tupana'ga nhi'ïga nehë.

A'ea ğa ei onhimby'yita cordeiro'jave'ga pe quatrove'ğa vinte e quatrove'ğa pavëi.

¹¹ Kiro ji Tupana'gapyrive'ğa ndepiagi ğa nenduva. He'yjuhu ranuhũ ğa onhi'ïga milhões de milhõesve'ğa. Oatimamba ğa ga'apykavareheve'ga apykava upa quatrove'ğa atimambava upa no huvihavuhu'ğa atimambava upa no.

¹² Hahyahi Tupana'gapyrive'ğa nhi'ïga ğa erame:

—Pyry hete cordeiro'jave'ga jukapyra'jave'ga.

Gaha ti toko aheruvihavuhuhetero opopoakaramo.

Gaha ti toko imbateva'ero herekovo pyryva'ea.

Gaha ti tokwaha hete onhimombaragwahava.

Gaha ti tipopoaka hete.

Gaha ti timbohete.

Gaha ti timboukwaha hete tikatu hete ti ga javo.

Gaha ti tohoryory hete, ei ğa nhaporemo.

A'ea rehe nhaporemo Tupana'gapyrive'ğa nhi'ïgi javo cordeiro'jave'ga mboheteavo gaha pyry hete ğa hohe pa javo.

¹³ Kiro ji henduvi Tupana'ga rembiapohara'ğa nhaporemo – kiroki ğa oko yvagi pe yvya koty

no yvya gwyri pe no ypiahua ruvihava pype no mbatera pavēi. Gahã mbatera pavēi e'i pa:

—Tohoryory hete ti ga'apykavareheve'ga jipi cordeiro'jave'ga pavēi.

Gahã ti timbohete jipi.

Gahã ti timboukwaha jipi tikatu hete ti ġa javo.

Gahã ti toko nhanderuvihavuhuhetero jipi.

A'ea nhande ei ga'apykavareheve'ga mboheteavo nhanderuvihavuhuhete'ga mboheteavo.

A'ea nhande ei cordeiro'jave'ga mboheteavo no, ei ġa mbatera pavēi.

A'ea rehe nhaporemō Tupana'ga rembiapohara'ġa nhaporemō ġa nhi'iġi javo mbatera pavēi.

¹⁴ Kiro quatrove'ġa ei:

—Na tuhē! Amém!

Kiro vinte e quatrove'ġa huvihavuhu'ġa nhinoġi upa ojevapyvo yvya rehe avuiramave'ga mboheteavo.

6

Tuju'gia apopyra

¹ Kiro ji hepiagi cordeiro'jave'ga ika'mbigame tuju'gia apopyra. Ojipejiva'ea ga ika'mbigi. A'ero quatrove'ġa nde'yja'ga nhi'iġi. Ga renduvame ji ei: Poro inaraġi ovuhu, a'e ji. A'ereki hahyahi ganhi'iġa ga erame:

—Herejo!

² Nanime ji hepiagi cavalo tiġuhūva'ea! Kiroki ga oapy i'arimo – gaha gwereko u'yva. Kiro akanitara mondohava ga pe. A'ea ahe ono otavukarame. Nurã ga ikwahavi omondoa. Nurã ga ei:

—Tatavuka ti ji, ei ga.

A'ero ga ndopojihuvi ogwovo atavuka hete ji javo ġapopoakara mombiga. Otavuka hete ga ġapopoakara mombiga a'ero.

³ Kiro cordeiro'jave'ga ojipea ka'mbigame tuju'gia apopyra ji ojipe'ga renduvi quatrove'ġa nde'yja'ga. Mokōi ko cordeiro'jave'ga rembika'mbigagwera a'ero. A'ero quatrove'ġa nde'yja'ga ei:

—Herejo!

⁴ A'ero ojipea cavalo hoi iġwaġuhūva'ea. Kiro cavalo arimove'ga mbopopoakahava itakyhea'javuhuva'ea mondohava no hehanhuhūva'ea mondohava ga pe. Nurã ga ikwahavi omondoa. Nurã ga ei:

—Aho ti ji vyakotyve'ġa mbojoapitipitiuka nehē, ei ga ogwovo.

⁵ Kiro cordeiro'jave'ga ojipea ka'mbigame tuju'gia apopyra ji ojipe'ga renduvi quatrove'ġa nde'yja'ga. Três ko cordeiro'jave'ga rembika'mbigagwera a'ero. A'ero quatrove'ġa nde'yja'ga ei:

—Herejo!

Nanime ji hepiagi cavalo jypivuhuva'ea! Kiroki ga oapy i'arimo – ga gwereko imombohyitava opo pe.

⁶ Kiroki ga oko quatrove'ġa pyteri pe – gaha ji ahendu. Kiro ga ei cavalo arimove'ga pe:

—Momi itambere'ia aheporavykyhava ikwepykava – kiroki ikwepykava ahe opyhy oporavykyrame ara rupi ve. Momi jitehe itambere'ia um litro de trigo apopyra rehe pão rehe – kiroki pão ahe o'u ara rupi ve. A'ereki he'yjuhu ko itambere'ia mbatera rehe kiro, ei ga.

Momi itambere'ia aheporavykyhava ikwepykava – kiroki ikwepykava ahe opyhy oporavykyrame ara rupi ve. Momi jitehe itambere'ia três litros de trigo'java'ea apopyra rehe cevada apopyra rehe pão rehe – kiroki pão ahe o'u ara rupi ve. A'ereki he'yjuhu ko itambere'ia mbatera rehe kiro, ei ga. Terembote'varuhui ti yva'ia oliveira yva'ia. A'ea ko ahe oapo ikavamo azeiteramo, ei ga. Terembote'varuhui ti ojipea yva'ia videira yva'ia. A'ea ko ahe oapo vinhoramo, ei ga cavalo arimove'ga pe.

⁷ Kiro cordeiro'jave'ga ojipea ka'mbigame tuju'gia apopyra ji ojipe'ga renduvi quatrove'ga nde'yja'ga. Quatro ko cordeiro'jave'ga rembika'mbigagwera a'ero. A'ero quatrove'ga nde'yja'ga ei:

–Herejo!

⁸ Nanime ji hepiagi cavalo jukyryuhuva'ea! Kiroki ga oapy i'arimo – garera ko Ahe-manoa. Ojipe'ga hoi ga reviri. Garera ko Omanove'ga gwyrã. Omanove'ga gwyrã'ga hoi Ahemanoa'ga reviri tuhẽ ogwovo ga rupi. Kiro ġambopopookahava. Nurã ikwahava omondoã ġa ei ojohupe:

–He'yjuhu ranuhũ vvyakotyve'ġa. Quatro ko ġa ndekondekorame ġapyteri pe nanani ojipejive'ga ti nhande tiapitiuka. Nahanahã ti nhande he'yive'ġa apitiuka nehẽ. Jara'ġa ti nhande tiapitiuka haimbejovaiva'ea pyvõ itakyhea'javuhuva'ea pyvõ nehẽ. Jara'ġa ti nhande tiapitiuka ty'ara pe nehẽ. Jara'ġa ti nhande tiapitiuka karugwate'varuhua pe nehẽ. Jara'ġa ti nhande tiapitiuka ka'gwyripeva'ea pe

nehē, ei Ahemanoa'ga Omanove'ga gwyrā'ga pavēi.

Nahā ti ga popoakahetero Ahemanoa'ga Omanove'ga gwyrā'ga pavēi he'yive'ga apitiuka nehē a quarta parte dos vvyakotyve'ga apitiuka nehē.

⁹ Kiro cordeiro'jave'ga ojipea ka'mbigame tuju'gia apopyra ji ahera'uva repiagi he'yjuhuva'ea. Cinco ko garembika'mbigagwera a'ero. A'ero kiroki ahe vvyakotyve'ga rembijukapyrava'ea - a'ea ra'uva ji ahepia ikwava'ēhava gwyrā he'yjuhuva'ea. Yvyakotyve'ga ahe jukai. A'ereki Tupana'ga rehe ojikoga gwaramo ahe omombe'umbe'u Tupana'ga nhi'i'ga. Omombe'u ahe Jesus'ga ga pe no okokatuavo. Nurā vvyakotyve'ga tiruahūro ahe ve ahe mbopohipapota Tupana'ga hugwi. Ahe pohire'ymame ga ahe jukai.

¹⁰ Kiro hahyahi ahera'uva nhi'i'ga i'erame Tupana'ga pe he'yjuhuva'ea.

—Oreruvihavuhuhetero ndehe ndepyrā hete, e'i ahera'uva. Nde nhi'i'gi a'itituhēva'ea rehe, e'i. Maranime ti nde ei orejukahara'ga pe vvyakotyve'ga pe ga ndehe ore repyga imondovo hahyva'ea ga pe? e'i ahera'uva Tupana'ga pe.

¹¹ Kiro imondohava ahera'uva pe ahepipukuhuva'ea mondohava tapy'ynhapiti'gahivuhuva'ea mondohava. He'yjuhuva'ea ra'uva inainani herekoi opiti'gahivuhuva'ea a'ero. A'ereki oko katu gworygworyva onhimomiranama.

Kiro koi imombe'uhava ahera'uva pe no:

–Tukatu ti pepy'a kiro, e'i. Koji'i ti pepytu'u tomano ti peirũ'ğa pe ja ua avo nehẽ javo, e'i. Penhimanoe'ymame pe pemombe'umbe'u Tupana'ga nhi'ığa yvya koty Jesus'gareheva'ero. Na jitehe peirũ'ğa imombe'umbe'ui Tupana'ga nhi'ığa kiro yvya koty Jesus'gareheve'ğa, e'i. Peirũ'ğa ti tonhi'ĩpo'ru pa Tupana'ga nehẽ. Nurã ti vyakotyve'ğa tojuka peirũ'ğa mbopohipota Tupana'ga hugwi nehẽ. A'ero ti peirũ'ğa manoi opohire'yma Tupana'ga hugwi nehẽ.

A'ea ko imombe'ua ahera'uva pe.

¹² Kiro ji hepiagi cordeiro'jave'ga ojipea ka'mbigame tuju'gia apopyra. Seis ko garem-bika'mbigagwera a'ero. A'ero yvya iğwyğwyhetei. Kwara jypivuhuro tapy'ynhapirypivuhuva'ea ja bode ravaypivuhua apopyra ja a'ero. Jahya iğwağuhũro aherekoa ja a'ero.

¹³ Yvaga hugwi jaytata'ia ndurundurugi yvya rehe a'ero. Onduru jaytata'ia yva'ia monduruga ja. Yvyturanuhũa yva figueira imoğwyğwymame omondurunduru jugwi figo jakyruhuva'ea. Na jitehe jaytata'ia indurugi.

¹⁴ Yvaga jipe'ahetei onhimamana ogwovo a'ero livro mamanipyra ja ahe imaname imondovo. Yvytyruhua imbojipe'ahava ypa'õa imbojipe'ahava no a'ero. Yvytyruhua nhaporemoojijyi ypa'õa nhaporemoo.

¹⁵ A'ero vyakotyve'ğa nhimimi okyhyjiavo. Ganduvihavuhu'ğa no jukwahave'ğa no imbateve'ğa no soldados'ğa nduvihavuhu'ğa no ipopoakaheteve'ğa no ojipe'ğa no – kiroki ipiro'ye'ỹve'ğa ğa ğa mboporavykyuka ğa mbopohirukare'yma ojihugwi, kiroki ğa

oporavyky ojive jate no ipiro'yve'ğa - ğahã nhaporemo onhimimba vvytyvvytyruhua rupi itakwaruhua pype itaruvihava pyteri pe no.

¹⁶ Vvytyruhua pe ğa ei itaruvihava pe no:

—Pehi ti ore rehe ore mima ğa hugwi. Kiroki ga oapy oapykava rehe yvagi pe okovo aheruvihavuhetero - ga hugwi ore nhimipotari torerepiagyme ti ga. Kiroki ga omano cordeiro ja jukapyra ja - ga hugwi ore nhimipotari no tuhuryme ti ga ore pyri. A'ereki ga onhimonha'nga hete ore rehe, ei ğa.

¹⁷ A'ereki kiro ğanduhava tuhẽ. Kiro ti ğa nduri a'ero onhimonha'ngaheteavo vvyakotyve'ğa ndehe nehẽ. Ndorepopoakari po ti ore ğa pe oropapava nehẽ, ei ğa okyhyjiavo.

7

Tupana'ga rembikwatijaripyra nongava

¹ Aerẽ ji hepiagi Tupana'gapyrive'ğa amame yvya koty yvagipeve'ğa. Quatro ko ğa. Quatrove'ğa ko nahã: Ojipe'ga ami tyapyra koty. Ojipe'ga ami nhimbya koty. Ojipe'ga ami kwara pora koty. Ojipe'ga ami kwara kia koty. Nahã quatrove'ğa hepiakatupavi vvytua yvya koty. Quatro ko vvytua. Ga naĝanani ipyhygi vvytua topejupejuyme ti vvytua yvya koty javo.

—Topejuyme ti vvytua yvya rehe ypiahua ruvi-hava rehe no yva rehe nehẽ no, ei ğa.

² Kiro ji hepiagi ojipe'ga Tupana'gapyrive'ga ga jiupirame kwara pora hugwi ogwovo yvagi pe. Gwereco ga Tupana'ga rembikwatijaripyra nongava avuiramave'ga rembikwatijaripyra

nongava. A'ea pyvõ ga ono Tupana'ga rembikwatijaripyra vyvakotyve'ğa ndehe ġahã ko Tupana'gareheve'ğa javo. Hahyahi Tupana'gapyrive'ga nhi'ïga ga erame quatrove'ğa pe - kiroki ġa opyhy yvytua. Kiro ġambopopoakahava. Nurã ikwahava omondoa ġa ei ojohupe:

—Timbote'varuhu ti yvya ypiahua ruvihava no, ei ġa.

Ga pe Tupana'gapyrive'ga onhi'ïgahyahi.

³—Tapembote'varuhui ve ti yvya ypiahua ruvihava no yva no, ei ga. Na ore inoġi na'ẽ nhanderuvihavuhete'ga rembikwatijaripyra gareheve'ğa ndetovapya rehe. A'ea ti ore torono ġa ndehe garembikwatijaripyra nongava pyvõ ġahã ko Tupana'gareheve'ğa javo, ei ga ġa pe.

—Kwa, ei ġa.

⁴ Ga inombavirẽ ġa ndehe ji henduvi ga imombe'urame. Imombe'gwovo ga ei:

—He'yjuhuranuhũve'ğa ndehe ġa inoġi Tupana'ga rembikwatijaripyra cento e quarenta e quatro milve'ğa ndehe. Ga ko Israelva'ea ra'yrava'ea rakykwepohara'ğa, ei ga.

⁵⁻⁸ Doze ko Israelva'ea ra'yrava'ea oko huvihavamo. Ahera'yrava'ea rakykwepohara'ğa gwereko Israelva'ea ra'yrava'ea rera jitehe. Ga ko nahã a'ero:

Judá'ğa

Rúben'ğa

Gade'ğa

Aser'ğa

Naftali'ğa

Manassés'ğa

Simeão'ġa

Levi'ġa

Issacar'ġa

Zebulom'ġa

José'ġa

Benjamim'ġa.

Nahã Israelva'ea ra'yrava'ea rakykwepohara'ġa, ei ga. Ganaganani ko doze milve'ġa. Ga ndehe inainani Tupana'gapyrive'ġa inoġi Tupana'ga rembikwatijaripyra ġahã ko Tupana'gareheve'ġa javo, ei ga.

*He'yjuhuranuhũve'ġa omongi
tapy'ynhapitiġahivuhuva'ea*

⁹ Aerẽ ji hepiagi he'yjuhuranuhũve'ġa vvyakotyve'ġa. Ndahepiapavi ji ġa. A'ereki ġa he'yjuhanuhũ. Ga nduripei ogwyogwyripeve'ġa hugwi nhaporemo. Ga nduripei gwe'ygwe'yja'ġa hugwi nhaporemo no. Ojipe'ġa hugwi nhaporemo ġa nduripei no. Kiroki ġa ojoatyatyvi ġanhi'iġa – ġa hugwiugwi nhaporemo ġa nduripei no. Kiro ġa ami ga'apykavareheve'ga apykava rovai pyteri pe aheruvihavuhuhete'ga rovai pyteri pe. Cordeiro'jave'ga rovai pyteri pe ġa ami no. Omongi ġa opipukuhuva'ea tapy'ynhapitiġahivuhuva'ea. Gwereco ġa pindova rova opo pe.

¹⁰ Hahyahi ġanhi'iġa ġa erame:
—Tupana'ga nhanderuvihavuhuhete'ga oapy oapykava rehe aheruvihavuhuhetero.
Gaha cordeiro'jave'ga pavẽi,
ġahã jate omombo hete nhan-
derekote'varuhua nhande hugwi

nhande mombryva avuirama nhande rerua
avo yvagi pe.

Nurã nhande ġa mbohetei, ei ġa.

¹¹ Kiro Tupana'gapyrive'ġa nhaporemo ġa
ami ga'apykava atimambava huvihavuhu'ġa
atimambava no quatrove'ġa atimambava no.
Tupana'gapyrive'ġa nhinoġi upa ojevapyvo yvya
rehe ga'apykava rovai pyteri pe ga mboheteavo
Tupana'ga ko nhanderuvihavuhuhete'ga javo.

¹² A'ero ġa ei:

—Na tuhẽ! Amém!

Tohoryory ti Tupana'ga nhanderuvi-
havuhuhete'ga.

Gaha ti timboukwaha hete tikatu hete ti ga javo.

Gaha ti tokwaha hete onhimombaragwahava.

Ga pe ti xa'e: Ndepyry hete nde ore pokoga.

Gaha ti timbohete.

Gaha ti toko nhanderuvihavuhuhete'ga.

Gaha ti tipopoaka hete.

Na tuhẽ ti nhanderuvihavuhuhete'ga toko
avuirama nehẽ.

Na tuhẽ! Amém! ei Tupana'gapyrive'ġa Tupana'ga
mombe'gwovo.

¹³ Kiro huvihavuhu'ġa nde'yja'ga ei ji ve:

—Ma'ġa po ġa – kiroki ġa omongi
opipukuhuva'ea tapy'ynhapitiġahivuhuva'ea?
Ma hugwi ġa nduri? ei ga.

¹⁴ —A'ero ji ei ga pe: Ji ndakwahavi. Ndehe
erekwaha huvihavuhuro. Emombe'u ti ji ve a'ea,
a'e ji.

Imombe'gwovo ga ei ji ve:

—Ga pe hahy hete ranuhũ raikwehe.
Hahyhetea hugwi ġa nduri. Cordeiro'jave'ga

rehe ġa jikohetei. Ga ojijukauka heka'voguka gwekoa omanomo ġa ndepyya tamombo ti ji ġandekote'varuhua ġa hugwi ġa mombyryva javo. Ga ndepyya ga gwekoa reka'vogukaro ġwaramo ġapira tiġahivuhuro kiro. A'ereki ġa ojiko hete ga rehe okokatuavo herovia ga manorame ġa ndepyya ġa mombyryva, ei huvihavuhu'ga imombe'gwovo.

¹⁵ Nurã ġa ndekoi Tupana'ga rovai pyteri pe ga apygame oapykava rehe aheruvihavuhuhetero.

Ypytunimo ġa ndekoi ganhi'iġa rupi garonga pype gamboheteheva pype arimo no.

A'ero ti ga ruvi ġapyteri pe ġa a'nguavo nehẽ, ei huvihavuhu'ga.

¹⁶ Ty'ara ti ndojukaa'javi ġa nehẽ.

Ndoygweja'javi ti ġa nehẽ.

Ndopo'rua'javi ti ġa kwarahyahiva nehẽ.

Nombohakuvygykara'javi ti ga ġa pe nehẽ no, ei huvihavuhu'ga.

¹⁷ A'ereki cordeiro'jave'ga gwepia katu hete ġa okovo ga'apykavareheve'ga rovai pyteri pe aheruvihavuhuhete'ga rovai pyteri pe.

Ojikwahavuka ti ga ġa pe nehẽ.

Nahã ti ga ġa mongoi avuirama Tupana'ga pyri nehẽ, ei huvihavuhu'ga.

Gakwahava pe ji ei:

O'u ġa yhypyryva ahemongohava.

A'ero ġa ndekoi avuirama Tupana'ga pyri, ei huvihavuhu'ga.

Tupana'ga ti ihypavi ġandeahya ġandeakwara hugwi nehẽ.

Ndojehe'oa'javi ti ġa nehẽ.

A'ero ti ġa ndokoveveuhua'javi nehē, ei huvi-havuhu'ga ji ve.

8

Mbapavava'ea tuju'gia apopyra

¹ Kiro cordeiro'jave'ga ojipea ka'mbigame tuju'gia apopyra ġa nhaporemō onhi'imbi hete. Sete ko garembika'mbigagwera a'ero. Meia hora po ihoi ġa nhi'iġe'ymame, a'e ji mo henduve'yma.

² Kiro ji ġa ndepiagi Tupana'gapyrive'ġa seteve'ġa – kiroki ġa o'ã Tupana'ga rovai pyteri pe okoheteavo ganhi'ġa rupi yvagipeve'ġa. Kiro trombetas mondohava seteve'ġa pe. Sete ko ġatrombetas a'ero.

³ Kiro ojipe'ga Tupana'gapyrive'ga ruri o'ama ikwava'ēhava pyri. Gwereco ga hyrua incenso perfume apopyra kaja ryrua ouro apopyra. Kiro perfume apopyra mondohava ga pe he'yjuhuva'ea mondohava. Nurã ga ei ikwahava omondoa:

–Tambokai ti ji perfume ikwava'ēhava arimo nehē, ei ga.

A'ea ga ei ikwava'ēhava pe ouro apopyra pe – kiroki oko ga'apykavareheve'ga apykava rovai pyteri pe aheruvihavuhuhete'ga apykava rovai pyteri pe.

–Tupana'ga remimo'ēhara'ġa nhaporemō onhi'ĩ Tupana'ga pe, ei ga. Tamondo ti ji ġanhi'ġa perfume reheve ikwava'ēhava rehe nehē, ei ga.

A'ero ga imbokai ipyhyga perfume apopyra kaja ryrua opo pe.

⁴ Ikairame tatatiġa ihoi ikaja ryrua hugwi ogwovo Tupana'ga remimo'ēhara'ġa nhi'ġa pavēi ojiupia ogwovo Tupana'ga rovai pyteri pe.

5 A'ero Tupana'gapyrive'ga ipe'ai tata ikwava'êhava hugwi imotynyhema ikaja ryrua. Yvya koty ga imombori tata. Kiro inhi'inhi'igi onaranarağa overaverava. Oğwyğwy hete yvya a'ero.

Sete trombetas

6 Seteve'ğa Tupana'gapyrive'ğa – kiroki ğa gw-ereko trombetas – ğahã onhimboavujikwe tipy ti trombetas javo.

7 Kiro ojipejive'ga ipyi trombeta seteve'ğa nde'yja'ga. A'ero itatiğuhũa'java'ea mombohava amana royxağahiva'java'ea mombohava yvya koty tata mombohava pavêi. A'ero icyri itatiğuhũa'java'ea tata pavêi yvya koty. A'ea pavêi aherekoa jihe'ari ohia yvya koty no. Yva he'yjuhu hete ranuhũ yvya koty. Trêsva'ea pyteri pe nanani ojipejiva'ea okai. Nahã a terça parte dos yva okai yvya no. Okai pa nhungwava no.

8 Kiro ojipe'ga ipyi trombeta seteve'ğa nde'yja'ga. Mokõi ko ğanembipyagwera a'ero. A'ero yvytyra ruvihavuhua'java'ea momborukahava yvya koty ypiahua ruvihava pype. Hendy ko yvytyra ruvihavuhua'java'ea. Paivouhu hete ranuhũ ipukuhua ihoi ypiahu ruvihava pukuhua ihoi yvya koty. He'yjuhu hete ranuhũ quilômetros. Ypiahua ruvihava pype trêsva'ea pyteri pe nanani ojipeji quilômetro yhya onhimbote hekoro. Nahã a terça parte do ypiahua ruvihava onhimbote hekoro.

9 Yhyapora he'yjuhu hete ranuhũ ypiahua ruvihava pype yvya koty. Trêsva'ea pyteri pe nanani ojipejiva'ea manoi yhyapora. Nahã a terça parte dos yhyapora omano. Yharuhua he'yjuhu

hete ranuhũ ypihua ruvihava rehe no. Três yharuhua pyteri pe nanani ojipejiva'ea ihoi ypy pe oka'nhyama yharuhua. Nahã a terça parte dos yharuhua oho ypy pe.

¹⁰ Kiro ojipe'ga ipyi trombeta seteve'ga nde'ya'ga. Três ko ġanembipyagwera a'ero. A'ero jaytata'ihua hehanhuhũva'ea ihiri yvya koty yvaga hugwi. Yhyga ja jaytata'ihua ikai ohia paranauhũa pype. Paranauhũa he'yjuhu hete ranuhũ yvya koty. Três paranauhũa pyteri pe nanani ojipejiva'ea pype jaytata'ihua ihiri. Nahã a terça parte dos paranauhũa pype jaytata'ihua ohi. Ihiri no yhyaryapyruhua pype. He'yjuhu hete ranuhũ yhyaryapyruhua yvya koty. Três yhyaryapyruhua pyteri pe nanani ojipejiva'ea pype jaytata'ihua ihiri. Nahã a terça parte dos yhyaryapyruhua pype jaytata'ihua ohi.

¹¹ Jaytata'ihua rera ko ka'a irovahiva'ea. Omborovahi jaytata'ihua yhya a'ero ohirame ipype. Nurã oy'urame he'yjuhuve'ga manoi yvyakotyve'ga.

¹² Kiro ojipe'ga ipyi trombeta seteve'ga nde'ya'ga. Quatro ko ġanembipyagwera a'ero. A'ero kwara te'varo jahya pavẽi jaytata'ia pavẽi no. Nurã a'ea nhaporemo nahendykatua'javi. A'ereki oji'iveuhu kwara ogwe arimo quatro horas rupi. Na jitehe oji'iveuhu jahya igwevi quatro horas rupi ypytunimo jaytata'ia pavẽi.

¹³ Kiro ji hepiagi kwanduhua'javuhuva'ea iveverame yvate. A'ea ji henduvi. Hahyahi kwanduhua'javuhuva'ea nhi'iga i'eraime:

—Ite'va! Ite'va! Ite'va ti yvyakotyve'ga pe nehẽ! Trêsvẽ'ga opy ġwerĩ trombetas seteve'ga

nde'yja'ga. Ganembipya ko hahyağwama yvyakotyve'ga pe nehẽ. A'ero ti ite'varuhu hete ga pe nehẽ, e'i kwanduhua'javuhuva'ea.

9

¹ Kiro ojipe'ga ipyi trombeta seteve'ga nde'yja'ga. Cinco ko ganembipyagwera a'ero. A'ero ji jaytata'ia'jave'ga repiagi – kiroki ga ohi yvaga hugwi yvyvo. Kiro chave monдохava ga pe. Nurã ga ei ikwahava omondoa:

—Tape'a ti ji yvykwara ruvihavuhua rovapytymbava jugwi nehẽ, ei ga.

Paivouhu ihoi yvykwaruhua.

² Chave ga ipyhygi a'ero ipe'avo hovapytymbava yvykwaruhua hugwi. Yvykwaruhua rupi ihemi tatatiğahivuhua. Tataheteuhua fornahapypeva'ea ja ko ipype, a'e ji tatatiğahivuhua repiagame. Tatatiğa ombogwe kwara. Ypytunahi tatatiğateuhuro gwaramo.

³ Tatatiğa hugwi ihemi tukuruhua ua yvya rehe he'yjuhuva'ea. Kiro tukuruhua mbopopoakahava. Nurã tukuruhua oko jagwa'jyra ja. Nurã ikwahava omondoa tukuruhua i'ei ojohupe:

—Tipi yvyakotyve'ga nehẽ, e'i.

⁴ Timbote'varuhuyme ti nhungwava ojipeva'ea henhuiva'ea nehẽ no. Timbote'varuhuyme ti yva nehẽ, e'i. Tipitipi ga nehẽ – kiroki ga ndogwerekoi Tupana'ga rembikwatijaripyra gwetovapya rehe, e'i.

⁵ Tujukayme ti ga. Hahyhetea tehe ti nhande timondo ga pe, e'i. Cinco meses rupi ti nhande timondo hahya ga pe, e'i tukuruhua.

Opiopi tukuruhua vyvakotyve'ğa a'ero jagwa'jyra ja.

⁶ A'ero vyvakotyve'ğa ndekotehei xamano javo novĩa. A'ereki ğa nomanoi. Hahy hete ğa pe. Nurã ğa manopotari novĩa. A'ereki tegwete ğamanoa.

⁷ Soldados'ğa omondo metalva'ea cavalos rehe. A'ereki ğa e'i: "Tokutugyme ti ğa cavalos nhande horame i'arimo nhandetavuka ğa pe," ei ğa. Nahã cavalos gwereko metalva'ea ojihe. Na jitehe tukuruhua i'javijitehe herekoi ojihe. Oakaĝa rehe tukuruhua gwereko akanitara'java'ea. Ouro apopyra ja ko akanitara'java'ea. Tukuruhua rova ko akwaimbae'ğa ndova ja.

⁸ Tukuruhua akaĝa ava ko kunhangwera'ğa ava ja. Tukuruhua ranha ko ja'gwara'java'ea ranha ja leão ranha ja.

⁹ Opoti'a rehe tukuruhua gwereko ferro'java'ea tokutugyme ti ğa nhandepoti'a javo. Iveverame ipepoa ipyambu. Ipepoa pyambua ko henonhandava pyambua ja carretas pyambua ja. A'ereki ipyambu hete cavalos carretas renonhaname onhimongyavo akwaimbae'ğa nderogwovo to-tavuka ti ğa javo. Na jitehe tukuruhua pepoa ipyambuhetero.

¹⁰ Tukuruhua gwaja ko jagwa'jyra gwaja ja. Gwaja pyvõ tukuruhua vyvakotyve'ğa piĝapi. Cinco meses rupi tukuruhua opiopi gwaja pyvõ. Kiroki ğa ndogwerekoi Tupana'ğa rembikwatijaripyra gwetovapya rehe - ğahã tukuruhua ğa piĝapi.

¹¹ Tukuruhua ruvihavuhu'ga koi vykwara ruvihavuhu'ga - kiroki vykwaruhua oho paivouhu. Hebreus'ğa ono Abadom ga

rehe gareraramo. Gregos'ğa ono Apolião ga rehe gareraramo. Nhande tino ga rehe Ahemoka'nhyama gareraramo.

¹² Kiro ji ikwahavi javo: Na tuhẽ ojipejiva'ea ite'varuhuva'ea ko. A'ea rehe kwanduhua'javuhuva'ea nhi'igi oji'i. Kiro ti mokonhava'ea ite'varuhuva'ea memei nehẽ no, a'e ji.

¹³ Kiro ojipe'ga ipyi trombeta seteve'ğa nde'yja'ga a'ero. Seis ko ġanembipyagwera a'ero. A'ero ji ga renduvi – kiroki ga onhi'ĩ ikwava'ẽhava jahykavakatĩapy'ria hugwi – kiroki ikwava'ẽhava ouro apopyra opyta Tupana'ga rovai pyteri pe.

¹⁴⁻¹⁵ Pea hugwi ga ei seteve'ğa nde'yja'ga pe – kiroki ga opy trombeta:

–Ekwahara ti anhağa quatrova'ea – kiroki a'ea opyta paranauhũa ruvihava rembeyvyri pe rio Eufrates rembeyvyri pe imboavujikweripyrava'ea, ei ga.

–Kwa, ei ga.

Kiro anhaġate'varuhuva'ea kwaharava. Nurã ikwahava omondo a'ea ei ojohupe:

–Tiapiti ti vvyakotyve'ğa nehẽ. Nhanemondohava rupi jate ti nhande xaho ġa apitiavo nehẽ. Nhanemondohava – a hora, o dia, o mês, o ano – a'ea rupi katu hete ti nhande tiapiti vvyakotyve'ğa nehẽ. He'yjuhu hete ranuhũ vvyakotyve'ğa vvyakoty. Trêsvẽ'ğa pyteri pe nanani ojipeji'ga ti nhande tiapiti nehẽ. Nahã ti nhande a terça parte dos vvyakotyve'ğa tiapiti nehẽ, e'i.

¹⁶ He'yjuhuranuhũve'ğa soldados'ğa oapy cavalos arimo xatavuka ti vvyakotyve'ğa pe javo.

–Duzentos milhões ko soldados'ğa ndekoi, ei ga.

A'ea ji ahendu jitekovo.

¹⁷ Jesus'ga rembiepiukara ji hepiagi aere'ĩva'ea. Nurã ji hepiagi cavalos cavalos'arimove'ga ndeheve. Gwereco ġa opoti'a rehe ita'jaheteva'ea. Ita'jaheteva'ea ko iġwaġuhũ tata ja. Hovy'i ita'jaheteva'ea no ita ja safira ja. Jukyryuhu ita'jaheteva'ea no pó de enxofre ja. Cavalos akaġa ko ja'gwara'java'ea akaġa ja leão akaġa ja.

Cavalos jurua rupi ihemi tata tatatiġa pavēi enxofre pavēi.

¹⁸ A'ea pyvõ cavalos vyakotyve'ġa apiti. He'yjuhu hete ranuhũ vyakotyve'ġa. Trêsve'ġa pyteri pe nanani cavalos ojipeji'ga jukai tata pyvõ tatatiġa pyvõ no enxofre pyvõ no – kiroki ohē cavalos jurua rupi. Nahã a terça parte dos vyakotyve'ġa omano.

¹⁹ Nahã cavalos ġa apiti. A'ereki ipopoaka tata tatatiġa pavēi enxofre pavēi. A'ea nhaporemohemi ijuraa hugwi ġa apitiavo. Cavalos gwaja ko mboja ja. A'ereki cavalos gwajakãtiapy'ria gwereco mboja akaġa. A'ea ipopoaka no imondovo hahyhetea vyakotyve'ġa pe ġa apitiavo.

²⁰ Jara'ġa nomanoi opytavo ite'varuhuva'ea ojipe'ġa apitirame. Kiroki ġa nomanoi – ġahã ndogwerojijyi ojeaporoġita okokatue'yma ve opohire'yma ġwemimbohethara hugwi. Ganemimbohethara ko ġwembiapoa anhaġa no Diabo'gapyriva'ea.

Ganembiapopyra ko ha'angava: ouro apopyra, prata apopyra, bronze apopyra, ita apopyra, yva apopyra. Nanongara ra'angava nhaporemohemi reki, nohenduvi reki, nopo'ami reki ogwove'ỹ. Emo ġa ombohete tuhē a'ea anhaġa no Di-

abo'gapyriva'ea imondovo gweaporoğita imohina hehe. Nahã ġa ndekote'varuhui. Tupana'ga jate ahe tombohete.

²¹ Ndogwerojijyi ġa ojeaporoğita okokatue'yma. Nurã ġa ndojukapigi ojipe'ġa. Ndipajipigi ġa. Ndotopapigi ġa ġwembireko'ġarũive'ġa. Nomimbigi ġa. Oko te'varuhu pa ġa.

10

Tupana'gapyrive'ga gwereko livro'ia ipe'apyra

¹ Kiro ji ojipe'ga repiagi Tupana'gapyrive'ga ipopoakave'ga yvagipeve'ga. Ahepia ji ga jyvame yvaga hugwi ua yvya koty imongiavo yvağatiğa opiramo. Yvagahavuhua oko ga'akağa arimo ga'akanitaro. Hendy'ja hete garova kwara ja. Gakupya ko okyta ja hendyva'ea ja.

² Gwereko ga livro'ia ipe'apyra opo pe. Ohã ga imondovo opya ojohukoty rũi ypiahua ruvihava rehe imondovo opya ojohukoty yvya rehe o'ama.

³ Hahyahi gahapukaja ja'gwara'java'ea ja leão ja. Ga hapukairẽ inaranaraği opyambuavo. Sete ko inarağa.

⁴ Inaranarağirẽ ji ei: Kiro ti ji ikwatijari inarağa remimombe'ua nehẽ, a'e ji jijive novã. A'ereki ji yvagipeve'ga rendu. Yvaga hugwi ga ei ji ve:

—Terekwahavukari ti inarağa remimombe'ua. Terekwatijari ti a'ea, ei ga ji ve.

—Kwa, a'e ji.

⁵ Tupana'gapyrive'ga - kiroki ga ohã o'ama ypiahua ruvihava rehe yvya rehe no - gaha opova'ẽ yvagi pe.

⁶ —Gaha, ei ga, ga oko avuirama hako. Ağwamo ga rekoi, aerẽ avuirama nehẽ no omanoe'yma

nehē, ei ga. Ga oapo yvaga yvagipeva'ea no yvya no yvyakotyva'ea no ypiahua ruvihava no yhyapora no, ei ga avuiramave'ga mombe'gwovo. Gaha nhirenduvame ji ei: Kiro ti aere'īva'ea nam-begwea'javi nehē, a'e ji, ei ga. Ji erame na avuira-mave'ga e'i: “A'iti a! Pyry nde'ea,” ei ga ji ve, ei Tupana'gapyrive'ga.

—Nambegwea'javi tuhē ti aere'īva'ea nehē.

⁷ Kiro po ti seteve'ga – kiroki ga opy trombetas – kiro po ti gande'yja'ga ipyi trombeta mbapavamo nehē, ei Tupana'gapyrive'ga. Gaha ipyrame trombeta kiro ti Tupana'ga ikwahapavukari gwemimbotarimova'ea nehē, ei ga. Ymyahū Tupana'ga nomombe'upavi ojiheva'ea pe onhi'īga mombe'uharava'ea pe nahanahā nhiremimbotarimova'ea javo hako. Nomombe'ui ga aerē ti ji hepiukapavi nehē javo hako, ei Tupana'gapyrive'ga ji ve.

⁸ Gaha – kiroki ga e'i ji ve: “Terekwatijari ti inarağa remimombe'ua” – gaha onhi'īga'ja ji ve. Kiro ga ei:

—Eho ipyhyga livro'ia ipe'apya Tupana'gapyrive'ga poa hugwi – kiroki ga ohāi o'ama ypiahua ruvihava rehe yvya rehe no, ei ga ji ve.

⁹ A'ero ji hoi Tupana'gapyrive'ga pyri nhivahema javo ga pe: Embuhu livro'ia ji ve, a'e ji.

—Koro! ei ga ji ve. Epyhy livro'ia i'gwovo pa. Nde juruka'rurame ti he'ēro na'ē hehira ja novīa nehē. Emo nde imokoname ti omborovahi nderevega nehē, ei ga ji ve.

¹⁰ Apyhy ji livro'ia ipe'avo gapoa hugwi i'gwovo a'ero. Livro'ia he'ēro hehira ja ji juruka'rurame. Ji imokoname kotihī imborovahivi jirevega.

11 Kiro ga ei ji ve:

—Aerē ti emombe'ua'ja Tupana'ga nhi'iġa he'yive'ġa pe. Emombe'ua'ja ti ojipe'ġa yvyakotyve'ġa gwyġagwyripeve'ġa no. Emombe'ua'ja ti ġa no – kiroki ġa ojoatyatyvi ġanhi'iġa. Yvyakotyve'ġa nduvihavuhu'ġa ti emombe'ua'ja, ei ga ji ve.

11

Mokonha'ġa omombe'u ġwemiendukatua

¹ Kiro yvagipeve'ga imbuhuri ji ve ta'akwatiġuhūa a'ea pyvō ti eha'āha'ā hepiaga ipukuhua javo.

—Eha'āha'ā ti hepiaga ipukuhua ġajatykahavuhua pukuhua Tupana'ga mbohete'hava pukuhua maranime ipukuhua javo, ei ga. Eha'āha'ā ti hepiaga ikwava'ēhava pukuhua no maranime ipukuhua javo. Emo'emo'ē ti Tupana'ga mboheteve'ġa pevo no maramomi ġande'yja javo, ei ga ji ve.

²—Okara – kiroki oko ġajatykahavuhua pyri Tupana'ga mbohete'hava pyri – a'ea ti tereha'āha'aġi. A'ereki Tupana'ga e'i jipe: “Judeus'ġarūive'ġa ti toko pevo,” ei Tupana'ga, ei ga. “Quarenta e dois meses rupi ti judeus'ġarūive'ġa okote'varuhuve'ġa ndekoi ġajatykahavuhua pyri cidadepyryva pype Jerusalém pype,” ei Tupana'ga ji ve, ei ga.

³—“Kiroki mokonha'ġa nhinhi'iġa rendu katu – ġahā ti ji ambopopoakaruka nehē tomombe'u ti ġa nhinhi'iġa mil duzentos e sessenta dias rupi,” ei Tupana'ga, ei ga. “Omongi ti ġa tapy'ynhapite'varuhua jatyrapemuhūva'ea nehē

imombe'urame nhinhi'iġa," ei Tupana'ga ji ve, ei Tupana'gapyrive'ga imombe'gwovo ji ve.

⁴ Kiro Jesus'ga rembikwahavukara ji ve. Mokonha'ġa oko yva ja oliveira ja mokonhava'ea ja. Ga ko hyapehava ja no mokonhava'ea ja – kiroki hyapehava oko Tupana'ga rovai pyteri pe vvyakotyve'ġa nduvihavuhuhete'ga rovai pyteri pe.

⁵ Po ojipe'ġa imondopotari hahya mokonha'ġa pe, a'ero ti tata ihemi mokonha'ġa jurua rupi nehē ġa moka'nhyma ġa jukavo nehē. Nahā ti ġa tomano tata pype imondopotarame hahya mokonha'ġa pe nehē.

⁶ Mokonha'ġa ipopoaka. Po ġa imbopo'opotari amana imombe'urame Tupana'ga nhi'iġa mil duzentos e sessenta dias rupi, a'ero ti amana ndokyri nehē. Po ġa yhya monhimbotepotari aherekoro, a'ero ti yhya onhimbote aherekoro nehē. Po ġa imondoparavuhupotari karugwate'varuhua yvya koty, a'ero ti karugwate'varuhua oho vvyakotyva'ea pe vvyakotyve'ġa pe nehē no. Po ġa imondopotapotari, a'ero ti ohooho nehē.

⁷ Aerē ti ġa imombe'upavi Tupana'ga nhi'iġa ġwemiendukatua nehē. Ga imombe'upavirē ti vvykwaruhuapypeva'ea ojiupi vvykwara ruvihavuhua hugwi ua nehē – kiroki vvykwara oho paivouhu. Uhu ti vvykwaruhuapypeva'ea tiruahūheteva'ea otavuka mokonha'ġa pe ġapopoakara mombiga ġa jukavo nehē.

⁸ Mokonha'ġa nda'oa ti ipytai pehea rupi cidade ruvihava pype nehē – kiroki cidade oko Sodoma ja Egito ja no. A'ereki cidadepeve'ġa ite'varuhu hete

Sodomapeve'ğa ja Egitopeve'ğa ja no. Pevo jitehe cidade ruvihava pype ymyahũ ahe mokonha'ğa pojykaharete'ğa mbovyri yva rehe ga jukavo ikwehe. Pevo jitehe ti mokonha'ğa nda'oa pytai pehea rupi nehẽ.

⁹ Gwepia ti vvyakotyve'ğa nhaporemo mokonha'ğa nda'oa pevo nehẽ. Kiroki ға ojogwe'ygwe'yja'ğa – ға ti ғаnda'oa repiagi nehẽ. Kiroki ға ojoatyatyvi ғанhi'iğa – ға ti ғаnda'oa repiagi nehẽ. Vvyakotyve'ğa gwyğagwyriveve'ğa ti ғаnda'oa repiagi nehẽ. Ojipe'ğa ғаnda'oa repiagi nehẽ no. Três dias e meio rupi ti ға hepiagi mokonha'ğa nda'oa tymukare'yma nehẽ.

¹⁰ Vvyakotyve'ğa ndoryndoryvamo ғamanoa rehe nehẽ japovo toryva imondoteheavo mbatera ojohupe nehẽ. E'i ti ға ojohupe nehẽ: “Hahya ti mokonhava'ea nomondoa'javi nhande ve nehẽ. A'ereki hahy nhande ve ahe imombe'urame Tupana'ga nhi'iğa pepohi ti pejikote'varuhua hugwi javo nhande ve.” Nahã ti ға ei nehẽ. A'ereki ға nhangypyhy ғamanoa rehe nehẽ Tupana'ga nhi'iğa mombe'uhara'ğa manoa rehe nehẽ.

¹¹ Kiro ji hepiaga'javi Jesus'ga rembiepiukara ji ve aere'ĩva'ea. Mokonha'ğa manorẽ três dias e meio ikwavi ғamanoagwera pyvõ. Tupana'ga imondoi opytua ғavytyteri pe mokonha'ğa vytyteri pe ға mbogwerava'java ға mopo'ama'java. A'ero ға po'ami. Ohyhyi pa vvyakotyve'ğa okyhyjiheteavo ға ndepiagame.

¹² Kiro mokonha'ğa henduvi yvagipeve'ga nhi'iğa. Hahyahi ganhi'iğa ga erame ға pe:

—He pejijo avo yvagi pe! ei ga.

A'ero mokonha'ga hoi yvaḡatiḡa pype. Nahã ḡa hoi yvagi pe okiavo ogwovo a'ero. Gaḡoa yvagi pe ḡa'arõe'ÿve'ḡa hepiagi.

¹³ A'ea rupi jitehe yvya iḡwyḡwyhetei. Nurã onga ndurundurugi he'yjuhuva'ea cidade pe. Dez onga pyteri pe nanani ojipeji ndurugi onhika'mbika'mbiga. Nahã a décima parte da cidade onduru. Sete milve'ḡa omano yvya iḡwyḡwyheterame onga ndurundurugame. Kiroki ḡa nomanoi – ḡa e'i:

–Tupana'ga ipopoaka hete!

Nahã ḡa ei okyhyjiheteavo yvagipeve'ḡa nduvi-havuhete'ga hugwi Tupana'ga hugwi.

¹⁴ Kiro ji ikwahavi javo: Na tuhẽ ite'varuhuva'ea ko. Mokõi reki ite'varuhuagwera a'ero. A'ea rehe kwanduhua'javuhuva'ea nhi'iḡi oji'i. Kiro ti kotihĩ ojipeva'ea ite'varuhuva'ea nehẽ no. A'ero ti trêsva'ea ite'varuhuva'ea nehẽ, a'e ji.

Mbapavamo ga opy trombeta

¹⁵ Kiro ojipe'ga ipyi trombeta seteve'ḡa nde'yja'ga a'ero. Sete ko ḡanembipyagwera trombetas a'ero. A'ero ji henduvi yvagipeve'ḡa nhi'iḡame. Haḡyahi ḡanhi'iḡa ḡa erame:

–Kiroḡwe nhandepojykaharete'ga Tupana'ga herekoi vyakotyve'ḡa gwyrã.

A'ea nhaporemo hekoi ga'apoa Cristo'ga apoa no kiro.

A'ereki Tupana'ga e'i ga pe: “Ji pavẽi ti tihepia katu ḡa pokoga.”

A'ea ga ei Cristo'ga pe ḡwemimbuhurukara'ga pe eko ti ḡanduvihavuhetero ji pavẽi javo.

Tohepia katu pa ti Tupana'ga yvyakotyve'ğa kiro avuirama nehẽ, ei ға.

¹⁶ Kiro vinte e quatrove'ğa huvihavuhu'ğa – kiroki ға õi oapykava rehe Tupana'ga rovai pyteri pe – ғаhã onhino oiovapyvo yvya rehe Tupana'ga rovai pyteri pe Tupana'ga mboheteavo.

¹⁷ Kiro ға ei Tupana'ga pe:

–Tupana, orepojykaharetea, ndepyry hete nde oreruvihavuhuhetero.

Ndehe ndepopoaka ға hohe pa.

Ağwamo nde ereko. Ymyahũ nde ereko hako.

Ndepyry hete nde.

A'ereki nde erepojyka yvyakotyve'ğa gwyrá toko ti a'ea jigwyrá javo.

Kiro po ti nde hepiakatupavi yvyakotyve'ğa nehẽ, ei ға Tupana'ga pe.

¹⁸ Gagwyrípeve'ğa nhimonha'ngai nde rehe.

Kiro ti nde nhimonha'ngai ға ndehe nehẽ ғandekote'varuhuro ғwaramo.

A'ero kiro ti nde ei omanove'ға pe nehẽ:

“Peko te'varuhu pe.

Peho ti hahyva'ea ruvihava pype a'ero,” ere ti nde ға pe nehẽ, ei huvihavuhu'ğa Tupana'ga pe.

Kiro ti nde imbuhuri ejiheve'ға pe ikwepykava pyryva'ea nehẽ

– kiroki nenhi'iğa mombe'uhara'ға,
neremimo'ẽhara'ға no, nenhi'iğa
rendukatuhara'ға no.

Ga pe nhaporemo kiro ti nde imbuhuri nehẽ okoteheve'ға pe ғanduvihava'ға pe nehẽ no, ei ға Tupana'ga pe.

Kiro ti nde ға mondoi hahyva'ea ruvihava pype

- kiroki ġa oko te'varuhu yvyakotyve'ġa pe imondovo hahya ġa pe hendukatuukare'yma nenhi'ġa, ei vinte e quatrove'ġa huvihavuhu'ġa Tupana'ga pe.

¹⁹ Kiro yvagi pe Tupana'ga mbohete'hava pe'ai garonga. A'ero jukwaha Tupana'ga rembikwati-jarukaripyra ryru'ia pevo gambohete'hava pype.

Kiro iveraveravi onhi'inhi'ġa onaranaraġa. Oġwyġwy hete yvya a'ero. He'yjuhu itatiġuhũa'java'ea amana royxaġahiva'java'ea icyri yvya koty a'ero.

12

Kunhangwerahẽa; tejuhua'javuhuva'ea ruvihavuhua

¹ Kiro ahemonhimomby'auhuvehẽa jipiukari yvagi pe tokwaha ti ġa aere'ĩva'ea javo. Kwara ko hẽapiramo tapy'ynhapiramo. Jahya oko hẽapya gwyri pe. Gwereco hẽa akanitara oakaġa rehe. Akanitara gwereco jaytata'ia ojihe. Doze ko jaytata'ia hehe.

² Ipuru'a hẽa. A'ero hẽa rahẽrahemamo. A'ereki kiro hẽara'yra'ga ahava. A'ero hẽa herekoi kiro hahyhetea ojive.

³ Kiro ojipeva'ea jipiukari yvagi pe ahemonhimomby'ava'ea. Ahemonhimomby'ava'ea ko tejuhua'javuhuva'ea ruvihavuhua. Huvihavuhu ko tejuhua'javuhuva'ea ġwehanhuhũro oġwaġahivamo. Sete ko tejuhua'javuhuva'ea akaġa. Gwereco akanitara oakaġa rehe no. Sete ko akanitara a'ero. Dez ko tejuhua'javuhuva'ea raťia.

⁴ Ipopoaka tejuhua'javuhuva'ea gwaja jaytata'ia pe'avo yvaga hugwi imbuhua imomboia yvya koty. He'yjuhu hete ranuhũ jaytata'ia. Três jaytata'ia pyteri pe nanani gwaja ojipeji pe'ai imbuhua imomboia yvya koty. Nahã a terça parte dos jaytata'ia tejuhua'javuhuva'ea gwaja imombori. Tejuhua'javuhuva'ea i'ami kunhangwerahẽa rovai pyteri pe ta'u ti ji hẽara'yra'ga ga arame javo. A'ereki hẽa ombo'a gwerĩ gwa'yra'ga.

⁵ Ymyahũ Tupana'ga ga mombe'u hako. Ga e'i: “Aerẽ ti hẽara'yra'ga toko vvyakotyve'ga nduvihavuhuhetero ga ndepiakatupava nehẽ. Tohendukatuukaraha ti ga ga pe onhi'i'ga nehẽ. Ahe ja - kiroki ahe onupã ojipe'ga yvyra pyvõ metalva'ea pyvõ toko ti ga nhinhi'i'ga rupi javo
– ahe ja ti hẽara'yra'ga tohendukatuukaraha ga pe nehẽ toko ti ga nhaporemõ nhinhi'i'ga rupi javo,” ei Tupana'ga hako.

Kiro hẽa ga mbo'ari gwa'yra'ga. Hẽara'yra'ga arame kiro gape'ahava pea hugwi tejuhua'javuhuva'ea ti to'uyme ga javo. Kiro garerohohava Tupana'ga pyri ga'apykava pyri toko ga aheruvihavuhuhetero kiro javo.

⁶ Kiro hẽa nhani oka'nhyrna ongae'yi me. A'ereki pevo Tupana'ga omboavujikwerukaripe hẽa pe avo ti hẽa toju javo.

–Pevo ti ga tomondomondo mbatera hẽa pe mil duzentos e sessenta dias rupi nehẽ, ei Tupana'ga.

⁷ Kiro yvagi pe Tupana'gapyrive'ga tavukari. Tupana'gapyrive'ga ko Miguel'ga. Miguel'ga ko oko Tupana'ga nhi'i'ga rehe ojiheve'ga pavẽi. Tejuhua'javuhuva'ea ndokoi reki Tupana'ga

nhi'íga rehe ojiheva'ea pavēi. Nurã Miguel'ga tavukari tejuhua'javuhuva'ea pe a'eareheva'ea pe no.

⁸ Miguel'ga imombigi tejuhua'javuhuva'ea popoakara a'eareheva'ea popoakara reheve yvagi pe. Ndatekwavi tejuhua'javuhuva'ea rehe yvagi pe a'eareheva'ea rehe no.

⁹ A'ea rupi tejuhua'javuhuva'ea huvihavava'ea mombohava a'eareheva'ea mombohava pavēi yvya koty a'ero.

Tejuhua'javuhuva'ea ko mboja'jave'ga akoja'ga ymyahūve'ga. Mboja'jave'ga rera ko Diabo ite'varuhuva'ea ruvihavuhu'ga. Mboja'jave'ga rera ko Satanás no. Omoandyandyi ga vyvakotyve'ga nhaporemo.

¹⁰ Kiro ji ojipe'ga renduvi. Hahyahi ganhi'íga ga erame okovo yvagi pe:

—Kiroḡwe Tupana'ga ojiheve'ga ndekote'varuhua mombohetei'ga mombyryva avuirama.

Kiro ti ga ḡa nderohoukari ojipyri yvagi pe nehē.

Kiroḡwe ga hepiukari opopoakara okovo ḡanduvihavuhuhetero, ei ga.

Kiroḡwe Cristo'ga hepiukari opopoakara okovo ḡanduvihavuhuhetero no.

Ga pe ḡwemimbuhurukara'ga pe Tupana'ga e'i eko ti ḡanduvihavuhuhetero javo.

A'ereki Tupana'ga omomboruka ḡambotegwetehara'ga yvya koty

– kiroki ga omboja nhaneirũ'ḡa ndehe Tupana'ga rovai pyteri pe arimo ypytunimo no, ei ga okovo yvagi pe.

¹¹ Nhaneirũ'ḡa omombi Diabo'ga popoakara ojiko-heteavo ḡwaramo cordeiro'jave'ga rehe

gaha omano heka'voguka gwekoa nhande
repyga javo cordeiro'jave'ga.

Ga omombi Diabo'ga popoakara imombe'urame
Tupana'ga nhi'iga Jesus Cristo'ga
mombe'urame.

Onhia'ngue'yma nhaneirũ'ga ei ojohupe:

“Xa'eyme ti: Niamanopotari nhande Jesus
Cristo'ga mombe'urame.

A'ea rũi ti xa'e.” Nahã ga ei.

Ga'arõe'ỹve'ga ga jukai ga mbopohirukapota Je-
sus'ga hugwi novĩa.

A'ereki ga ndopohiri Jesus'ga mombe'ua hugwi, ei
ga okovo yvagi pe.

¹² Tohoryory ti yvaga, ei ga.

Pejoryjory ti yvagipeva'ero!

A'ereki ga Diabo'ga mombo avo hugwi.

Yvyakotyva'ea pe yhyarupiva'ea pe no, pe me ti
ite'va kiro.

A'ereki Diabo'ga ogy ogwovo pe pyri
onhimboahiva.

A'ereki ga e'i: “Nambegwei ti Tupana'ga omom-
biguka jipopoakara yvya koty nehẽ no.

Takote'varuhuahi ti ji Jesus'gareheve'ga pe yvya
koty a'ero nehẽ,” ei Diabo'ga, ei ga.

A'ea ga ei okovo yvagi pe Diabo'ga mombe'gwovo
yvyakotyve'ga pe yhyarupive'ga pe no. A'ea ji
henduvi.

¹³ Kiro tejuhua'javuhuva'ea i'ei:

—Ah! Yvya koty ga ji momborukari ji momby-
tavouka, e'i.

A'ero ihoi kunhangwerahẽa rehe – kiroki hẽa
gwa'yra'ga mbo'a. Hẽa rehe ihoi tajuka ti hẽa javo.

14 Kiro kwanduhua'javuhuva'ea pepoa mon-dohava mokonhava'ea mondohava kunhangwer-ahêa pe. Nurã hêa ei:

—Taveve ti ji ongae'yi me nehê. Pevo ti ji taho jitupa jirupai pe nehê. Pevo ti ġa tomondo mbatera ji ve trêš anos e meio rupi nehê. A'ero pevo ti ji rukatui nehê nhinhimima mboja hugwi tejuhua'javuhuva'ea hugwi nehê, ei hêa.

15 Ojuria rupi mboja yhya mohemi. Hehanhuhũ yhya ypiahua ja - kiroki ohê tejuhua'javuhuva'ea jurua rupi yhya.

—Yhya ti togwerohoroho hêa moka'nhyima, e'i.

16 Yvya pyry reki hêa pe hêa pokoga. A'ereki yvy pe yhya onhinha - akoja tejuhua'javuhuva'ea omohê ojuria rupi.

17 A'ero tejuhua'javuhuva'ea nhi-monha'ngahetei hêa rehe. Nurã ihoi otavuka hêarakykwepohara'ġa pe - kiroki ġa ġwendu katu Tupana'ga remimombe'uhetea ojikoga Jesus Cristo'ga rehe okokatuavo.

18 Ogwovo ihoi o'ama y'ytiġa rehe ypiahua ruvi-hava rembeyvyri pe.

13

Yhyapypeva'ea

1 Kiro ji hepiagi tiruahũva'ea yhyapypeva'ea. Ohê yhyapypeva'ea ypiahua ruvihava hugwi ua yvya rehe upa. Sete ko yhyapypeva'ea akaġa. Dez ko yhyapypeva'ea ratia. Gwatia rehe gwereko akanitara. Dez ko akanitara a'ero. Oakaġa rehe inainani gwereko gwerate'varuhua.

Herate'varuhua Tupana'ga mbotegwetei yhyapypeva'ea ipopoaka Tupana'ga hohe javo.

² Yhyapypeva'ea oko ja'gwara'java'ea ja leopardo ja. Ipya oko urso pya ja. Ijurua oko ja'gwara'java'ea jurua ja leão jurua ja. Kiro tejuhua'javuhuva'ea imbopopoakarukari yhyapypeva'ea oji'ja ojipy'rovouka jupe toko ti yhyapypeva'ea jireheve'ga nduvihavamo javo.

³ Ojipejiva'ea ji hepiagi yhyapypeva'ea akağa. Oko ika'ëagwera ite'varuhuheteva'ea nhakağa rehe. Nurã ji ei: Omano po raji'i. Kiro okwerava'ja reki! a'e ji hepiaga ika'ëagwera ite'varuhuheteva'ea.

Yvyakotyve'ga nhaporemõ ga nhimomby'ai hehe a'ea mbopogweavo.

⁴ A'ero ga tejuhua'javuhuva'ea mbohetei. A'ereki tejuhua'javuhuva'ea ombopopoakaruka yhyapypeva'ea pe. Yhyapypeva'ea ga imbohetei no.

—Ma'ga ipopoaka yhyapypeva'ea ja? ei ga. Ma'ga ipopoaka a'ea hohe otavuka a'ea pe? Ndipopoakahavi tuhẽ a'ea pe! ei ga imboheteavo.

⁵ Kiro yhyapypeva'ea monhi'ite'varuhuhava. Nurã ikwahava omondoa yhyapypeva'ea i'ei:

—Tanhimbohete tuhẽ ti ji Tupana'ga mbotegweteavo nehẽ. Quarenta e dois meses rupi ti ji tako nanongara rehe vyva koty nehẽ, e'i.

⁶ Nurã yhyapypeva'ea Tupana'ga mbotegwetei. Tupana'ga ronga mbotegwetei. Yvagipeve'ga mbotegwetei. Nahã yhyapypeva'ea gwereco te'varuhu Tupana'ga renoite'varuhuavo.

⁷ Kiro yhyapypeva'ea mbopopoakahava no. Nurã ikwahava omondoa yhyapypeva'ea i'ei:

–Tatavuka ti ji Tupana'ga remimo'êhara'ğa pe. Tamombi ti ji ġapopoakara, e'i. Tajipopoaka ti ji yvyakotyve'ğa hohe pa, e'i. Ga hohe pa ti ji tajipopoaka – kiroki ġa ojogwe'ygwe'yja'ğa. Ojipe'ğa hohe pa no ti ji tajipopoaka. Tajipopoaka ti ji ġa hohe pa no – kiroki ġa ojoatyatyvi ġanhi'iğa. Yvyakotyve'ğa gwyġagwyriveve'ğa hohe pa ti ji tajipopoaka no, e'i yhyapypeva'ea.

⁸ Jihi, João, akwaha aere'ĩva'ea ikwatija. Ikwatija ji ei: Yvyakotyve'ğa nhaporemo ti yhyapypeva'ea mbohetei ojikoga hehe nehẽ – kiroki ġa ndojikogi Tupana'ga rehe ikwatijarukare'yma ga pe ojera livro pype, a'e ji ikwatija. Gandra Tupana'ga ndokwatijari livro pype yvagi pe tuhu ti ġa ji pyri okovo avuirama jave'yma. Livro ko cordeiro'jave'ga apoa. Gaha Tupana'ga omombe'u yvya apohava renonde aerẽ ti ga ojijukauka nehẽ javo, a'e ji ikwatija aere'ĩva'ea.

⁹ Peapyakwa pe. Pehendu katu nhirembikwatijara, a'e ji.

¹⁰ Kiroki ġa ojipe'ğa topyhy ġa nderogwovo – ġahã ti ojipe'ğa opyhygaha nehẽ ġa nderogwovo nehẽ, a'e ji ikwahava aere'ĩva'ea.

Kiroki ġa ojipe'ğa tojuka itakyhea'javuhuva'ea pyvõ

– ġahã ti ojipe'ğa ojuka tuhẽ itakyhea'javuhuva'ea pyvõ nehẽ, a'e ji ikwahava aere'ĩva'ea.

Nurã ti Tupana'ga remimo'êhara'ğa tonhimomirana ojikheteavo ga rehe nehẽ, a'e ji ikwatija aere'ĩva'ea.

Yvyapypeva'ea

11 Kiro ojipea ji hepiagi tiruahũva'ea vvyapypeva'ea. Ohẽ vvyapypeva'ea yvya hugwi ua yvya arimo upa. Mokõi ko vvyapypeva'ea ratĩa. Hatĩa ko cordeiro ratĩa ja. Hahyahi vvyapypeva'ea nhi'ĩga tejuhua'javuhuva'ea ja.

12 Yhyapypeva'ea ombopopoakaruka vvyapypeva'ea oji'ja. A'ero vvyapypeva'ea yhyapypeva'ea mboheteukari vvyakotyve'ga pe yvya pe no – kiroki yhyapypeva'ea gwereko ika'ẽagwera ite'varuhuheteva'ea.

13 Yvyapypeva'ea japojapoi ahemonhimomby'ava'ea. Yvaga hugwi imbojyvi tata imbuhua yvya koty. Gwepia pa vvyakotyve'ga ahemonhimomby'ava'ea.

14 Ahemonhimomby'ava'ea apovo ġwaramo vvyapypeva'ea ġa moandyandyjuhui. Ipopoaka vvyapypeva'ea ahemonhimomby'ava'ea apovo ġwaramo yhyapypeva'ea rovai pyteri pe. Yvyakotyve'ga pe vvyapypeva'ea ei:

—Peapo ti ha'angavuhua kiro timbohete ti a'ea ra'angavuhua javo – kiroki a'ea ko yhyapypeva'ea herekovo ika'ẽagwera ite'varuhuheteva'ea itakyhea'javuhuva'ea rembikytiuhuagwera. A'ea ra'angavuhua ti peapo. A'ereki a'ea okwerava'ja reki yhyapypeva'ea, e'i vvyapypeva'ea.

Mbatera ġa japo yhyapypeva'ea ra'angavamo a'ero.

15 Opopoakahetero ġwaramo vvyapypeva'ea imondoi opytua ha'angava pe imopo'ama.

—Opo'ã reki ha'angava ogwoogwovo, ei vvyakotyve'ga hepiagame.

Ha'angava onhi'ĩ. Kiro i'ei:

–Tanhimbohete ti yvyakotyve'ğa nhaporemo, e'i.

Kiroki ға nombohetei yhyapypeva'ea ra'angava – ғаhã ha'angava ojuka.

¹⁶⁻¹⁷ Yvyakotyve'ğa nhaporemo herekoi yhyapypeva'ea rembikwatijarukaragwera ojihe a'ero. Ga okwatijaruka yhyapypeva'ea rera ojihe. Hera ikwatijarukare'ymame ti ға okwatijaruka yhyapypeva'ea rera número. Okwatijaruka ti ға opoa rehe ojohukoty rũi. Opoa rehe ikwatijarukare'ymame ti ға okwatijaruka gwetovapya rehe. Okwatijaruka ға nhaporemo: okoteheve'ға ғандувиһава'ға imbateve'ға nimbaterive'ға ojipe'ға no – kiroki ға oporavyky ojive jate ipiro'yve'ға, kiroki ipiro'ye'ŷve'ға ға ға mboporavykyuka ға mbopohirukare'yma ojihugwi no. Ga ojihe ikwatijarukare'ymame yhyapypeva'ea ra'angava noma'ëukari ға pe mbatera ipyhygukare'yma imondoukare'yma no. Nahã yhyapypeva'ea ra'angava hendukatuukarahai yvyakotyve'ға pe onhi'ğa opopoakaramo.

¹⁸ Ojapyakaheterame jate ti ahe ikwahavi yhyapypeva'ea rera. Kiroki ga okwaha hete – gaha ti tomo'emo'ë yhyapypeva'ea rera número onhimombaragwahava hehe. Yhyapypeva'ea rera número ko akwaimbae'ga rera número. Yhyapypeva'ea rera ko número seiscentos e sessenta e seis.

14

Cordeiro'jave'ga he'yjuhuranuhũve'ға pavëi

¹ Kiro ji hepiagi. Nanime cordeiro'jave'ga ami vvytyruhua rehe Sião rehe! Ga pavêi ga oko cento e quarenta e quatro milve'ga. Ikwatijara ga gwereko gwetovapya rehe. Ikwatijara ko cordeiro'jave'ga rera garuva'ga rera no.

² Kiro ji yvagipeve'ga renduvi. Onhi'igahyahivuhu ga typojuhetea pyambua ja onaranarağuhũva'ea ja no. Ikatu ganhi'iga imonhi'ihava ja no harpas ja, a'e ji yvagipeve'ga renduva.

³ Cento e quarenta e quatro milve'ga nhimby'yi ipyahuva'ea rehe yvagi pe ga'apykavareheve'ga apykava rovai pyteri pe ga apygame oapykava rehe okovo aheruvihavuhuhetero. Onhimby'yi ga quatrove'ga ndovai pyteri pe no huvihavuhu'ga ndovai pyteri pe no. Tegwete ojipe'ga nhimbo'ehava a'ea rehe. Gahã jate onhimbo'e hehe ipyahuva'ea rehe onhimby'yita cento e quarenta e quatro milve'ga. A'ereki Tupana'ga ga mbopiro'yuka gambote'varuhuva'ea hugwi ga pokoguka ga mbuhuruka ojipyri yvagi pe ga mombytavouka avuirama.

⁴ Ga ndokote'varuhui. Ga ko ga ja - kiroki ga ndogwerekoangavi kunhangwera'ga. Pyry hete ga. Cordeiro'jave'ga hoa nanani ga hoi ga rupi okovo ganhi'iga rupi. Tupana'ga omo'emo'ëpyy ga ojive vvyakotyve'ga hugwi ga mbopiro'yuka.

—Gahã ti toko jireheve'ga cordeiro'jave'gareheve'ga no, ei Tupana'ga ga mo'emo'eamo. Toko ti ga nhinhi'iga rupi ganhi'iga rupi no. Jara'ga hohe vvyakotyve'ga hohe ga pyryvamo okovo a'ero, ei Tupana'ga.

⁵ Ni'mbeangavi Tupana'gareheve'ğa. Nurã ndo-jari ға ndehe Tupana'ga rovai pyteri pe aheruvi-havuhuhete'ga rovai pyteri pe.

Trêsvê'ğa Tupana'gapyrive'ğa yvagipeve'ğa

⁶ Kiro ji ojipe'ga repiagi Tupana'gapyrive'ga ga veverame yvatea gwyrimo. İkwahava ғwaramo omondoa ga ei:

—Taho ti ji imombe'gwovo pyryva'ea ipave'ÿva'ea Jesus'ga mombe'ua yvyakotyve'ğa pe nhaporemonehẽ. Gagwyğagwyrive'ğa pe ti ji tamombe'u. Kiroki ға ojogwe'ygwe'yja'ğa – ға peğape ti ji tamombe'u. Kiroki ға ojoatyatyvi ғанhi'iğa – ға peğape ti ji tamombe'u. Ojipe'ğa pe ti ji tamombe'u no. Yvyakotyve'ğa pe nhaporemoyvya koty ti ji tamombe'u nehẽ, ei Tupana'gapyrive'ga.

⁷ Hahyahi ganhi'iğa ga erame ға pe a'ero:

—Pehendu katu ti Tupana'ga rerekokatukatu-avo ga ko ipopoaka ojipe'ğa hohe pa javo. Pembohete ti ga gaha jate oko nhanderuvihavuhetero javo. A'ereki kiro ga'ea okote'varuhuve'ğa pe peko te'varuhu pe javo. “Peho ti hahyva'ea ruvihava pype nehẽ,” e'i ti Tupana'ga nehẽ.

—Pembohete ti Tupana'ga mboukwahava penenypy'amo ga rovai pyteri pe. Gaha ombojihu yvaga yvya no ypiahua ruvihava no yhyaryapyruhua nhaporemone, ei Tupana'gapyrive'ga.

⁸ Kiro ojipe'ga vevei ga reviri no Tupana'gapyrive'ga. Imombe'gwovo ga ei:

—Cidadepeve'ğa Babilôniapeve'ğa popoaka-hetea ipigi! Opi hete tuhẽ! A'ereki ға

ombote'vate'varuhu vyakotyve'ğa gwyrivepeve'ğa nhaporemo, ei ga. Babilôniapeve'ğa onhimbopogweuka ojipe'ğa pe toko te'varuhu ti ға nhande ja javo. Babilôniapeve'ğa ja ға ndekote'varuhui a'ero gworygworyvamo ғandekote'varuhua rehe, ei ga.

⁹⁻¹⁰ Kiro ojipe'ga vevei mokonha'ğa ndeviri no Tupana'gapyrive'ga. Três ko ға a'ero. Hahyahi ganhi'iğa ga erame:

—Kiroki ға yhyapypeva'ea mbohete yhyapypeva'ea ra'angava rehe ve - ғahã ti ombuhuruka ite'varuhuva'ea ojive nehẽ, ei ga. Po ға okwatijaruka yhyapypeva'ea rembikwatijarukara gwetovapya rehe, a'ero ti ite'varuhu ға pe nehẽ, ei ga. Po ға okwatijaruka opoa rehe, a'ero ti ite'varuhu ға pe nehẽ no.

—Tupana'ga ti onhimonha'nga ға ndehe nehẽ. Ndoporogwetygi ti ga ға nehẽ, ei ga. A'ero ti Tupana'ga ға mondoi tata pype enxofre pype nehẽ no hahyva'ea ruvihava pype. A'ea pyvõ ti ga hahya mondoi ға pe nehẽ, ei ga. Hahyrame pevo ға pe ti pyryve'ğa Tupana'gapyrive'ğa ға ndepiagi nehẽ. Ga pavẽi ti cordeiro'jave'ga ға ndepiagi nehẽ hahyrame ға pe nehẽ, ei ga.

¹¹ Nane'ymi ti ihemi tatatiğuhũa hahyrame ға pe nehẽ. Hahya ti ndopigi ға hugwi ypytunimo arimo nehẽ no, ei ga. Hahy hete ti ға pe tata pype jipi nehẽ - kiroki ға yhyapypeva'ea mbohete yhyapypeva'ea ra'angava reheve, kiroki ға okwatijaruka yhyapypeva'ea rera ojihe, ei ga imombe'gwovo.

¹² —Nurã ti Tupana'ga remimo'ẽhara'ğa tonhimomirana ojikheteavo Jesus'ga rehe Tupana'ga

remimombe'uhetea rendukatuavo nehẽ, ei ga.

¹³ Kiro ji ojipe'ga renduvi yvagipeve'ga. Ji ve ga ei:

—Ekwatija ti nhiremimombe'ua nde ve kiro. Kiro Cristo'gareheve'ga ndoryndoryvamo – kiroki ġa omano kirẽ nehẽ, ei Tupana'gapyrive'ga ji ve.

—Na tuhẽ, e'i Tupana'ga ra'uva. Kiro ġa ndoryndoryvamo. A'ereki omanorẽ ġa oapo pi. A'ero ġapy'a rukai. Oporavyky hete na'ẽ ġa okovo yvya koty Tupana'ga nhi'iġa mombe'gwovo okokatuavo onhimomiranama. Aerẽ omanorẽ ti ġa ndukatui yvagi pe nehẽ. Gandekokatuagwera ti jukwaha nehẽ ġa vahemirẽ yvagi pe, e'i Tupana'ga ra'uva.

Okyti ġa kopeva'ea

¹⁴ Kiro nanime ji hepiagi yvaġatiġa. Itiġahivuhuva'ea ko yvaġatiġa. I'arimo ga oapy. Oko ga ga ja – kiroki ga oko yvagipeva'ero yvyakotyva'ero no. Oakaġa rehe ga gwereko akanitara ouro apopyra okovo ġwaramo aheruvihavuhetero. Opo pe ga gwereko haimbeva'ea foice.

¹⁵ Kiro ojipe'ga Tupana'gapyrive'ga hemi Tupana'ga mbohetehava hugwi garonga hugwi ua. Hahyahi ganhi'iġa ga erame yvaġatiġa'arimove'ga pe. Ga pe ga ei:

—Ekyti kopeva'ea eapoa pyvõ haimbeva'ea pyvõ jajuro ġwaramo yvya koty. A'ereki kiro ikytihava, ei ga ga pe.

¹⁶ —Kwa, ei ga.

A'ero ga ikytipavi kopeva'ea nhaporemo yvya koty a'ero – kiroki ga oapy yvaġatiġa arimo.

17 Kiro ojipe'ga Tupana'gapyrive'ga hemi Tupana'ga mbohetehava hugwi garonga hugwi yvagipeva'ea hugwi. Gwereco ga haimbeva'ea no foice.

18 Kiro ojipe'ga ruri ikwava'ēhava hugwi Tupana'gapyrive'ga. Gaha ko tata repiakatuhara'ga. Hahyahi ganhi'īga ga erame Tupana'gapyrive'ga pe – kiroki ga gwereco haimbeva'ea.

—Ekyti yva'ia ahara yhyppoa'java'ea hugwi imono'ono'ombava. A'ereki yva'ia uva jaju pa yvya koty, ei ga ga pe.

19 —Kwa, ei ga.

A'ero ga yva'ia kytipavi yvya koty imono'ono'ombava a'ero imomboa imu'umu'ūhavuhua pype to'ē ti yva'ia ryhya jugwi javo.

Tupana'ga nhimonha'ngahetea, a'e ji imu'umu'ūhava pe. A'ereki Tupana'ga omu'umu'umuka okote'varuhuve'ga jukajukavouka imo'emo'ēuka gāndekoa nhaporemo.

20 Cidade koty ga imu'umu'umi yva'ia imu'umu'ūhavuhua pype. He'yjuhu ranuhū hete yva'ia ryhya i'ēi jugwi ga imu'umu'umame. Okote'varuhuve'ga ndekoa pe a'e ji yva'ia ryhya. Paivouhu ihoi gāndekoa Tupana'ga ga mu'umu'umukarame. Gandekoa oho paivouhu trezentos quilômetros. Hehanhuhū gāndekoa typya no. Typya ihoi um metro e meio ogwovo. Oho gāndekoa cavalo jurua apiavo. Nahā typya ihoi cavalo jurua yvate jaime gāndekoa.

15

Seteve'ga Tupana'gapyrive'ga ti omondo karugwara

¹ Kiro ji ojipe'ga ndepiagi ahemon-himomby'auhuve'ga – kiroki seteve'ga Tupana'gapyrive'ga okwahavuka aere'iva'ea okovo yvagi pe yvagipeve'ga. Omondo ti ga seteva'ea karugwara vyakotyve'ga pe nehē. Seteva'ea karugwara ko mbapavava'ea. Seteve'ga imondomondorē seteva'ea karugwara vyakotyve'ga ndehe po ti Tupana'ga nhimonha'ngahetea ipigi ga ndehe nehē.

² Kiro ji hepiagi ypihua ruvihava'java'ea. Ypihua ruvihava'java'ea ko vidro'java'ea apopyra tata'java'ea apopyra no. Vidro'java'ea apopyra tata'java'ea apopyra, a'ea memei ko ojihe'a ojogwehe. Kiroki ga nombohetei yhyapypeva'ea yhyapypeva'ea ra'angava reheve – ji ga ndepiagi ga amame ypihua ruvihava'java'ea rembeyvyri pe. Ndokwatijarukari ga ojihe yhyapypeva'ea rera opopoakaramo yhyapypeva'ea hohe. Ndokwatijarukari ga yhyapypeva'ea rera número ojihe no. Gwereko ga Tupana'ga remimondoa imonhi'ihava harpas.

³ Tupana'gareheva'ea nhimby'yja rehe Moisésva'ea nhimby'yja rehe ga nhimby'yi. Cordeiro'jave'ga nhimby'yja rehe ga nhimby'yi no. A'ereki ga Tupana'ga mbohete gaha jate ko vyakotyve'ga nduvihavuhuhete'ga javo. Onhimby'yita ga ei:

—Tupana, orepojdkaharetea, ndehe ko vyakotyve'ga nduvihava epopoakaramo ga hohe pa.

Ndehe ko ġanduvihavuhuhetero avuirama ymya hako aerē nehē no, ei ġa onhimby'yita.

Ereapo nde ġamonhimomby'auhuva'ea enhimboheteuka ġa pe.

Ereko katu hete nde ġa nderekokatuavo imombe'gwovo a'itituhēva'ea ġa pe, ei ġa onhimby'yita Tupana'ga mboheteavo.

⁴ Ga nhaporemō nde rendu katu nde mboheteavo ga pyry hete javo.

A'ereki nde tehe jate ko ndepyry hete tuhē.

Uhu pa ti ġa ogwyrā hugwi nhaporemō nehē nde mboheteavo nderovai pyteri pe nehē.

A'ereki nde erehepiuka ejekokatuagwera ġa pe.

Nahā ġa ei onhimby'yita upa Tupana'ga mboheteavo.

⁵ Ga nhimby'yirē ji hepiagi yvagi pe. Pevo ko Tupana'ga mboheteħava ipira apopyra – kiroki pyryheteħa'ea gwereko Tupana'ga rembikwati-jarukaripyra ryrū'ia. Ojipe'a gamboheteħava.

⁶ Seteve'ġa Tupana'gapyrive'ġa hemi jugwi – kiroki ġa omondo ġwerī karugwara yvyakotyve'ġa pe. Omongi ġa tapy'ynhapitiġahivuhuva'ea linho apopyra ndiky'ai'i'iva'ea. Omongi ġa oku'ayvira imondovo opoti'a rupi. Ouro apopyra ko ġaku'ayvira.

⁷ Ga pe quatrove'ġa nde'yja'ga imondoi nhaetingy'a'java'ea ouro apopyra. Sete ko nhaetingy'a'java'ea. Tupana'ga nhimonħa'ngahetea rekoi nhaetingy'a'java'ea pype avuiramave'ga nhimonħa'ngahetea. Tynahē a'ero.

⁸ Tatatiġuhūhetea rekoi Tupana'ga ronga pype gamboheteħava pype. A'ereki Tupana'ga oko ipype. Tupana'ga rendy'jaro

ġwaramo gamboheteħava pype hekoi tatatiġa. Gapopoakaro ġwaramo hekoi tatatiġa ipype no. Tynahē gamboheteħava a'ero. Tatatiġuhūa ġwaramo ti ahe ndohoi gamboheteħai pe seteve'ġa remimondoa renonde nehē. A'ereki seteve'ġa Tupana'gapyrive'ġa e'i:

—Orenhinanġinani ti toromondo na'ē karugwara yvyakotyve'ġa pe nehē, ei ġa.

16

*Tupana'ga nhimonha'ngahetea oko
nhaetingy'a'java'ea pype*

¹ Kiro ġi ga renduvi Tupana'ga mboheteħavapypeve'ga. Hahyahi ganhi'iġa ga erame seteve'ġa pe Tupana'gapyrive'ġa pe:

—Peho ti heka'voga Tupana'ga nhimonha'ngahetea nhaetingy'a'java'ea hugwi. Peheka'vo ti yvya koty, ei ga ġa pe.

²—Kwa, ei yvagipeve'ġa.

Kiro ġande'yja'ga hona'ēi a'ero heka'voga yvya koty Tupana'ga nhimonha'ngahetea ojipejiva'ea hugwi nhaetingy'a'java'ea hugwi. Nurā ihemi ġajauhua ite'varuhuheteħa'ea yvyakotyve'ġa ndeħe - kiroki ġa okwatjaruka yhyapypeħa'ea apoa ojiħe. Kiroki ġa ombohete yhyapypeħa'ea ra'angava - ġa ndeħe ihemi ġajauhua ite'varuhuheteħa'ea no.

³ Kiro ojipe'ga seteve'ġa nde'yja'ga heka'vogi Tupana'ga nhimonha'ngahetea ojipea hugwi nhaetingy'a'java'ea hugwi. Mokōi ko ġanembiheka'vogagwera a'ero. Ypiaħua ruvihava reħe ga heka'vogi. Ypiaħua ruvihava

nhibotei omanove'ga rekoa'java'ero. Nurã yhyapora imanombavi.

⁴ Kiro ojipe'ga seteve'ga nde'yja'ga heka'vogi Tupana'ga nhimonha'ngahetea ojipea hugwi nhaetingy'a'java'ea hugwi. Três ko ġanembiheka'vogagwera a'ero. Paranauhũa rehe yhyaryapyruhua rehe no ga heka'vogi. Paranauhũa nhibotei aherekoro a'ero. Yhyaryapyruhua onhimbote aherekoro no.

⁵ Kiro ji ga renduvi – kiroki Tupana'gapyrive'ga oko yhya repiakatuhara'ga. Tupana'ga pe ga ei: –Jipojykaharetea, ei ga Tupana'ga pe. Aġwamo nde ereko. Ymyahũ nde ereko hako. Ndehe ko ereko katu hete yhya monhimboteavo aherekoro ġa pe.

⁶ A'ereki ġa neremimo'ēhara'ġa apiti nenhi'ġa mombe'uħara'ġa ndeheve ġandekoa reka'voga.

Kiroġwe aherekoa nde imondoi ġa pe to'u ti ġa javo.

Pyry nde imondoi a'ea ġa pe, ei ga Tupana'ga pe.

⁷ Kiro ji henduvi ikwava'ēhava hugwi nahã:

–Na tuhẽ, Tupana, orepojykaharetea!

Ndehe ko vvyakotyve'ġa nduvihava epopoakaramo ġa hohe pa.

Ereko katu hete

e'erame a'itituhẽva'ea imondovo hahya hupi katu okote'varuhuve'ġa pe.

Poros ji henduvi ikwava'ēhava hugwi.

⁸ Kiro ojipe'ga seteve'ga nde'yja'ga heka'vogi Tupana'ga nhimonha'ngahetea ojipea hugwi nhaetingy'a'java'ea hugwi. Quatro ko ġanembiheka'vogagwera a'ero. Kwara rehe ga

heka'vogi tombokai ti kwara yvyakotyve'ġa tata pyvõ javo.

⁹ Kwara yvyakotyve'ġa mbokaiheteri a'ero. Hahy hete ġa pe a'ero. A'ea nhaporemō karugwara Tupana'ga imondomondokari ġa pe. Ga karugwara mondokaro ġwaramo ġa ete'varuhuhetei Tupana'ga pe ga mbotegweteavo. Ndogwerojijyi reki ġa ojeaporoġita okokatue'yma ga mboheteri'yma.

¹⁰ Kiro ojipe'ga seteve'ġa nde'yja'ga heka'vogi Tupana'ga nhimonha'ngahetea ojipea hugwi nhaetingy'a'java'ea hugwi. Cinco ko ġanembiheka'vogagwera a'ero. Yhyapypeva'ea gwyrā rehe ga heka'vogi. Pevo yvya koty yhyapypeva'ea oko ogwyrīpeve'ġa nduvihavamo. Yhyapypeva'ea gwyrīpeve'ġa pe ypytunahivuhu a'ero. Hahy hete ġa pe. Ohu'u ġa okūa a'ero hahyhetero ġwaramo ġa pe.

¹¹ Yvagi-peve'ga pe Tupana'ga pe ġa ete'varuhuhetei ga mbotegweteavo okote'varuhuavo hahyro ġwaramo ojive. Ojauhuro ġwaramo ġa ete'varuhuhetei ga pe no. Emo ġa ndogwerojijyi ojeaporoġita okokatue'yma.

¹² Kiro ojipe'ga seteve'ġa nde'yja'ga heka'vogi Tupana'ga nhimonha'ngahetea ojipea hugwi nhaetingy'a'java'ea hugwi. Seis ko ġanembiheka'vogagwera a'ero. Paranauhūa ruvihava rehe rio Eufrates rehe ga heka'vogi. Paranauhūa ruvihava rio Eufrates ty pa onhimboavujikwea a'ero tuhu ti kwara porakotyve'ġa nduvihavuhu'ġa yvya pikaġa rupi javo.

¹³ Kiro ji hepiagi trêsva'ea Diabo'gapyriva'ea anhağa. A'ea ko kururua ja. Tejuhua'javuhuva'ea jurua rupi ojipea hemi. Yhyapypeva'ea jurua rupi ojipea hemi. Tupana'ga nhi'igaatyviva'ea mombe'uhara'ga jurua rupi ojipea hemi. Nahã ko trêsva'ea Diabo'gapyriva'ea.

¹⁴ Tiruahũ Diabo'gapyriva'ea okovo Diabo'ga nhi'iga rehe japojavovo ahemonhimomby'ava'ea. Kiro ihoi vyakotyve'ğa nduvihavuhu'ğa pyri nhaporemo ға mono'ono'oğuka ға movahemuka totavuka ti ға Tupana'ga pe javo. A'reki Tupana'ga e'i jipe: “Diabo'gapyriva'ea ға mono'ono'oğukarame ti ji ei ға pe nehẽ: Peko te'varuhu pe. Peho kiro tata pype hahyva'ea ruvihava pype. A'ea ti ji ei ға pe jipopoakahetero ға hohe pa nehẽ ғаpopoakara mombiga,” ei Tupana'ga.

¹⁵ —Pehendu ti, ei Cristo'ga nhande ve. Ahe nomboha'uvi iporomive'ğa ndura. Ahe ja ti pe napemboha'uvi jirura'java nehẽ. Nurã ji ei pe me: Pyry hete ti pe me nehẽ pe nhimomiranamame nhinhi'iga reroviapige'yma aerẽ ti ga ruri nehẽ javo. A'ero ti pe ndekoi ga ja nehẽ – kiroki ga gwereko opira imongiavo onhinotĩe'yma, ei Cristo'ga nhande ve.

¹⁶ Diabo'gapyriva'ea omono'ono'oğuka vyakotyve'ğa nduvihava'ğa. Pea pe ғamono'oğukahava pe hebreus'ğa e'i Armagedom.

¹⁷ Kiro ojipe'ga seteve'ğa nde'yja'ga heka'vogi Tupana'ga nhimonha'ngahetea ojipea hugwi nhaetingy'a'java'ea hugwi. Yvate ga heka'vogi. Sete ko ғанембиheka'vogagwera a'ero. Kiroki ga oko yvagi pe aheruvihavuhete'ga rongga pype

gambohetehava pype ga'apykava pyri – hahyahi ganhi'iġa ga erame pea hugwi:

—Molina Tupana'ga nhimonha'nga! ei ga.

¹⁸ Kiro inhi'inhi'iġi onaranaraġa overaverava. Yvya oġwyġwy hete ranuhũ tuhẽ. Yvyakotyve'ġa mbojihuvypyagwera jate ndogwerekoi nanongara.

¹⁹ A'ero cidadeuhua i'gwy'gwyri. Três ko ipeheuhũva'ea cidadeuhua peheuhũva'ea a'ero. Cidades nhaporemoyvya koty indurundurupavi he'yjuhuva'ea. Tupana'ga okwahava'ja Babilôniapeve'ġa ji ndapotari ġandekote'varuhua javo. Ipopoaka hete ġa novĩa a'ero. A'ereki kiro Tupana'ga onhimonha'nga hete ġa ndehe onhimboahiva ojipypava ġa ndehe ġa ndekote'varuhuro ġwaramo.

²⁰ Ypa'õa oka'nhyimba. Ahana'ja a'ero. Yvytyruhua ahe ndohepiaga'javi no.

²¹ He'yjuhu itatiġuhũa'java'ea amana royxagahiva'java'ea okya yvaga hugwi yvyakotyve'ġa ndehe. Tupana'ga pe ġa ete'varuhuhetei ga mbotegweteavo okote'varuhuavo. A'ereki amana royxagahiva'java'ea hahy ranuhũ ġa pe. A'ereki hehanhuhũ hete amana royxagahiva'java'ea itatiġuhũa'java'ea. A'ea pohyja ko quarenta quilos hetakwera ja.

17

Kunhangwerahẽa oapy yhyapypeva'ea arimo

¹ Kiro Tupana'gapyrive'ga ruri ji pyri seteve'ġa nde'yja'ga – kiroki seteve'ġa gwereko nhaetingy'a'java'ea yvagipeve'ġa. Ji ve ga nhi'iġi javo:

–Herejo, ei ga. Kiro ti ji ipopoakavehēa repiukari nde ve nehē Tupana'ga erame hēa pe: “Ereko te'varuhu nde. Eho ti a'ero tata pype hahyva'ea ruvihava pype.” A'ea ti Tupana'ga ei hēa pe nehē – kiroki akwaimbae'ga upaharahēa oapy ypiahua arimo ypiahua ruvihava arimo no paranauhūa arimo no. Onhimongyheteuhu yhya. A'ea arimo nhaporemō hēa apygi oina.

² He'yjuhuve'ga vvyakotyve'ga nduvihavuhu'ga oko hēanhi'i'ga rupi okote'varuhuavo hēa rendukatuavo. Hēa vvyakotyve'ga mbopogwei ojihe ga mbote'varuhuavo oji'ja. A'ero ga ndekote'varuhui okovo hēanhi'i'ga rupi gworygworyvamo hēarekote'varuhua rehe, ei Tupana'gapyrive'ga ji ve.

³ Kiro ga ji rerohoi Tupana'ga ra'uva ji pojkakaturame. Ongae'yi me ga ji rerohoi. Pevo ji hēa repiagi. Yhyapypeva'ea arimo hēa apygi. I'gwa'gahi yhyapypeva'ea. He'yjuhu hete ikwatijara hehe. Ohygahi ikwatijara hehe. Herate'varuhua pe ikwatijara i'ei Tupana'ga mbotegweteavo yhyapypeva'ea ipopoaka Tupana'ga hohe javo. Sete ko yhyapypeva'ea aka'ga. Dez ko yhyapypeva'ea ratia.

⁴ Hēa opipyryva imongi tapy'ynhapi'gwa'gahiva'ea tapy'ynhapi'gwa'guhūva'ea no. He'yjuhuva'ea hēa imongi ombojigwahava ouro apopyra itakatua no pérolas no. Gwerekō hēa nhaetingy'a'java'ea ouro apopyra opo pe. Ite'varuhuranuhūva'ea oko nhaetingy'a'java'ea pype hēate'varuhua hēareaporo'gitate'varuhua.

⁵ Gwetovapya rehe hēa gwerekō ikwatijara. Hēarera pe ikwatijara i'ei:

—Aherembikwahavipyre'yma ko hēarera.

Três ko hēarera.

Ojipea ko Babilônia ipopoakaheteva'ea.

Ojipea ko Akwaimbae'ga upahara'ga nemboypya.

Ojipea ko Ite'varuhuranuhūva'ea remboypya yvya koty.

A'ea i'ei ikwatijara. A'ea ko hēarera a'ero hēaretovapya rehe.

⁶ Kiro hēa repiaga ji ikwahavi heagwry hēa javo. Heagwry hete hēa. A'ereki hēa horyory ranuhū hete Tupana'ga remimo'ēhara'ga manoa rehe. Gajikoga ġwaramo Jesus'ga rehe hēa ġa jukaukari. A'ereki ġa ndopohiri Jesus'ga hugwi.

Hēa repiagame ji nhimomby'ahetei tuhē.

⁷ A'ero Tupana'gapyrive'ga ei ji ve:

—Maraname nde nhimomby'ai? Kiro ti ji imombe'ui nde ve aherembikwahavipyre'yma hēa mombe'gwovo. Kiro ti ji imombe'ui nde ve yhyapypeva'ea no - a'ea hēa reroho ojihe herekovo seteva'ea oakaġa dezva'ea ġwatīa no, ei ga ji ve.

⁸ Yhyapypeva'ea - akoja nde erehepia - a'ea ko ymyahū oko. Aġwamo a'ea ndokoi. Aerē ti a'ea ihemi vvykwaruhua hugwi nehē - kiroki ikwaruhua oho paivouhu, ei ga. Aerē ti yhyapypeva'ea ihoi hahyva'ea ruvihava pype upa avuirama nehē. Tiruahū ti jupe jipi a'ero nehē, ei ga.

—Hepiagame ti vvyakotyve'ga nhimomby'ai nehē - kiroki ġa ndojikogi Tupana'ga rehe ikwatijarukare'yma ga pe ojera livro pype. Gandera Tupana'ga ndokwatijarangavi livro

pype yvagi pe tuhu ti ġa ji pyri okovo avuirama jave'yma. Yvya apopyyagwera jate Tupana'ga ndokwatijari ġandera, ei Tupana'gapyrive'ga ji ve imombe'gwovo. Onhimomby'a ti vvyakotyve'ġa nehē yhyapypeva'ea repiagame. A'ereki ymyahū yhyapypeva'ea oko, aġwamo ndokoi, aerē ti hekoi nehē, ei Tupana'gapyrive'ga ji ve imombe'gwovo.

⁹ —Ojapyakaheterame jate ti ahe ikwahavi, ei Tupana'gapyrive'ga. Kunhangwerahēa oapy yhyapypeva'ea arimo, ei ga. Seteva'ea yhyapypeva'ea akaġa, a'e ko ji seteva'ea pe vvytyruhua pe, ei Tupana'gapyrive'ga. A'ero kunhangwerahēa apygi seteva'ea rehe vvytyruhua rehe, ei Tupana'gapyrive'ga.

¹⁰ Seteva'ea yhyapypeva'ea akaġa, a'e ko ji seteve'ġa pe no ġanduvihavuhu'ġa pe vvyakotyve'ġa nduvihavuhu'ġa pe, ei Tupana'gapyrive'ga. Cincove'ġa seteve'ġa nde'yja'ġa ndokoa'javi vvyakotyve'ġa nduvihavuhuro. Ojipejive'ga seteve'ġa nde'yja'ga oko ġanduvihavamo kiro. Ojipe'ga seteve'ġa nde'yja'ga ndokoi ve ġanduvihavuhuro. Ganduvihavuhuro okorame ti ga topytaahi'vi okovo ġanduvihavuhuro, ei Tupana'gapyrive'ga imombe'gwovo ji ve.

¹¹ Yhyapypeva'ea – a'ea oko ymyahū, aġwamo ndokoi – a'ea vehevi oko vvyakotyve'ġa nduvihavuhua seteve'ġa mbohe'yikavamo. A'ero ġa ei: Oitove'ġa ko vvyakotyve'ġa nduvihavuhu'ġa. Yhyapypeva'ea ko seteve'ġa nde'yjava'ea a'ero. Hahyva'ea ruvihava viara rupi ihoi upa. Pevo ti tiruahū jupe jipi nehē, ei Tupana'gapyrive'ga imombe'gwovo ji ve.

12 – Dezva'ea yhyapypeva'ea ratĩa – akoja nde erehepia – a'ea ji ei dezve'ęa pe yvyakotyve'ęa nduvihavuhu'ęa pe, ei Tupana'gapyrive'ęa. Ga ndokoi ve ęanduvihavuhuro. Aerē ti yhyapypeva'ea ęa mongoahi'vi nehē toko ti ęa ęanduvihavuhuro javo. Uma hora rupi jate ti ęa ndekoahi'vi ęanduvihavuhuro yhyapypeva'ea pavēi nehē, ei Tupana'gapyrive'ęa.

13 Nombojoyvvyvyri ęanduvihavuhu'ęa ojea-poroęita. A'ero ti ęa nhaporemo yhyapypeva'ea pokogi okovo a'ea nhi'ięa rupi nehē. A'ereki ęa ipopoaka okovo ęanduvihavuhuro nehē, ei Tupana'gapyrive'ęa.

14 Aerē ti ęa tavukari cordeiro'jave'ęa pe nehē. Gapopoakara ti cordeiro'jave'ęa imombihetei nehē. A'ereki ga oko yvyakotyve'ęa pojkahara'ęa pojkaharetero. Oko ga ęanduvihavuhu'ęa nduvihavuhetero. Kiroki ęa oho ga rupi – ęa pe ga e'i jipe: “Pehe ti jireheva'ero nehē,” e ko ga ęa pe. Ga ęa mo'emo'ē ęa mongomongovo toko ti ęa jireheva'ero javo, ei Tupana'gapyrive'ęa. Ga rehe ęa jikohetei okovo ganhi'ięa rupi jate opohire'yma ga hugwi, ei Tupana'gapyrive'ęa imombe'gwovo ji ve.

15 – Yhya onhimongyheteuhuva'ea – akoja nde erehepia – akoja rehe akwaimbae'ęa upaharahēa oapy okovo ęanduvihavuhuro, ei ga. Yhya, a'e ko ji he'yive'ęa pe yvyakotyve'ęa gwyęagwyrripeve'ęa pe no ojipe'ęa pe no – kiroki ęa ojoatyatyvi ęanhi'ięa – ojipe'ęa pe no, ei Tupana'gapyrive'ęa imombe'gwovo ji ve.

16-18 – Akwaimbae'ęa upaharahēa – akolahēa nde erehepia – hehēa ipopoaka

yvyakotyve'ğa nduvihavuhu'ğa mondomon-dopavuka ġwemimbotarimova'ea rupi okovo ġanduvihavuhuro tuhē, ei Tupana'gapyrive'ga.

–Dezva'ea yhyapypeva'ea ratīa – akoja nde erehepia, akoja ko yvyakotyve'ğa nduvihavuhuro – ġahā ti noarōhetei akwaimbae'ğa upaharahēa nehē yhyapypeva'ea pavēi nehē, ei Tupana'gapyrive'ga jī ve. Nurā ti ġa hēa mbotegwetei hēapopoakara mombiga hēambatera pyhyga hēa hugwi nehē. Tata pyvō ti ġa hēa mbokaipavi nehē. Cidadeuhua jī amombe'u hēa mombe'urame, ei Tupana'gapyrive'ga imombe'gwovo jī ve. Nahā ti ġa cidade rerekoi imbokaipava nehē. A'ereki nanongara Tupana'ga opota ġwemimbotarimova'ea arōuka ġa pe ġandeaporoġita mbojoyvyyvyre'ymuka. Nahā ga ei: “Tombojoyvyyvyryme ti yvyakotyve'ğa nduvihavuhu'ğa ojeaporoġita yhyapypeva'ea pokoga okovo a'ea nhi'iġa rupi nehē,” ei Tupana'ga. Nahā ti Tupana'ga ġa nderekoi nehē toho ti nhinhi'iġa apiavo javo, ei Tupana'gapyrive'ga imombe'gwovo jī ve.

18

Babilōniapeva'ea popoakara opi

¹ Tupana'gapyrive'ga hepiukapavirē jī ve jī ojipe'ga repiagi. Ga ko Tupana'gapyrive'ga no ua yvaga hugwi yvagipeve'ga. Ipopoaka hete ga ġwendy'jandy'jahetero ovahema yvya koty imbokojahuavo.

² Hahyahi hete ganhi'iġa ga erame:
–Kiro ti cidadeuhupeve'ğa popoakahetea ipigi nehē!

Opi ġweri tuhē, ei ga.

Kiro ti ġacidadeuhua rekoi Diabo'gapyriva'ea gwyra anhaġa gwyra a'ero nehē Babilônia.

Pevo ti cidadeuhu pe ko he'yjuhuva'ea anhaġa nhimongyi nehē ojoparavuhuva'ea onhimono'oġa, ei ga.

Pevo ti cidadeuhu pe ko he'yjuhuva'ea ipepova'ea ite'varuhuva'ea nhimongyi ojoparavuhuva'ea nehē no.

Kiro ti cidadeuhua ko ipepova'ea nhimono'ono'ongava nehē.

Nahã ti ġacidadeuhua hekoi nehē.

³ A'ereki vvyakotyve'ġa nhaporemokote'varuhucidadeuhupeve'ġa rendukatuavo, ei ga.

Vvyakotyve'ġa ndekopotarahipaviciidadeuhupeve'ġa nhi'iġa rupi okote'varuhuavo ġaja.

Vvyakotyve'ġa nduvihavuhu'ġa no okote'varuhucidadeuhupeve'ġa ja ġa potaheteavo no, ei ga.

Mbatera ma'ēhara'ġa nhaporemovvyakotyve'ġa – kiroki ġa omondo mbatera itambere'ia pyhyga a'ero mbatera pyhyga itambere'ia mondovo no

– ġahã oko imbateheteva'ero a'ero.

A'ereki cidadeuhupeve'ġa opyhy ranuhũ ġa hugwi ipotarahiva

imondomondovo itambere'ia ġa pe he'yjuhuva'ea pyhyga, ei Tupana'gapyrive'ga.

⁴ Kiro ji ojipe'ga renduvi ga rekorame yvagi pe. –Pejipe'a ti cidadeuhupeve'ġa hugwi jireheva'ero, ei ga vvyakotyve'ġa pe.

A'ereki ġa okote'varuhu hete, ei ga.

Tapekali ti ġa ja.

Pe ndekote'varuhue'ymame ti Tupana'ga pe nderekokatui imondoe'yma hahya pe me nehē imondorame ġa pe nehē.

Omondo ti ga hahyhetea cidadeuhupeve'ġa pe nehē.

⁵ A'ereki ġandekote'varuhua he'yjuhu hete.

Okwahava'ja Tupana'ga ġandekote'varuhua a'ea arōe'yma, ei ga ojiheve'ġa pe.

⁶ Cidadeuhupeve'ġa oko te'varuhu imondovo hahya he'yiva'ea ikwehe.

He'yjuhuva'ea ti pemondo hahya cidadeuhu-peve'ġa pe a'ero.

Omondomondo ġa hahya ikwehe.

Johe ti pemondomondo hahya cidadeuhu-peve'ġa pe a'ero, ei ga.

Cidadeuhupeve'ġa vvyakotyve'ġa mbote'varuhu.

A'ereki vvyakotyve'ġa ġwendu katu okovo ġanhi'iġa rupi okote'varuhuavo.

A'ero ti hahyro vvyakotyve'ġa pe nehē.

Johe ti pemondo ranuhū hahya cidadeuhu-peve'ġa pe a'ero

ġa ġa mbote'varuhuro ġwaramo, ei ga.

⁷ He'yjuhuva'ea rerekovo ġwaramo ġa nhimbo-hetei.

He'yjuhuva'ea ti pemondo hahya ġa pe a'ero ġa mongoveveuhuavo, ei ga.

A'ereki ġa e'i onhimboheteavo:

“Nhande ko vvyakotyve'ġa nduvihavuhua.

He'yjuhuve'ġa nhande rerekokatui nhande re-jare'yma.

Ndiajehe'oi ti nhande nhandekoveveuhue'yma nehē.” A'ea ġa ei.

⁸ Nurã ti karugwara ruri ġa pe nehẽ.
Kotihĩ ti turi karugwara he'yjuhuva'ea ġa pe ara
rupi ve nehẽ.

Omano ti ġa nehẽ.

Ojehe'o ti ġa okoveveuhuavo nehẽ.

Ahã tuhẽ ti mbatera ġa pe nehẽ.

Ty'arateuhua ti ġa jukai nehẽ.

Tata ti ġa mbokaipavi nehẽ.

Nahã nhaporemõ ti ġa pe ara rupi ve nehẽ.

A'ereki Tupana'ga ipopoaka hete nhandepojyka-
harete'ga.

Gaha ti omondouka karugwara ġa pe ġa
ndekote'varuhuro ġwaramo, ei ga.

⁹ —Yvyakotyve'ġa nduvihavuhu'ġa – kiroki
ġa ġwendu katu cidadeuhupeve'ġa nhi'ġa
okote'varuhuavo ġa ja he'yjuhuva'ea rerekovo
– ġahã ti ojehe'o nehẽ cidadeuhupeve'ġa ndehe
ovy'are'yma tata cidadeuhua mbokaipavame,
ei ga. Nahã ti ġa ndekoi tatatiġuhũa repiagame
nehẽ. A'ereki tatatiġuhũa ohẽ cidadeuhupeve'ġa
mbokaipava hugwi.

¹⁰ Irupeuhu ti ġa ami nehẽ okyhyjiavo ġwaramo
ġambokaja hugwi. Ga ti e'i nehẽ:

“Ite'va! Ite'va cidadeuhupeve'ġa pe
 Babilõniapeve'ġa pe.

Ipopoaka hete ġa novã.

Kotihĩ tuhẽ uma hora rupi tuhẽ Tupana'ga
imondopavukari karugwara ġa pe ġa
ndekote'varuhuro ġwaramo.”

Nahã ti vyvyakotyve'ġa nduvihavuhu'ġa ei okyhyji-
avo nehẽ, ei Tupana'gapyrive'ga.

11 –Mbatera ma'ēhara'ġa ti ġa jehe'opavi nehē cidadeuhupeve'ġa ndehe ovy'are'yma yvyakotyve'ġa nehē. A'ereki cidadeuhupeve'ġa manoro ġwaramo tegwete ġanembipyhyga'jahava mbatera ma'ēhara'ġa hugwi, ei ga.

12 –Ndopyhyga'javi ti ġa ouro, prata, itakatua, pérolas, tapy'ynhapipyryva linho apopyra, tapy'ynhapiġwaġahiva'ea, tapy'ynhapinhymahīva'ea, tapy'ynhapiġwaġuhūva'ea, yva nehē no – kiroki yva ko perfume ojoparavuhuva'ea, ei ga.

–Hyrua ojoparavuhuva'ea ti ġa ndopyhyga'javi nehē no: elefante ranha apopyra, yvapyryva apopyra, bronze apopyra, ferro apopyra, ita apopyra. A'ea apopyra nhaporemō hyrua ti ġa ndopyhyga'javi omanomo ġwaramo nehē, ei ga.

13 –Ndopyhyga'javi ti ġa perfume nehē: canela, nhandya, incenso, mirra, yva rytya, ei ga. Vinho, óleo, farinha de trigo, trigo – a'ea nhaporemō ti ġa ndopyhyga'javi nehē, ei ga. Gados, ovelhas, cavalos ti ġa ndopyhyga'javi nehē. Ndopyhyga'javi ti ġa carretas omanomo ġwaramo nehē, ei ga. Okoteheve'ġa – kiroki ipiro'ye'ỹve'ġa – ġahā ti ġa ndopyhyga'javi imondoa'jave'yma itambere'ia ġa ndehe nehē toko ti ġa okoteheva'ero oporavykyheteavo nhande ve jate jave'yma, ei ga.

–A'ero ti mbatera ma'ēhara'ġa ei cidadeuhupeve'ġa pe nehē:

14 “Ikatuheteva'ea penembipotarahiva'ea oji'i – a'ea oka'nhy pe hugwi.

Heheva'ea ikatuheteva'ea pavēi oka'nhy tuhē pe hugwi.

A'ea nhaporemō ti pe ndapehepiaga'javi tuhē nehē.”

A'ea ti ġa ei cidadeuhupeve'ġa mbokaipava repi-aga nehē, ei Tupana'ġapyrive'ġa.

¹⁵ —Na tuhē ti mbatera ma'ēhara'ġa ei nehē – kiroki ġa omondo mbatera nhaporemō cidadeuhupeve'ġa pe ipyhygahiva itambere'ia. Okyhyjiheteavo ġwaramo ġambokaja hugwi ti ġa ami irupeuhu cidadeuhupeve'ġa hugwi nehē. Ojehe'o ti ġa ovy'are'yma ġwaramo ġa ndehe, ei ġa.

¹⁶ —Ġa ti e'i nehē:

“Ite'va! Ite'va cidadeuhupeve'ġa pe

– kiroki ġa omongi tapy'ynhapipyryva linho apopyra, tapy'ynhapiġwaġahiva'ea no, tapy'ynhapiġwaġuhūva'ea no.

He'yjuhuva'ea ġa imongi ombojigwahava ouro apopyra, itakatua no pérolas no.

¹⁷ Kotihī tuhē uma hora rupi tuhē ġambaterahetea oka'nhymba!”

A'ea ti mbatera ma'ēhara'ġa epavi okyhyjiavo cidadeuhupeve'ġa mbokaipava repiaga nehē, ei ġa.

—Yharuhua mopyryrŷhara'ġa nduvihava'ġa yarupive'ġa no yharuhua mopyryrŷhara'ġa no mbatera ma'ēhara'ġa no – kiroki ġa onhimombate yarupive'ġa – ġa nhaporemō ti irupeuhu o'ā cidadeuhupeve'ġa hugwi nehē, ei ġa.

¹⁸ Cidadeuhupeve'ġa mbokaipava ġwaramo ti tatatiġuhūa ihemi nehē. A'ero ti ġa jehe'oi tatatiġuhūa repiagame nehē. E'i ti ġa nehē: “Ahā cidadeuhupeve'ġa'jave'ġa imbateheteve'ġa!” A'ea

ti ġa ei cidadeuhupeve'ġa mbokaipava repiaga nehẽ, ei ga.

19 A'ero ti ġa imombori otimbuguhua oakaga rehe nehẽ orokoveveuhu ore javo. Ovy'are'yma ti ġa jehe'oi ġa ndehe nehẽ. E'i ti ġa nehẽ:

“Ite'va! Ite'va cidadeuhupeve'ġa pe!

– kiroki ġa omombate yharuhua jara'ġa ipyhyga ġambaterahetea pyryva'ea ġa hugwi imondovo itambere'ia ġa pe.

Kotihĩ tuhẽ uma hora rupi tuhẽ oka'nhymba ġa hugwi ġa mbokaipavame.”

A'ea ti mbatera ma'ẽhara'ġa ei nehẽ, ei Tupana'gapyrive'ga imombe'gwovo.

20 –Tohoryory ti yvaga! ei Tupana'gapyrive'ga.

Pejoryjory ti pyryva'ero no Tupana'gareheva'ero.

Pejoryjory ti Jesus'ga moirũharamo.

Pejoryjory ti Tupana'ga nhi'iġa mombe'uharamo.

A'ereki hahyaġwama cidadeuhupeve'ġa pe
Tupana'ga remimondoaġwama ġa
ndekote'varuhuro ġwaramo pe me, ei
Tupana'gapyrive'ga.

21 Kiro ojipe'ga Tupana'gapyrive'ga ipopoakaheteve'ga ipyhygi itauhua. Ipohyi itauhua ġwehanhuhũro yngu'auhua jaimẽ. Ypiahua ruvihava pype ga imombori. Kiro ga ei:

–Nahã ti Tupana'ga ġa momboheteukari cidadeuhupeve'ġa Babilõniapeve'ġa nehẽ.

Ndihepiaga'javi tuhẽ ti nhande ġa a'ero nehẽ, ei ga.

Cidadeuhupeve'ġa pe Babilõniapeve'ġa pe ga ei:

22 —Ndokoa'javi ti harpa monhi'ihara'ğa, flauta monhi'ihara'ğa, trombeta monhi'ihara'ğa pécidadeuhu pe nehê.

Norohenduva'javi tuhê ti ore ға pécidadeuhu pe nehê, ei Tupana'gapyrive'ga cidadeuhu-peve'ğa pe Babilôniapeve'ğa pe.

Ndokoa'javi ti ға pécidadeuhu pe nehê
– kiroki ға oapo paravuhu kwaha ikatuheteva'ea.

Ndorohepiaga'javi tuhê ti ore ға pécidadeuhu pe nehê, ei ga.

Ndokoa'javi ti ға pécidadeuhu pe nehê
– kiroki ға ombo'i trigo yngu'a'java'ea nehê.

Norohenduva'javi tuhê ti ore ға pécidadeuhu pe nehê, ei ga.

23 Nombokojahua'javi tuhê ti lamparina pécidadeuhu pe nehê.

Nahembirekoa'javi ti ға pécidadeuhu pe nehê.

Norohenduva'javi tuhê ti ore ға pécidadeuhu pe nehê.

Nahã ti tiruahũ pe me nehê.

Kiroki ға oma'ẽ mbatera pécidadeuhu pe – ғаhã ko jukwahave'ğa yvya koty ikwehe.

Pejipajivo pe ғаgwyripeve'ğa moandyandyipavi, ei Tupana'gapyrive'ga Babilôniapeve'ğa pe.

24 Ji ve ga ei no:

—Nahã ti tiruahũ cidadeuhupeve'ğa pe Babilôniapeve'ğa pe nehê.

A'ereki ocidadeuhu pe ға Tupana'ga nhi'iga mombe'uhara'ğa apiti

Tupana'ga remimo'ẽhara'ğa apitiavo no.

Oapitiuka ға akoja'ğa nhaporemo yvya koty, ei Tupana'gapyrive'ga.

19

Timbohete ti Tupana'ga

¹ Tupana'gapyrive'ga hepiukapavirẽ ji ve ji hahyahiva'ea renduvi. He'yjuhuve'ga po oha-pukai yvagi pe, a'e ji henduvame. Nahã ga ei:

—Timbohete ti Tupana'ga nhanderuvi-havuhete'ga!

Tupana'ga ojiheve'ga ndekote'varuhua mombo-hetei ga mombyryva avuirama.

Kiro ti ga ga nderohoukari ojipyri yvagi pe nehẽ.

Gaha ti timboukwaha hete tikatu hete ti ga javo.

Gaha ti timbohete.

Gaha ti toko nhanderuvihavuhetero opopoaka-hetero.

² Oko katu hete ga o'erame a'itituhẽva'ea imondovo hahya okote'varuhuve'ga pe.

A'ereki ga e'i akojahẽa pe akwaimbae'ga upa-harahẽa pe: “Ereko te'varuhu nde.

Eho ti a'ero tata pype hahyva'ea ruvihava pype.”

Nahã ga ei hẽa pe.

Ereki hẽa yvyakotyve'ga mongo te'varuhu ga ndekoro gwaramo hẽanhi'i'ga rupi.

Nahã Tupana'ga ojiheve'ga ndepygi hẽa rehe.

A'ereki hẽa oapitiuka ga, ei ga yvagi pe.

³ Hahyahi onhi'i'game ga ea'javi:

—Timbohete ti Tupana'ga!

Tatati'guhũa kiro ihemi ogwovo hẽambokaipava hugwi.

Nane'ymi ti ihemi avuirama nehẽ, ei ga yvagi pe.

⁴ A'ero vinte e quatrove'ga huvihavuhu'ga quatrove'ga pavẽi, ga nhino'gi oiovapyvo yvya rehe

Tupana'ga mboheteavo. Kiro ġa Tupana'ga mbohetei Tupana'ga apygame oapykava rehe okovo yvyakotyve'ġa nduvihavuhuhetero. E'i ġa:

—Na tuhê! Amém! Timbohete ti Tupana'ga!

Cordeiro'jave'ga rembirekohava

⁵ Kiro ji ojipe'ga renduvi. Ji henduvame ga ei:
—Pe nhaporemō ti pembohete Tupana'ga
Tupana'gareheva'ero ganhi'ġa
rendukatuharamo.

Okoteheva'ero pembohete ti ga penduivihavamo pavêi!

A'ea ji henduvi ga nhi'ġame
ga'apykavareheve'ga apykava hugwi.
Ga'apykavareheve'ga oapy hehe okovo
aheruvihavuhuhetero.

⁶ Kiro ji ġa nenduvi. Ojatykave'ġa po,
he'yjuhuve'ġa po, a'e ji. Gahã po ohapukai.
Typojuhetea pyambua – a'ea po poro, a'e ji.
Onaranarã hete ranuhũ po, a'e ji ġa nenduva.

Hahyahi onhi'ġa ġa erame:

—Timbohete ti Tupana'ga!

A'ereki kiro Tupana'ga oko nhanderuvihavuhuhetero.

Ga ko ipopoaka ġa hohe pa, ei ġa.

⁷ Xajoryjory ti!

Timbohete ti ga mbojirovia nhanderoryroryvamo ga rehe.

A'ereki cordeiro'jave'ga ti hembireko kiro.

Garembirekohêa onhimboavujikweripe.

⁸ Kiro tapy'ynhapipyryva mondo-
hava hêa pe ndiky'ai'i'iva'ea
tapy'ynhapitiġahivuhuva'ea linho apopyra.

A'ero hêa omongi, ei ġa.

Tapy'ynhapipyryva linho apopyra
 ko Tupana'ga remimo'ēhara'ġa pira.
 Tapy'ynhapipyryva linho apopyra, a'e ji
 Tupana'ga remimo'ēhara'ġa ndekokatua pe.

⁹ Ji ve Tupana'gapyrive'ga ei:

–Ekwatija ti imombe'gwovo. “Horyory ġa –
 kiroki ġa pe ji a'e: Aerē ti pejo i'gwovo toryvi pe
 cordeiro'jave'ga mohembirekohai pe nehē.” A'ea
 ti ekwatija, ei ga ji ve. A'ea ko a'itituhēva'ea Tu-
 pana'ga ea, ei ga ji ve.

¹⁰ Kiro ji nhinoġi gapya pyri tambohete ti ji ga
 javo. A'ero ga ei ji ve:

–Terenhinoġi ji pyri ji mboheteavo. Tupana'ga
 ti embohete. Ji ko Tupana'gapyriva'ero reki
 jitekovo ganhi'iġa rupi nde ja neirū'ġa ja no –
 kiroki ġa ojiko Jesus'ga rehe gamombe'ua rehe.
 A'ereki Tupana'ga nhi'iġa mombe'uhara'ġa nemi-
 mombe'ua nhaporemō ko Jesus'ga mombe'ua, ei
 ga ji ve.

Cavalo'arimove'ga tiġuhūva'ea'arimove'ga

¹¹ Kiro ji hepiagi. Yvaga ojipe'a jipe. Nanime
 ji hepiagi cavalo tiġuhūva'ea! Kiroki ga oapy
 i'arimo – mokōi ko garera. Gambojikohara ko
 garera. A'ereki ga ombojiko ġa ojihe. Ga pyry-
 vamo ġwaramo ġa gwerovia ganhi'iġa. Garera ko
 A'itituhēva'ea mombe'uhara no. Gaha pyry hete
 imondovo hahya okote'varuhuve'ġa pe otavuka
 ġa pe pendeko te'varuhu pe javo.

¹² Hendy'jandy'ja gareakwara tata ja. Gwereco
 ga he'yjuhuva'ea akanitara oakaġa rehe. Akani-
 tara repiagame ji ei: Aheruvihavuhuhete'ga tuhē

ko ga! Gwereco ga ikwatijara ojihe. Ikwatijara e'i garera pe. Gaha jate okwaha akoja ojera.

¹³ Omongi ga tapy'ynhapira imondevipyra aherecoa pype. Garera ko Tupana'ga nhi'iga.

¹⁴ Gareviri gasoldados'ga nduri yvaga hugwi. Oapy ga cavalos arimo tiguhuva'ea arimo. Omongi ga tapy'ynhapipyryva linho apopyra tapy'ynhapitigahivuhuva'ea ndiky'ai'i'iva'ea.

¹⁵ Gajuraa rupi ihemi haimbejovaiva'ea ogwovo.

—A'ea pyvõ ti ji imombigi gapopoakara vvyakotyve'ga gwyrive'ga popoakara nehẽ, ei ga. Ahe ja - kiroki ahe onupã ojipe'ga vyra pyvõ metalva'ea pyvõ toko ti ga nhinhi'iga rupi javo - ahe ja ti ji hendukatuukarahai vvyakotyve'ga pe nhinhi'iga nehẽ jitekovo ganduvihavuhetero nehẽ, ei ga. Yva'ia mu'umu'ũhara'ga omu'umu'ũ yva'ia imu'umu'ũhavuhua pype. Ga ja ti ji vvyakotyve'ga mu'umu'umi jitekovo Tupana'ga nhi'iga rupi nehẽ Tupana'ga nhimonha'ngahetero gwaramo ga ndehe, ei ga. Tupana'ga ipopoaka hete ga hohe pa.

A'ea cavalo arimove'ga ei ikwahava omondo.

¹⁶ Opira rehe tapy'ynhapipukuhuva'ea rehe cavalo arimove'ga gwereco ikwatijara o'uva rehe no. Ikwatijara e'i garera pe.

Garera ko Yvyakotyve'ga nduvihavuhu'ga nduvihavuhetea.

Garera ko Yvyakotyve'ga pojykahara'ga pojykaharetea.

¹⁷ Kiro ji Tupana'gapyrive'ga repiagi yvagipeve'ga. O'ã ga kwara arimo. Hahyahi

ganhi'iġa ga erame ipepova'ea pe nhaporemo – kiroki oveve yvatea gwyrimo. Jupe ga ei:

–Pejihe'ae'a ti pejigwovo yvya koty onhi-mono'ono'oġa Tupana'ga remimboavujikweri pe i'gwovo ipopoakaheteve'ga remimboavujikweri pe. He'yjuhuva'ea ga omboavujikwe, ei ga.

¹⁸ Penhimono'ono'ō ti ti'u ti ġanda'oa javo vvyakotyve'ġa nduvihavuhu'ġa nda'oa soldados'ġa nduvihavuhu'ġa nda'oa no ipopoakaheteve'ġa nda'oa no cavalos ra'oa no cavalos arimove'ġa nda'oa no. Penhimono'ō ti ti'u ti ġanda'oa nhaporemo javo – kiroki ġa oporavyky ojive jate ipiro'yve'ġa, kiroki ipiro'ye'ŷve'ġa ġa ġa mboporavykyuka ġa mbopohirukare'yma ojihugwi. Pe'u ti okoteheve'ġa nda'oa ġanduvihavuhu'ġa nda'oa no, ei Tupana'gapyrive'ga ipepova'ea pe.

¹⁹ Kiro ji hepiagi yhyapypeva'ea vvyakotyve'ġa nduvihavuhu'ġa no ġasoldados'ġa no. Otavuka pota ġa ga pe – kiroki ga oapy cavalo arimo tiġuhūva'ea arimo. Ojatyka ġa ua xatavuka ti ga pe gasoldados'ġa pe no javo.

²⁰ Kiro cavalo'arimove'ga yhyapypeva'ea pyhygi imomboa tata pype. Opyhy ga Tupana'ga nhi'iġaatyviva'ea mombe'uhara'ga no ga momboa tata pype. Ojikwe Tupana'ga nhi'iġaatyviva'ea mombe'uhara'ga oapo ahemonhimomby'ava'ea yhyapypeva'ea rovai pyteri pe. Gwemimonhimomby'ava'ea pyvō ga omoandyandyi ġa a'ero – kiroki ġa okwatijaruka yhyapypeva'ea apoa ojihe, kiroki ġa ombohete yhyapypeva'ea ra'angava no. Kiro cavalo'arimove'ga ga pyhygi ga momboa tata

pype ga rekojirame. Yhyapypeva'ea ga ipyhygi imomboata tata pype no hekojirame. Tata ko hehanhuhūva'ea ypiahua'java'ea. Gwereko enxofre ipype no. Hakuvahi enxofre okairame tata pype.

²¹ Kiro cavalo'arimove'ga yhyapypeva'eareheve'ga jukai. Tupana'ga nhi'igaatyviva'ea mombe'uhara'gareheve'ga ga ga jukai no. Huvihavuhu'ga soldados'ga ndeheve ga ga jukapavi. Oapoa pyvō haimbejovaiva'ea pyvō - kiroki haimbejovaiva'ea ohē gajurua rupi - a'ea pyvō ga ga jukai.

Kiro ipepova'ea nhaporemohēve'ngaro i'gwovo gānda'oa.

20

Os mil anos

¹ Kiro ji Tupana'gapyrive'ga repiagi ga jyvame yvaga hugwi. Gwereko ga chave tape'a ji yvykwara ruvihavuhua rovapytymbava javo. Paivouhu oho yvykwara ruvihavuhua. Gwereko ga itanhuramuhūa hehanhuhūheteva'ea opo pe.

² Kiro ga tejuhua'javuhuva'ea pyhygi. Tejuhua'javuhuva'ea ko mboja'jave'ga ymyahūve'ga. Mboja'jave'ga rera ko Diabo ite'varuhuva'ea ruvihavuhu'ga anhağa ruvihavuhu'ga. Mboja'jave'ga rera ko Satanás no. Tupana'gapyrive'ga opyhy tejuhua'javuhuva'ea ikwa itanhuramuhūa pyvō tohoyme ti tejuhua'javuhuva'ea mil anos rupi javo.

³ Kiro ga tejuhua'javuhuva'ea mombori yvykwara ruvihavuhua pype. Yvykwara ruvihavuhua

ga hovapytymi chave pyvõ a'ero ikwatija inoğa hehe tohema'javyme ti tejuhua'javuhuva'ea javo.

—Tohoa'javyme ti akoja vyvakotyve'ğa gwyrivepeve'ğa moandyandyja'jave'yma kiro, ei ga. Mil anos kwavirẽ ti ji tamohẽ tejuhua'javuhuva'ea jugwi nehẽ, ei ga. Ohemirẽ ti topytaahi'vi vyva koty nehẽ, ei Tupana'gapyrive'ga.

⁴ Kiro ji ġanduvihava'ğa ndepiagi ġa apygame oapykava rehe. Tupana'ga ġa mboapygukari hehe toko ti ġa ġanduvihavamo javo. Ikwahava omondoo ġa ei:

—Timoirũ ti Tupana'ga ga erame vyvakotyve'ğa pe, ei ġa oapygame. Xa'e ti okote'varuhuve'ğa pe: “Peko te'varuhu pe.” Pyryve'ğa pe ti xa'e: “Pepyry pe.” Nahã ti timoirũ Tupana'ga, ei ġa.

Kiro ji ahemanoagwera ra'uva repiagi jukapyra ra'uva. He'yjuhu ahemanoagwera ra'uva. Nahã ko ahe rekoi vyva koty omanoe'ymame: Ahe omombe'umbe'u Jesus'ga Tupana'ga nhi'iğa no. Nombohetei ahe yhyapypeva'ea. Nombohetei ahe yhyapypeva'ea ra'angava no. Ndokwatijarukari ahe yhyapypeva'ea apoa gwetovapya rehe. Ndokwatijarukari ahe a'ea opoa rehe no. Nahã ahe rekokatui. Ahe Jesus'ga mombe'urame ahearõe'ÿve'ğa aheakağa mombori ahe jukavo a'ero. Aerẽ ahe kwerava'javi. Kiro ahe rekoi huvihavamo Cristo'ga pavẽi mil anos rupi.

⁵ A'ea ko jypya ahembogwerahava. Ojipeva'ea ndokwerava'javi ve. Mil anos kwavirẽ ahe nhaporemo ahe kwerava'javi.

⁶ Tupana'ga remimo'ẽharamo tuhẽ ġa oko – kiroki ġa okwerava'ja jypya rupi ahembogwerava'jahava rupi. Pyry hete hete ġa pe no. No-

manoa'javi ti ġa nehẽ. Nurã ġa nomanoi ahe-
manoa'jahava rupi. Ikwava'ẽhavamo ġa ndekoi
ikwava'eġa Tupana'ga pe Cristo'ga pe no. Ojipe'ġa
nduvihavamo ġa ndekoi Cristo'ga pavẽi mil anos
rupi.

Tupana'ga omombi Satanás'ga popoakara

⁷ Mil anos kwavirẽ tejuhua'javuhuva'ea kwa-
harahava Satanás'ga kwaharahava. A'ero Sa-
tanás'ga hemi vyvkwaruhua ruvihavuhua hugwi.

⁸ Kiro ga hoi a'ero vyvakytyve'ġa gwyrivepe'ġa
moandyandyita. Tyapyra koty ga hoi nhimbya
koty no kwara pora koty no kwara kia koty no.
Pea pe nhaporemog ga hoi ġa moandyandyita
Gogue pe Magogue pe no. Nahã ga ġa mbo-
jatykai totavuka ti ġa javo. He'yjuhu hete ranuhũ
ġa. He'yjuhu y'ytĩġa hay'iuhuva'ea ypiahua ruvi-
hava rembeyvryripeva'ea. Na jitehe he'yjuhu hete
ranuhũ ġa ojatykaramem - kiroki ġa ġwendu katu
Satanás'ga nhi'iġa otavukapota.

⁹ Ohygahi ġa yvya rehe onhimongyavo.
Onhatimatimana ġa hoġahoi upa Tupana'ga
remimo'ẽhara'ġa nduhava pyri cidade pyri - kiroki
cidade Tupana'ga remiarõhetea. Emo tata ijyvi
Tupana'ga hugwi ua yvaga hugwi ovahema yvya
koty vyvakytyve'ġa gwyrivepe'ġa moka'nhyma.

¹⁰ Diabo'ga ko ġamoandyandyihara'ga
Satanás'ga. Kiro gamombora tata pype
ypiahua'java'ea pype. Gwereco enxofre
ipype no. Hakuvahi enxofre a'ero. Tata
pype yhyapypeva'ea oko jipe Tupana'ga
nhi'iġaatyviva'ea mombe'uhara'ga pavẽi. Hahy

hete ti jupe ga pe no Diabo'ga pe no arimo ypytunimo no avuirama nehẽ.

Tupana'ga e'i ahe ve peko te'varuhu pe javo

¹¹ Kiro ji hepiagi ojipea huvihavuhuhete'ga apykava. Huvihavuhu hete ga'apykava tiḡuhũva'ea. Hehe ji ga repiagi ga'apykavareheve'ga, ga apygame oina okovo huvihavuhetero. Ga hugwi yvya ka'nhyimi yvaga pavẽi. Ndatekwava'javi a'ero yvya rehe yvaga rehe no.

¹²⁻¹³ Kiro ji omanove'ḡa ndepiagi ḡa amame Tupana'ga rovai pyteri pe. Ga ko okoteheve'ḡa aheruvihava'ḡa no. Ypiahua ruvihava hugwi ḡa ẽi ua. Omanoa hugwi ḡa ẽi ua. Omanove'ḡa gwyra hugwi ḡa ẽi ua. Nahanahã omanove'ḡa nduri o'ama Tupana'ga rovai pyteri pe.

Kiro Tupana'ga ipe'ai livros. Ojipea livro ga ipe'ai no. A'ea pype ga okwatijaripe ḡandera tuhu ti ḡa ji pyri upa okovo avuirama nehẽ javo – kiroki ḡa ojiko ga rehe.

Kiro livros ga imonhi'iḡi – kiroki akoja ga ope'a ypy. A'ea pype ga okwatijaripe omanove'ḡa ndeaporoḡita nanani. Kiro ga imonhi'iḡi ikwahava'java ḡandekote'varuhua. Nurã ga ei ḡa pe ḡa amame gwovai pyteri pe:

–Nahanahã pe ndekote'varuhui, ei ga.

Inainani ga ei omanove'ḡa pe.

¹⁴ Kiro ga imombori ahemanoa tata pype ypiahua'java'ea pype. Omanove'ḡa gwyra ko ga imombori no tata pype ypiahua'java'ea pype. Ypiahua'java'ea ko tata. Ahemondoa ipype ko ahemanoa'java.

15 Kiro ga imonhi'igi ojipea livro – kiroki akoja pype ga okwatjaripe ġandera tuhu ti ġa ji pyri javo. Omonhi'ī ga a'ea. Omanove'ġa ndera rekoe'ymame ipype ga ġa mombori tata pype ypi-ahua'java'ea pype.

21

Cidadepyahua Jerusalémpyahua

1 Kiro ji hepiagi yvagapyahua yvyapyahua no. A'ereki yvagaymyana opa yvyaymyana pavēi. Ahana'ja ypiahua ruvihava yvya koty.

2 Kiro ji hepiagi cidadepyryva Jerusalémpyahua rurame Tupana'ga hugwi ohema yvaga hugwi ua. Omboavujikwe jipe ga cidadepyryva imbokatu-avo. A'ero cidade oko kunhangwerahēa ja ġa hēa mboavujikwerame tahembireko hēa ga pavēi kiro javo.

3 Kiro ji yvagipeve'ga renduvi. Hahyahi ganhi'īga ga erame yvaga hugwi:

—Kiro Tupana'ga ronga oko yvyakotyve'ġa pyteri pe, ei ga. Kiro ti Tupana'ga ruvi ġa pyri nehē. Kiro ti yvyakotyve'ġa oko gagwyripeva'ero gareheva'ero nehē. Ga tuhē ti oko ġa pyri nehē okovo ġanduvihavuhetero nehē, ei ga.

4 Tupana'ga ti ihypavi ġandeahya ġandeakwara hugwi nehē tapejehe'oa'javi ti javo, ei ga. Nomanoa'javi ti ġa nehē. Ndokoveveuhua'javi ti ġa nehē. Ndojehe'oa'javi ti ġa nehē, ei ga. Ndahahya'javi ti ġa pe nehē. A'ereki jypyva'ea apoa opa yvagaymyana apoa yvyaymyana apoa, ei ga yvaga hugwi.

⁵ Kiroki ga oapy oapykavuhua rehe yvagi pe okovo aheruvihavuhuhetero – gaha e'i:

–Kiro ji japoi ipyahuva'ea nhaporemo, ei ga.

Ji ve ga ei:

–Ekwatija ti. A'ereki ji'ea ko a'itituhēva'ea. Pyyr ahe heroviari a'ero, ei ga ji ve.

A'ero ga ei:

⁶ –Momina jiporavykya ko, ei ga ji ve. A'apo pa ji ko. Ji ypy ko ako jipe jahykavamo Alfa. Mba-pavamo ji ako jahykavamo Ômega, ei ga. Amongo ti ji ġa jġipyri avuirama nehē – kiroki ġa oko pota ji pyri ojikoga ji rehe. Gamongoaġwama pe ji ei: Auka ji ġa pe yhyppyryva ahemongohava. Tomondoyme ti ġa ikwepykava ji ve nehē, ei ga.

⁷ –Kiroki ġa ġwendu katu Tupana'ga nhi'ġa onhimomiranama jipi – ġa pe ti ga imombyrypavukari nehē. Ako ti ji ġanduvihavuhuhetero nehē. Oko ti ġa jira'yramo nehē, ei ga.

⁸ –Ojipe'ġa ti oho tata pype nehē –

kiroki ġa okyhyji ite'varuhuve'ġa hugwi okoe'yma nhinhi'ġa rupi tombuhuryme ti ġa hahya nhande ve javo.

Ojipe'ġa ti oho tata pype nehē no

ojikoge'ÿve'ġa ji rehe,

okote'varuhuve'ġa,

iporojukahara'ġa,

ndoakwahavive'ġa – kiroki ġa gwereko ġwembireko'ġarūive'ġa.

Ojipe'ġa ti oho tata pype nehē no

ipajive'ġa,

aherembiapopyra mboheteve'ġa,

i'mbeve'ġa nhaporemo.

Ga nhaporemō ti oho tata pype ypihua'java'ea pype upa nehē, ei ga. Gwereco enxofre ipype nehē no. Hakuvahi ti enxofre okairame tata pype nehē. Ahemondoa ipype ko ahemanoa'java, ei ga.

⁹ Kiro Tupana'gapyrive'ga ruri ji pyri seteve'ga nde'yja'ga – kiroki seteve'ga gwereco nhaatingy'a'java'ea tynahēva'ea seteva'ea heka'voga karugwara mbapavava'ea jugwi. Gande'yja'ga ruri ji pyri onhi'iga ji ve.

–Herejo ji rupi. Kiro ti ji hēa repiukari nde ve cordeiro'jave'ga rembirekohēa. Hēa ti hambireko ga pavēi nehē, ei ga.

¹⁰ Kiro ga ji rerohoi Tupana'ga ra'uva ji pojyakaturame. Yvytyruhua rehe hehanhuhūva'ea rehe ga ji rerohoi. Paivouhu ihoi yvate yvytyruhua. Ji amame yvytyruhua rehe ga hepiukari ji ve cidade ruvihava Jerusalēmpyryva. A'ero ji hepiagi cidade ihemame yvaga hugwi ijyva ua Tupana'ga hugwi.

¹¹ Hendy'jandy'ja cidade herekovo gwaramo Tupana'ga rendy'java gakatua. Hendy'jandy'ja cidade itakatuhetea ja jaspē'java'ea cristal'java'ea ipyhava'ea. He'yjuhu hete itambere'ia itakatuhetea rehe. Nanongara ja cidade hendy'ja.

¹² Hehanhuhū cidade rokairungava. Yvovouhu no hokairungava. A'ereki paivouhu hokairungava pukuhua oho yvate. Cidade gwereco portas. Doze ko cidade herekoi portas. Portas pyri ga nağanani opyta dozeve'ga Tupana'gapyrive'ga. Portas nanani gwereco aherakwepohara'ga ndera ojihe. Israelva'ea ra'yrava'ea rakykwepohara'ga ndera ko ahera'yrava'ea rera. Doze ko gāndera a'ero.

¹³ Kwara pora koty cidade gwereko trêš portas. Nhimbya koty cidade gwereko trêš portas. Tyapya koty cidade gwereko trêš portas. Kwara kia koty cidade gwereko trêš portas.

¹⁴ Cidade rokairungava oko dozeva'ea rehe hokairungava pyhykava rehe itauhua apopyra rehe. Hokairungava pyhykava rehe nhaporemoko ikwatijara. Ikwatijara e'i dozeve'ga ndera pe cordeiro'jave'ga moirũhara'ga ndera pe. Gandera nanani oko hokairungava pyhykava rehe.

¹⁵ Kiroki ga onhiĩ ji ve - gaha gwereko ta'akwarete'ia ouro apopyra a'ea pyvõ ti ji tahaã ikwahava ipukuhua javo cidade pukuhua portas pukuhua no cidade rokairungava pukuhua no.

¹⁶ Ojo'jajo'jaime cidade rova pukuhua kwara pora koty nhimbya koty pavẽi tyapya koty pavẽi kwara kia koty pavẽi. Cidade rova pukuhua ga ha'ãha'aği ta'akwarete'ia pyvõ nha'angava pyvõ. Paivouhu ihoi ojipejiva'ea pukuhua cidade rova pukuhua ogwovo dois mil e duzentos quilômetros. Cidade yvovouhua pukuhua oko cidade rova pukuhua ja. A'ereki paivouhu oho cidade yvateuhu no ogwovo yvovouhuro dois mil e duzentos quilômetros no.

¹⁷ Cidade rokairungava nhamamuhũa ga ha'ãha'aği. Nhamamuhũa pukuhua ko sessenta e quatro metros.

Nahã Tupana'gapyrive'ga ha'ãha'aği. Ojo'ja nha'angava Tupana'gapyrive'ga apoa yvyakotyve'ga apoa pavẽi.

¹⁸ Cidade rokairungava ko itakatua apopyra jaspe apopyra. Cidade ko ouropyryva nhaporemojapopyra - kiroki ouro nomombaraviva'ea. Nurã

ouro oko vidro ja – kiroki vidro nomombaraviva'ea. Nurã ji hepiagi ouro yvytera pype.

19-20 Cidade rokairungava oko hokairungava pyhykava rehe ita apopyra rehe dozeva'ea rehe. Hokairungava pyhykava mbojigwahava ko itakatuheteparavuhua. He'yjuhu hete itambere'ia itakatuhetea rehe. Hokairungava pyhykava nanani oko itakatuhetea. A'ea ko nahã: Ojipea ko jaspe.

Ojipea ko safira.

Ojipea ko ágata.

Ojipea ko esmeralda.

Ojipea ko sardônio.

Ojipea ko sárdio.

Ojipea ko crisólito.

Ojipea ko berilo.

Ojipea ko topázio.

Ojipea ko crisópraso.

Ojipea ko jacinto.

Ojipea ko ametista.

A'ea nhaporemoko itakatuhetea rera – kiroki itakatuhetea oko hokairungava pyhykava.

21 Doze ko cidade herekoi portas. Portas oko pérolas. Doze portas ko doze pérolas a'ero. Pehea cidadepeva'ea ko ouropyryva nhaporemoko japopyra – kiroki ouro nomombaraviva'ea. Nurã ouro oko vidro ja – kiroki vidro nomombaraviva'ea. Nurã ji hepiagi ouro yvytera pype.

22 Ji ndahepiagi ġajatykahavuhua Tupana'ga mbohetehava cidade pe. Ndogwerekoi reki. A'ereki Tupana'ga ipopoakaheteve'ga vyvakotyve'ga nduvihavuhuhete'ga ġahoheve'ga – gaha tuhẽ opyta upa ġa pyri cidade pe

cordeiro'jave'ga pavēi. Nurã ndatekwava'javi cidadepeve'ğa hoa rehe ojatykahavuhua pype. A'ereki ġa ga mbohete gwekohai pe nhaporemo cidade pe.

²³ Ndatekwava'javi kwara rendya rehe cidade pe. Ndatekwava'javi jahya rendya rehe cidade pe no. A'ereki Tupana'ga hendy'jandy'ja im-bokojahupava. Cordeiro'jave'ga ko cidade ryapehavamamo.

²⁴ Yvyakotyve'ğa gwyrivepe'ğa ti hepiakatui okovo kojahuro ġwaramo. Yvyakotyve'ğa nduvihavuhu'ğa nduri cidade pe nehē Tupana'ga mboheteavo heruerua oapoakatukatua cidade pype nehē.

²⁵ Tupana'ga ti nohovapytymukari tuhē cidade portas nehē. A'ereki nane'ymi arimo pevo. Naypytuni ti cidade pe nehē.

²⁶ Yvyakotyve'ğa nduvihava'ğa nduri nehē Tupana'ga mboheteavo nehē heruerua oapoakatukatua cidade pype.

²⁷ Nduri tuhē ti cidade pype ndapyryvive'ğa okote'varuhuve'ğa pavēi i'mbeve'ğa pavēi. Ojipe'ğa Tupana'ga gwereko ġandera livro pype. Gahã ti uhu cidade pype nehē. Livro ko cordeiro'jave'ga apoa. A'ea pype Tupana'ga okwatijaripe ġandera tuhu ti ġa ji pyri upa okovo avuirama nehē javo - kiroki ġa ojiko ga rehe.

22

Paranauhũa ko ahemongohava

¹ Kiro Tupana'gapyryve'ga yvagipeve'ga hepiukari ji ve paranauhũapyryva ahemongohava. Ikatu hete vidro ja. Typy katu hete ko

paranauhũa. Ahepia hete ji ypya a'ero. Ohẽ paranauhũa Tupana'ga apykavuhua hugwi. Perope cordeiro'jave'ga oapy Tupana'ga pyri oina. Ga oko aheruvihavuhuhetero oapyga.

² Pehea pyteri pe i'ami cidade pe yva ahemon-gohava. Yva o'ã paranauhũa rembeyvyrimo no kokoty rovai kikoty rovai no. Dozeva'ea ojopar-avuhuva'ea ko yva'ia yva rehe. A'ereki mês nanani ko ipotyramo ojipea yva'ia. Yva rohova ko yvyakotyve'ga gwyrive'ga pohağa ohoheteavo jupe.

³ Pevova'ea pe nhaporemõ pevove'ga pe nhaporemõ po ti Tupana'ga nde'i nehẽ: “Ite'varuhu po ti nde ve nehẽ.” A'ea rũi po ti ga ei nehẽ.

Cidade pe ti Tupana'ga rekoi oapyga oapykavuhua rehe okovo ganduviavuhuhetero cordeiro'jave'ga pavẽi nehẽ. Ganhi'iga rupi ti Tupana'gareheve'ga ndekoi ga mboheteavo nehẽ.

⁴ Tupana'ga rova ti ga hepiagi nehẽ. Gweto-vapya rehe ti ga gwereko garera nehẽ.

⁵ Naypytuni ti cidade pe nehẽ. Ndatekwava'javi ti lamparina rehe nehẽ. Ndatekwava'javi ti kwara rehe nehẽ no. A'ereki Tupana'ga ganduviavuhuhete'ga ombokojahu ga pe. Yvyakotyve'ga nduviavamo ti ga ndekoi avuirama nehẽ.

⁶ Kiro Tupana'gapyrive'ga ei ji ve:

—A'ea nhaporemõ ko a'itituhẽva'ea. Pyry hete ahe heroviari a'ea a'ero. Tupana'ga oko onhi'iga mombe'uhara'ga pojykaharetero pyryve'ga pojykaharetero. Gaha e'i ojipyryve'ga pe ga mon-dovo: “Eho ti imombe'gwovo aere'iva'ea jire-

heve'ga pe ikwahavuka ga pe nahã ti nehẽ javo,”
ei Tupana'ga, ei Tupana'gapyrive'ga ji ve.

Nambegwei ti Jesus'ga rura'javi nehẽ

⁷ —Pehendu ti! Nambegwei ti ji rura'javi nehẽ,
ei Jesus'ga. Piry hete ga pe – kiroki ga gwendu
katu nhirembikwatijarukara João'ga pe aere'iva'ea
mombe'uhava, ei Jesus'ga.

⁸ —Jihi Joãoramo ahepia tuhẽ Tu-
pana'gapyrive'ga rembiepiukara. Ji ahendu
gareminombe'ua no. Henduvame hepiaga ji
nhinoçi Tupana'gapyrive'ga pya pyri tambohete
ti ji ga javo – kiroki ga gwepiuka ji ve aere'iva'ea.

⁹ A'ero ga ei ji ve:

—Terenhinoçi ji pyri ji mboheteavo. Tupana'ga
ti embohete! ei ga. Ji ko Tupana'gapyrive'ga reki
jitekovo ganhi'i'ga rupi nde ja. Ji ko neirũ'ga ja no
Tupana'ga nhi'i'ga mombe'uhara'ga ja. Ji ko ga ja
no – kiroki ga ojiko Jesus'ga rehe okovo garembik-
watijarukara rupi – kiroki garembikwatijarukara
omombe'u aere'iva'ea. Nurã ji rui ti embohete.
Tupana'ga ti embohete! ei Tupana'gapyrive'ga ji
ve.

¹⁰ —Teremimi garembikwatijarukara nde ve! ei
ga. Tokwaha pa ti ga aere'iva'ea nehẽ. Nambegwei
ti nahã nehẽ, ei ga.

¹¹ Kiroki ga oko te'varuhu aḡwamo – ga ti
toko te'varuhu avuirama nehẽ. Kiroki ga tiru-
ahũ aḡwamo – ga ti toko tiruahũ avuirama nehẽ.
Kiroki ga oko katu aḡwamo – ga ti toko katu
avuirama nehẽ. Kiroki ga pyry aḡwamo – ga ti
toko pyry avuirama nehẽ, ei Tupana'gapyrive'ga.

¹² —Pehendu ti! Nambegwei ti ji rura'javi
nehẽ, ei Jesus'ga. Yvyakotyve'ga ndeaporoçita

ġandetakwera ja ji ikwahavipei. Nurã ti ji imondoi ġa pe ġandeaporoġita kwepykava ġandetakwera ja nehẽ, ei Jesus'ga.

¹³ —Ji ypy ko ako jipe jahykavamo Alfa. Mbapavamo ji ako jahykavamo Ômega. Jypyva'ero ji ako jipe. Mbapavava'ero ji ako, ei Jesus'ga.

¹⁴ —Pyry hete ġa pe – kiroki ġa Tupana'ga nhi'ĩpo'ru okote'varuhua momboruka. Nahã ti Tupana'ga ei ġa pe a'ero nehẽ: “Pe'u ti yva hugwi ahemongohava hugwi. Pejo ti cidade pype no pekiavo portas rupi,” e'i ti Tupana'ga nehẽ, ei Jesus'ga.

¹⁵ —Ojipe'ġa ki a'e te nduri ipype. Tokiyme ti ġa ipype okote'varuhuheteve'ġa, ipajive'ġa, ndoakwahavive'ġa – kiroki ġa gwereko ġwembireko'ġarũive'ġa, iporojukahara'ġa, ġanembiapopyra mboheteve'ġa, i'mbeve'ġa, ojipe'ġa no – kiroki ġa i'mbe pota jipi. Nanongara'ġa nhaporemo ti ndoki tuhẽ cidade pype nehẽ, ei Jesus'ga.

¹⁶ —Jihi ko Jesus, ei ga. Jihi amondo jijipyrive'ga pe pyri tomombe'u ti ga nhinhi'iġa ġa pe javo. A'ero ti pemombe'u garemimombe'ua ojipe'ġa pe – kiroki ġa ojatyka Tupana'ga mboheteavo hendukatuavo ganhi'iġa. Daviva'ea ko nhirem-boypya. Ji ko Daviva'ea rakykwepoharamo no. Ji ko jaytata'iuhua ja – kiroki hendy'jandy'ja ko'ema koty, ei Jesus'ga.

¹⁷ Kiro Tupana'ga ra'uva i'ei cordeiro'jave'ga rembirekoruamahẽa pavẽi:

—Herejo! e'i gara'uva hẽa pavẽi.

Gahã - kiroki ġa ġwendu Jesus'ga rembikwati-jarukara - ġa ti te'i nehẽ no: "Herejo!"

Gahã - kiroki ġa ojiko pota Tupana'ga rehe imomborukapota okote'varuhua - ġa ti tuhu upa avuirama Tupana'ga pyri nehẽ i'gwovo yhya ahemongohava nehẽ. Gay'ua pe ji ei ġajikoga Tupana'ga rehe.

Gahã - kiroki ġa uhu pota upa avuirama Tupana'ga pyri - ġa ti tuhu ojikoga ga rehe nehẽ i'gwovo yhya ahemongohava ikwepyge'yma nehẽ.

¹⁸ Joãoramo ji ei ġa momoranduva - kiroki ġa ġwendu Jesus'ga rembikwatijarukara aere'ĩva'ea mombe'uhava. Ga pe ji ei ġa imombe'urame ojipe'ġa pe Jesus'ga rembikwatijarukara. Po ġa hajiheva'ea mombe'ui a'ea ko Jesus'ga rembikwatijarukara jawo no, a'ero ti Tupana'ga imondoi hahya ġa pe nehẽ - kiroki hahya Jesus'ga omombe'uuka ġwembikwatijarukara pype.

¹⁹ Po ġa nomombe'upavi Jesus'ga rembikwatijarukara ġa imombe'urame ojipe'ġa pe garembikwatijarukara, a'ero ti Tupana'ga ndo'uukari ġa pe yva hugwi ahemongohava hugwi nehẽ. Ga nombuhurukari ġa cidadepyryva pype nehẽ no. Nahã ti ga nomombyryvi ġa pe imbuhure'yma ġa pe pyryva'ea. Pyryva'ea Jesus'ga omombe'u ikwatijarukarame ji ve. A'ea ti Tupana'ga nombuhuri ġa pe nehẽ.

²⁰ Kiroki ga e'i a'ea pe nhaporemo: "A'iti a tuhẽ!" - gaha e'i no:

—Nambegwei ti ji rura'javi nehẽ. Na tuhẽ ti, ei ga.

Kwa. Na tuhẽ a'ero! a'e ji. Amém! Herejo, Jesus, nhandepojykaharetero, a'e ji.

²¹ Tomomyry ti ga pe me nhaporemo Jesus Cristo'ga nhandepojykaharete'ga, a'e ji.

Tupana'ga nhi'iga
New Testament in Tenharim (BR:pah:Tenharim)

copyright © 1996 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tenharim

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tenharim [pah], Brazil

Copyright Information

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Tenharim

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

3eb8a851-f633-5209-8712-862a9511e134